

**Kutatási és Technológiai
Innovációs Alap
felhasználása**

**Nemzeti Kutatási és
Technológiai Hivatal
tevékenysége**

2009. évi beszámoló

Budapest, 2010. június

.....
Dr. Csopaki Gyula
elnök

Jóváhagyom:

.....
Dr. Matolcsy György
miniszter

TARTALOMJEGYZÉK

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	4
2. A KUTATÁS-FEJLESZTÉS ÉS INNOVÁCIÓ HELYZETE.....	7
2.1 HELYZETKÉP ÉS TRENDEK A K+F ÉS INNOVÁCIÓ TERÜLETÉN	7
2.1.1 K+F finanszírozás.....	7
2.1.2 Vállalati K+F.....	8
2.1.3 Emberi erőforrások.....	10
2.1.4 Eredmény-mutatók	11
2.1.4.1 EU Összesített Innovációs Index (SII)	11
2.1.4.2 Publikációk, szabadalmak.....	13
2.2 A MAGYAR K+F ÉS INNOVÁCIÓ IRÁNYÍTÁSI STRUKTÚRÁJA	15
2.3 STRATÉGIAI TERVEZÉS	16
2.3.1 Az NKTH részvétele a TTI stratégia megvalósításában	16
2.3.2 Az NKTH 2009. évi stratégiája és kiemelt céljai	17
3. A KTI ALAP – 2009	19
3.1 AZ ALAP 2009. ÉVI GAZDÁLKODÁSA	19
3.1.1 Bevételek	19
3.1.2 Felhasználás.....	19
3.1.3 Az Alap kötelezettségállománya 2009-ben.....	20
3.1.4 Az Alap 2009. évi maradványa	21
3.2 AZ ALAP 2009. ÉVI PROGRAMPORTFÓLIÓJA	21
3.2.1 Az Alap felhasználási stratégiája	21
3.2.2 A 2009. évi programportfólió általános elemzése.....	23
3.2.2.1 Támogatás szektorok szerint.....	23
3.2.2.2 A támogatások területi eloszlása.....	24
3.2.2.3 A nemzetközi együttműködést támogató programok.....	25
3.2.3 A 2009. évi programportfólió részletes elemzése	26
3.2.3.1 2009. évben lezárt programok eredményei.....	28
3.2.3.2 2009. évben indított programok.....	28
3.2.3.3 2009. előtt indított, 2009-ben folyamatban lévő programok	33
3.2.3.4 Pályázaton kívüli támogatások	45
3.3 A KTI ALAP PROGRAMJAINAK MENEDZSELÉSE	46
3.3.1 Pályázati rendszerek kezelése	46
3.3.2 A projektek nyomon követése.....	48
3.3.3 Közreműködő szervezetek tevékenysége.....	53
3.3.4 A 2009. évi pályázatmenedzselés jellemző adatai	54
3.3.5 A monitoring tevékenység.....	55
3.3.6 A támogatások felhasználásának helyszíni ellenőrzése	55
3.4 AZ ALAP FELHASZNÁLÁSÁVAL KAPCSOLATOS ÉRTÉKELÉSEK	57
4. A HIVATAL 2009. ÉVI MŰKÖDÉSE.....	58
4.1 A JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET HATÁSA ÉS A BELSŐ SZABÁLYOZOTTSÁG	58
4.2 NKTH HUMÁNPOLITIKA 2009-BEN	60
4.3 EU ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK	61

4.3.1	Az uniós tagságból fakadó tevékenységek.....	61
4.3.1.1	A 7. keretprogramban való magyar részvétel erősítését célzó hazai támogató rendszer	61
4.3.1.2	Európai Technológiai és Innovációs Intézet.....	62
4.3.1.3	EU elnökség	62
4.3.2	Multilaterális ügyek.....	63
4.3.3	Kétoldalú kapcsolatok	64
4.3.4	A TÉT attaséi hálózat működése	65
4.4	GAZDÁLKODÁS	66
4.4.1	Az NKTH 2009. évi gazdálkodására ható jelentős tényezők.....	66
4.4.2	Bevételek	67
4.4.3	Kiadások.....	68
4.5	INFORMATIKAI TÁMOGATÁS AZ NKTH TEVÉKENYSÉGEIHEZ	69
4.5.1	Pályázatkezelő Rendszer (PKR).....	69
4.5.2	Egyéb informatikai alkalmazások	70
4.5.3	Informatikai infrastruktúra	70
4.5.4	Belső informatikai szolgáltatások	71
4.5.5	Az informatikai szervezet irányítása	71
4.6	TÁRSADALMI PARTNERSÉG, KOMMUNIKÁCIÓ	71
5.	AZ ALAP ÉS A HIVATAL MŰKÖDÉSÉNEK, GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE	75
5.1	BELSŐ ELLENŐRZÉSEK	75

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

1. Az Alap tényleges bevétele 2009-ben 52,9 Mrd Ft-ot tett ki, a kifizetések összege 43,0 Mrd Ft volt, ami 81,3%-os kifizetési rátát jelentett.
2. A K+F+I irányítási rendszere 2009. folyamán jelentős mértékben átalakult. A gazdasági válságkezelő Kormány megalakulásával 2009. áprilisában megszűnt a kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter posztja, az új kormány szervezetrendszerében a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős kormánytag a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter lett, az NKTH felügyeletét is ő látta el.
3. Az Alap 2009. január elsején fennálló kötelezettségállománya 55,8 Mrd Ft-ot tett ki. A 2009. évben megítélt támogatásokra kötött szerződésekből eredő új kötelezettségállomány 51,95 Mrd Ft volt. Figyelembe véve a 2009. évi 43,04 Mrd Ft kifizetést a 2009. december 31-i teljes kötelezettségállomány 64,7 Mrd Ft volt, amelynek évekre történő lebontása: 2009. évi maradvány: 12,5 Mrd Ft; 2010-re: 30,1 Mrd Ft; 2011-re: 17,0 Mrd Ft; 2012-re 4,1 Mrd Ft; 2013-ra: 0,9 Mrd Ft; 2014-re: 0,1 Mrd Ft.
4. Az Alap 2004-2009. években felhalmozott maradványa összesen 65,7 Mrd Ft. A "központi költségvetési fejezetek 2009. évi maradványtartási kötelezettsége teljesítését megalapozó intézkedésekről" szóló 2007/2009. (VII. 29.) Korm. határozat 20 Mrd Ft egyenlegjavulást írt elő a KTIA részére, az intézményi és fejezeti kezelésű előirányzatoknál pedig összesen 748,3 millió Ft maradványtartásra kötelezte a Hivatalt. A maradványtartási kötelezettség teljesítése érdekében az NKTH új pályázati tervet és kifizetési ütemtervet készített. A Pénzügyminisztérium az egyenlegjavulási előírást a BME-Q2 projekt végrehajtása érdekében 9 Mrd Ft-tal, a nehéz helyzetben levő pályázók érdekében pedig 2009. decemberében további 4,5 Mrd Ft-tal csökkentette.
5. Magyarországon a GDP arányos K+F ráfordítások mértéke 2001 óta 1% körüli szinten stagnál, a ráfordítások tehát csak a nominális GDP növekedés mértékével bővültek. Ez az érték az EU25 átlagának valamivel több, mint a felét tette ki. A vállalati K+F források felhasználása 2008-ban meghaladta az állami forrásokét. Nem javultak ugyanakkor ezzel párhuzamosan az innovációs jelzőszámok, komoly lemaradásban vagyunk a szabadalmaztatás, a műszaki szakemberképzés és a vállalati innováció terén.
6. A Hivatal kiemelt jelentőséget tulajdonít az európai kutatás-fejlesztési együttműködésben való részvételnek. Komoly eredményként értékelhető, hogy Budapest lett a székhelye az Európai Innovációs és Technológiai Intézetnek (EIT). Az intézet részére a székhelyet Budapesten az Infopark „E” épületében 2009. decemberében adta át a magyar fél az EIT számára. 2009. során az NKTH szervezte meg az ETI Igazgató Tanács üléseit.
7. A korábbi években meghirdetett és 2009-ben még futó programokon túl az NKTH 2009-ben a következő programokat hirdette meg:
 - Nemzeti Technológia Program: A hasznosítás-orientált stratégiai kutatásokat támogató Nemzeti Technológia Program az Alap zászlóshajó programja. Jelentőségét az adja, hogy a források szétaprózódása helyett kevesebb, a korábbiaknál jóval nagyobb méretű projektek támogatására nyílik lehetőség, így erősödhet a forrásokért folyó verseny, illetve nemzetközi mércével mérve is jelentős támogatást lehet megítélni egy-egy projektnek. A program iránti rendkívül nagy érdeklődés és a nyertes pályaművek magas színvonala, társadalmi-gazdasági jelentősége is jelzik a program sikerét. A 2009-ben beérkezett 157 pályamű közül 20 nyert 8 805 millió Ft támogatást.
 - NKTH-OTKA közös programok: 2008-ban, az OTKA és az NKTH együttműködése keretében, a kialakított középtávú Alaputatási Program részeként dolgozta ki

a Hivatal a 2008-2010 közötti időszakra meghirdetésre kerülő „Gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó alap kutatás támogatása” c. pályázatokat és támogatási szerződések kezelése az OTKA közreműködésével történik. 2009-ben a műszaki és természettudományok valamint élettudományok területén alap kutatást végző kutatók részére hirdettük meg a pályázatokat. A beérkezett 330 pályamű közül 50 projekt nyert 3 184 millió Ft támogatást.

- A „K+F munkaerő megőrzése és fejlesztése pályázat” célja a kutatás-fejlesztés humán erőforrásainak megtartása és fejlesztése volt, magasan képzett szakemberek (kutatók, fejlesztőmérnökök) K+F területen történő alkalmazásának, új munkahelyek létrehozásának ösztönzésén keresztül. A pályázat keretében 2009-ben 9 db pályamű kapott támogatást, összesen 353 millió Ft összegben. A támogatott projekteknél újraalkalmazott, magasan képzett szakemberek száma 17 fő.
- Magyar találmányok külföldi iparjogvédelmi oltalmának támogatása (IPAR-JOG_08): A pályázat teljes keretösszege a 2008-2009. évekre 200 millió Ft. 2009-ben öt értékelés keretében 91 db pályamű közül 67 db projektjavaslat került támogatásra 149 millió Ft összegben.
- Elektronikus információszolgáltatás (EISZ). 2009 februárjában az OKM-MTA-NKTH között kötött keret-megállapodás alapján, az MTA pénzügyi támogatásával hirdetett pályázat célja a széles körben használt, nagy értékű, nemzetközi tudományos információkat tartalmazó adatbázisok és magyar nyelvű publikációk elektronikus adatbázisainak elérhetővé tétele. A támogatás összege 1650 millió forint.
- A MOBILITÁS (HUMAN-MB08) pályázat célja a PhD fokozattal vagy legalább négy év teljes állású kutatói tapasztalattal rendelkező kutatók tudományos karrierjének előmozdítása, nemzetközi tapasztalatszerzésük, mobilitásuk támogatása, illetve a nemzetközi, Európán kívüli országban szerzett kutatói tapasztalat hazai hasznosulásának elősegítése, a Magyarországra visszatérő kutatók támogatása. A program 3 év alatt 3 Mrd Ft támogatást biztosít.
- Az ERC_HU_09 pályázatot azzal a céllal indította el az NKTH, hogy az Európai Kutatási Tanács fiatal kutatók számára meghirdetett (Starting Grant) programjában részt vett, a második pályázati körbe bejutott, kiemelkedő szakmai színvonalúnak ítélt, de ott támogatást nem nyert pályázatok kutatói számára segítséget nyújtson projektötletük magyar fogadóintézményben történő megvalósításához.
- A Baross Gábor program célja a régió gazdaságának innováción alapuló fejlesztése és a regionális innováció előmozdítása az innovációs tevékenységének ösztönzése, a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások és szolgáltatások fejlesztésének támogatása révén. A 2009-ben a hét régió számára meghirdetett 4 pályázati konstrukciót a régiókkal közösen, az NFGM-mel és az RFÜ-vel egyeztetve alakítottuk ki. A program sikerét jelzi, hogy a pályázati felhívásokra 494 pályamű érkezett, a rendelkezésre álló forrást 2,5-szeresen meghaladó támogatás-igénnyel.
- Az EU programokban való magyar részvétel elősegítését szolgálják:
 - Az ERA-NET_HU_09 pályázat az NKTH részvételével zajló – a nanotechnológia, biotechnológia, nanomedicina és komplex rendszerek területére fókuszáló - ERA-NET projektek közös pályázati felhívásaiban sikeresen szereplő magyar intézmények számára biztosítja a finanszírozási keretet.
 - BONUS-HU Program: A pályázat célja, hogy kiegészítő támogatást nyújtson az Európai Bizottság által az FP 7. keretprogram keretében támogatott kutatás-fejlesztési projektek költségvetéséhez az abban résztvevő hazai felsőoktatási intézmények, közfinanszírozású kutatóintézetek, non-profit szervezetek valamint kis- és középvállalkozások részére.
- Az NKTH részt vesz három uniós közös kezdeményezésben is: ezek az Ambient Assisted Living (AAL), a beágyazott rendszerek területén működő ARTEMIS és a mikroelektronika területén létrejött ENIAC programok.

- Kétoldalú K+F projektek
 - NKTH-Shenzen (Kína): Az NKTH és a Kínai Népköztársaság Shenzhen városának közös kutatás-fejlesztési pályázata elsősorban alkalmazott kutatásokat, illetve kísérleti fejlesztéseket támogat, amelyek révén eredeti hazai ötletek (alap- és alkalmazott kutatási eredmények) kerülhetnek gyártásba.
 - NKTH- A*STAR (Szingapúr): Az NKTH a szingapúri kutatás-fejlesztésért felelős kormányzati szervvel, az A*STAR-ral jelentetett meg közös pályázati felhívást a magyar ötletek, kutatási eredmények gyártásba való átvitele, piacra juttatása céljából.
 - Kétoldalú TÉT együttműködések (kiegészítő támogatások): Az NKTH a kétoldalú tudományos és technológiai együttműködések keretében olyan kutatás-fejlesztési projektek kutatócseréjének kiegészítő támogatására hirdetett pályázatot, ahol a partner ország legalább a magyar féllel azonos nagyságrendű összeggel járul hozzá a közös projekt támogatásához. 2009 folyamán 234 kétoldalú K+F projekt támogatására összesen 1 190 570 000 forintot fordítottunk.
8. A NEKIFUT projekt egyik fontos eleme a hazai kutatási infrastruktúrák felmérése, valamint egy hazai és nemzetközi érdeklődésre is számot tartó kutatási infrastruktúra regiszter létrehozása, majd működtetése. 2009-ben az Irányító Testület választotta ki azokat az infrastruktúrákat és infrastruktúra-hálózatokat, amelyeket alkalmasnak tart arra, hogy Stratégiai Kutatási Infrastruktúra (SKI) minősítést kapjanak. A regiszter magyar és angol nyelven mindenki számára elérhető és lekérdezhető lesz az interneten keresztül. A projekt egyik jelentős eredménye a felmérés következtében elindult hálózatosodás. A 86 db potenciális SKI között eddig 22 db hálózat szerepel.
 9. Az Extreme Light Infrastructure (ELI) projekt a világon jelenleg létező lézereknél nagyságrendekkel nagyobb teljesítmény, illetve rövidebb impulzusidő elérését lehetővé tevő kutatási célú szuperlézer megépítését célozza. Az ELI európai kutatási infrastruktúráként három fizikai hellyel (Prága, Szeged, Bukarest) jön létre. A három helyszínország saját Strukturális Alapjából fedezi a helyszínenként 240-280 M€-s építési költségeket. A tervek szerint 2010. április–november időszakban fut a GOP finanszírozásában az előkészítő projekt 1 Mrd Ft összegű első fázisa, majd a 2010. december–2011. szeptember közötti 4 Mrd Ft keretösszegű második fázis. Ezt követően indul a nagyprojekt megvalósítása a 63,6 Mrd Ft teljes keret további részének felhasználásával. A berendezés üzemeltetési időszaka 2015-től indul.
 10. Az MTA-Q2 projekt célja olyan integrált, nemzetközi színvonalú kutatóközpont létrehozása ipari és egyetemi környezetben, amelyben az eddigieknél hatékonyabban folytathatná működését az MTA Kémiai Kutatóközpont, az MTA Enzimológiai Intézet és az MTA Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Kutatóintézet. A Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács (KuTIT) 2009. november 23-án hagyta jóvá a projekt 9,5 milliárd forint összegű támogatását a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap zárolt maradványának terhére.
 11. A Hivatal intézményi költségvetése 2009-ben bruttó 40 millió forintot biztosított értékelési és monitoring tevékenységre. E forrás terhére kerül sor a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (Alap) 2004.01.01. – 2009.12.31. közötti működésének átfogó értékelésére. A Hivatal a közbeszerzési felhívásra beérkezett 3 érvényes ajánlat közül nyertes konzorciummal 2010. január 11-én kötött szerződést. Az értékelési zárójelentés elkészítésének határideje 2010. június közepe. A Hivatal Monitoring Bizottságot hozott létre, amelynek munkájában külföldi szakemberek is részt vesznek. A Nemzeti Technológia Program beadott projektek kiválasztási eljárásában 2009-ben új elemként került bevezetésre a külső bírálók közjegyző előtti sorsolása. A külső bírálók a Hivatal szakértői adatbázisából kerülnek kiválasztásra, melyet az összeférhetlenségi vizsgálat után projektenkénti sorolás követ, így biztosítva a pártatlan bírálati folyamatot.

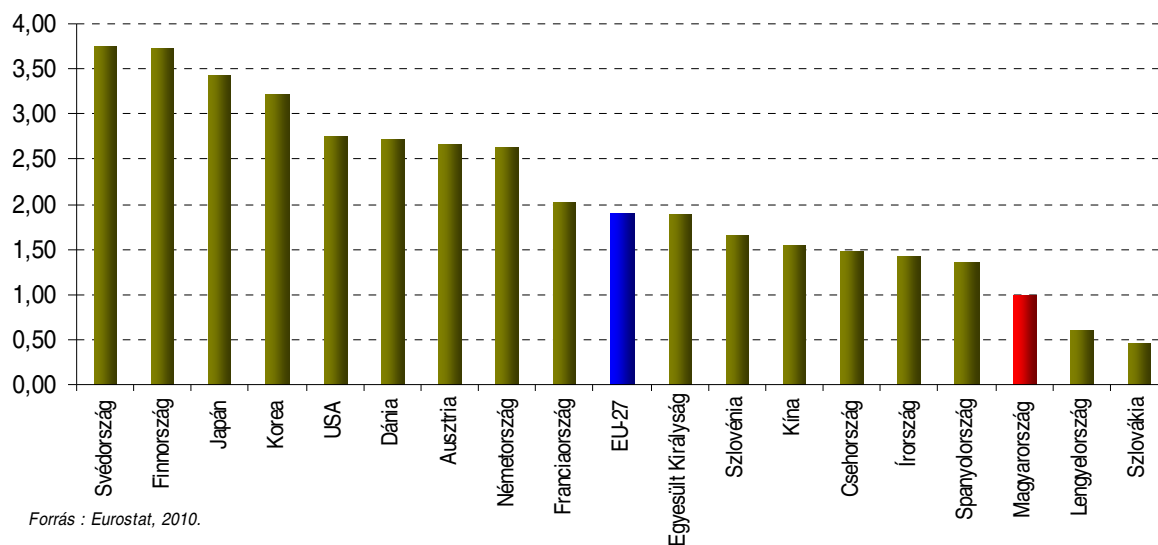
2. A KUTATÁS-FEJLESZTÉS ÉS INNOVÁCIÓ HELYZETE

2.1 HELYZETKÉP ÉS TRENDK A K+F ÉS INNOVÁCIÓ TERÜLETÉN

A 2009. év a globális gazdasági válság jegyében telt, bár év végére már mutatkoztak a kibontakozás jelei. A 2009. áprilisában alakult magyar válságkezelő kormány megszüntette a kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszteri posztot, de jelezve, hogy a K+F+I területet a gazdasági kibontakozás eszközének tekinti, a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium felügyelete alá helyezte.

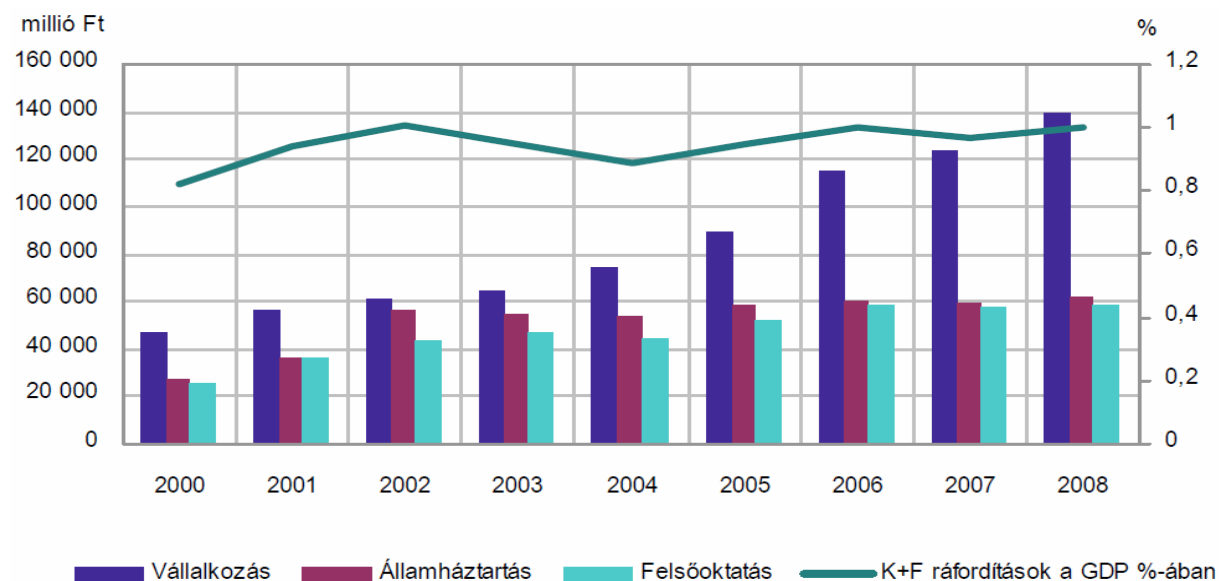
2.1.1 K+F finanszírozás

A nemzetközi összehasonlításban élenjáró országok a GDP 3%-ánál többet fordítanak kutatás-fejlesztésre. Az EU lisszaboni stratégiája is ezt az értéket tűzte ki a 2020-ra elérendő célként, bár a tagországok többségének még komoly erőfeszítésre van szüksége a cél eléréséhez (1. ábra).

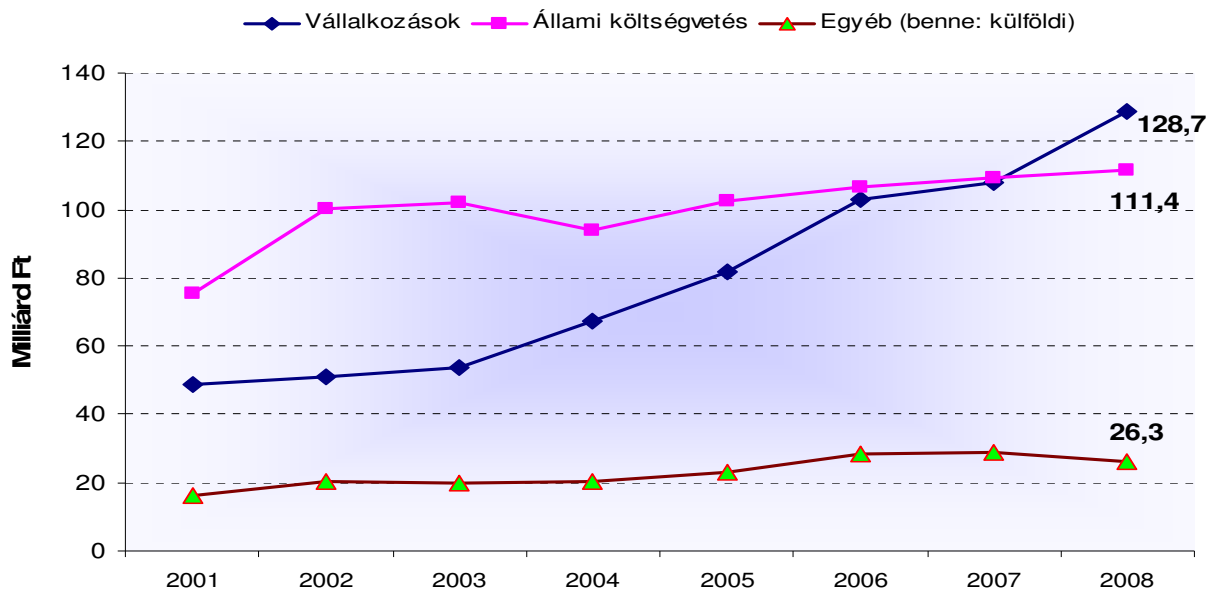
1. ábra: K+F ráfordítás a GDP százalékában (2008)

Magyarországon a GDP arányos K+F ráfordítások mértéke 2001 óta 1% körüli szinten stagnál, a ráfordítások tehát csak a nominális GDP növekedés mértékével bővültek. A 2008-ban elért 1% az EU27 átlagának valamivel több, mint a felét tette ki (2. ábra).

2. ábra: K+F ráfordítás Magyarországon szektorok szerint (2008-ban összesen 266,4 milliárd Ft)

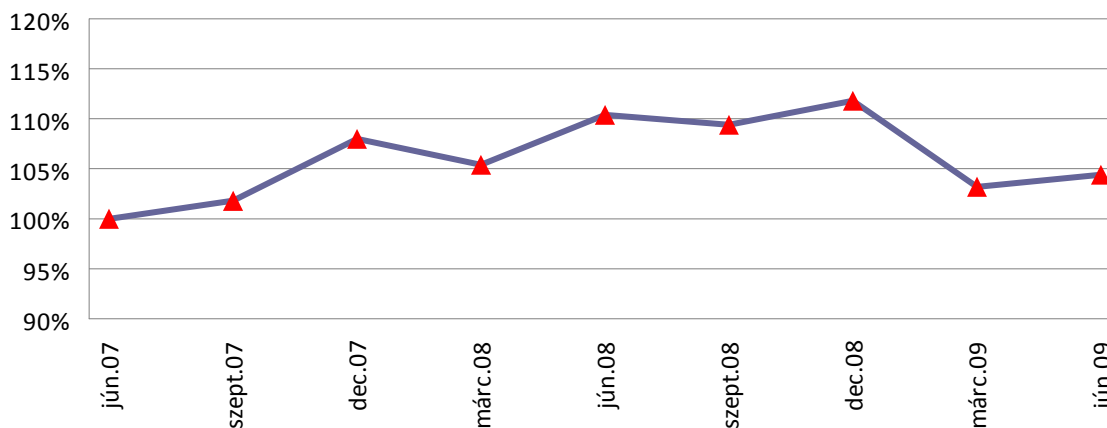
A ráfordítások megoszlását a finanszírozás forrása szerint a 3. ábra mutatja:

3. ábra: K+F ráfordítás Magyarországon 2001 - 2008 között finanszírozási források szerint (forrás: KSH)

2.1.2 Vállalati K+F

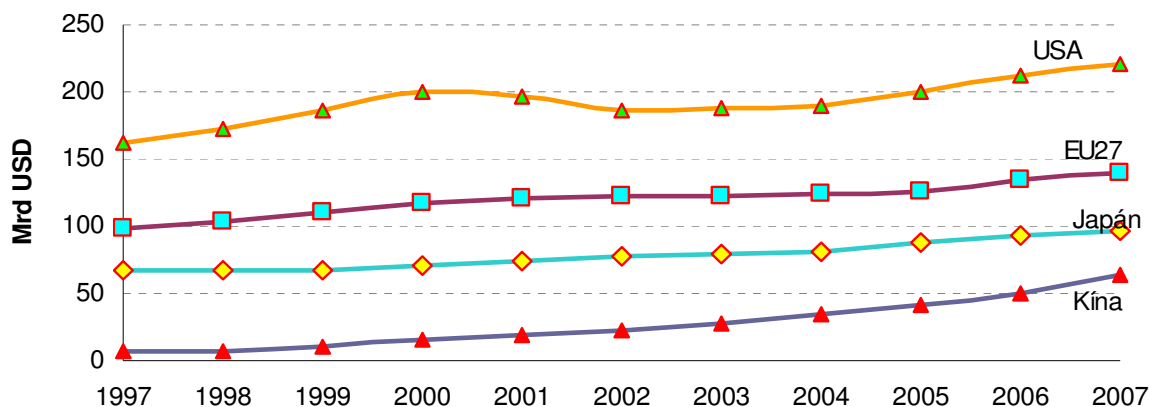
Tapasztalatok szerint válság idején a kutatás-fejlesztési ráfordítás és a kockázati tőkebefektetés összege is csökken. Az USA tőzsdelügyelete által nyilvántartott 2079 vállalat K+F ráfordítása 2007. júniusa és 2009. júniusa között az alábbiak szerint alakult:

Forrás: OECD STI Scoreboard 2009

4. ábra: Az USA tőzsdéin bejegyzett 2079 vállalat K+F ráfordításainak alakulása (2007.II. negyed-év=100)

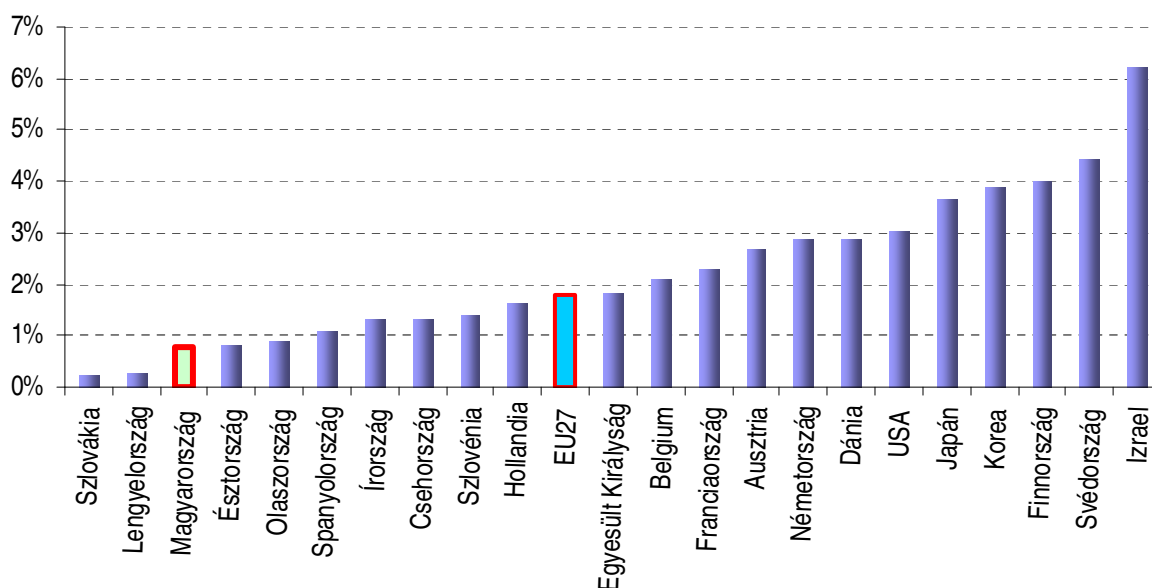
Az egyes nemzetgazdaságok innovációra, új termékek és eljárások kifejlesztésére fordított erőfeszítése leginkább a vállalati K+F ráfordítással jellemezhető. Az OECD tagországok többségében a vállalati szektor fordítja a legtöbbet (a nemzeti ráfordítás mintegy kétharmadát) a kutatás-fejlesztésre. 1997 és 2007 között az OECD-országokban a vállalati K+F ráfordítás 160 milliárd dollárral növekedett. 2007-ben Kínában a vállalati K+F ráfordítás 74 milliárd dollárt tett ki, ami 45%-a a megfelelő EU-27-értéknek (tíz évvel korábban mindössze 7%-a volt!). (5.ábra).

Forrás: OECD STI Scoreboard 2009

5. ábra: A vállalati szféra K+F ráfordításainak alakulása 1997-2007 között

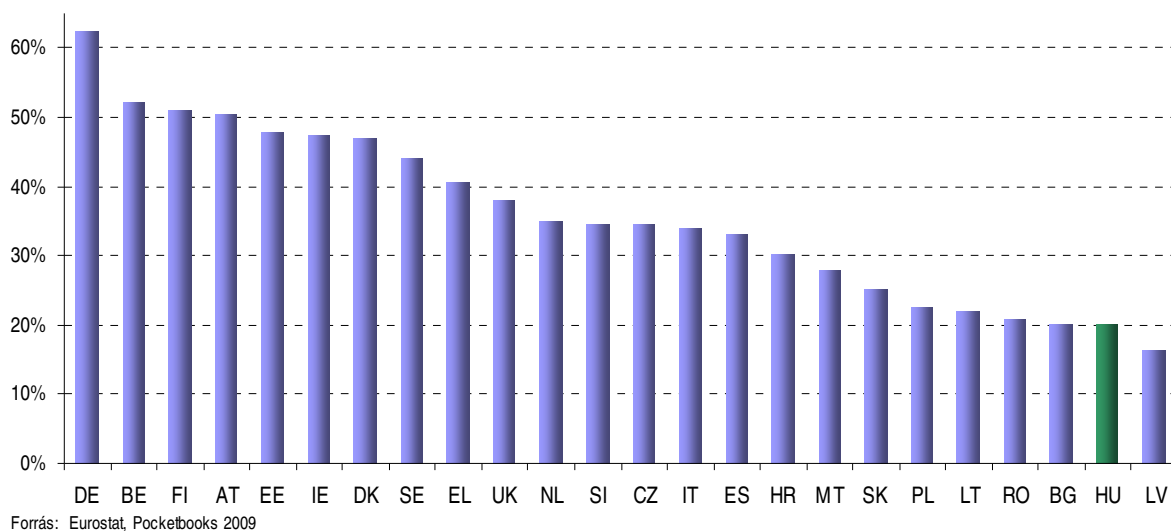
A K+F ráfordítás aránya a vállalati hozzáadott-értékhez az OECD országokban az 1990-es években folyamatosan nőtt, 2000 óta viszont az EU-tagországokban 1,8% körüli értéken stagnál, miközben pl. Japánban 2007-re 3,7%-ra növekedett, és az USA-ban is elérte a 3,1%-ot. Magyarországon ez az érték (0,8%) az EU15 átlagának alig több mint fele (6. ábra). Öröndetes viszont, hogy Magyarországon a vállalati ráfordítások részesedése a teljes ráfordításban belül 2003-tól növekvő trendet mutat, (a 2003. évi 30,7%-ról 2008-ra elérte a 48%-ot).

Forrás: OECD STI Scoreboard 2009

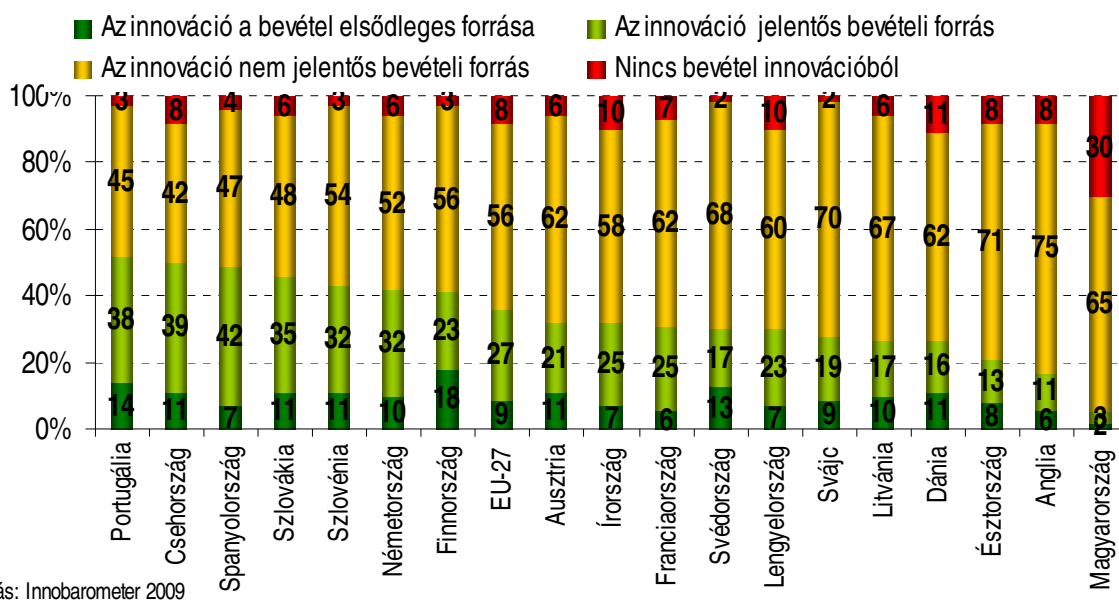
6. ábra: A vállalati K+F ráfordítások aránya a vállalati hozzáadott-értékhez 2007-ben

Hazánkban a vállalkozások nagy részének mindennapi tevékenységében az innováció nem játszik még olyan szerepet, mint az EU-tagállamok többségében. A legalább 10 főt foglalkoztató vállalkozások közül csak minden ötödik innovatív, holott az Unió régi tagországaiban az arányuk mindenütt meghaladja az egyharmadot (7. ábra).

7. ábra: Az innovatív vállalkozások aránya, 2006

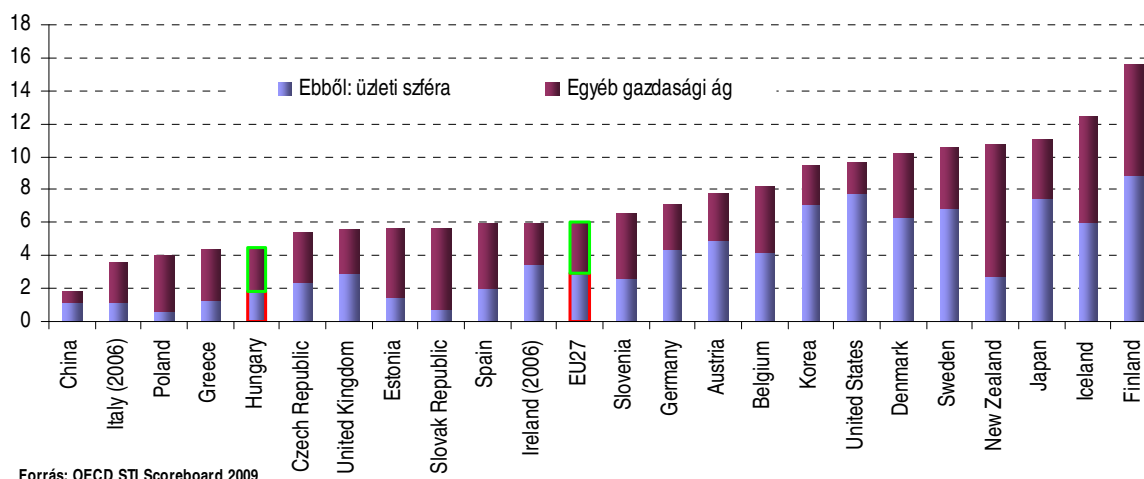
Az Innobarometer 2009. évi felmérése szerint Magyarország messze lemarad a többi európai országtól az innováció révén bevételt elkönyvelő cégek arányát tekintve is. Kiugróan magas azon cégek aránya (30%), amelyek semmilyen bevételre nem tettek szert innováció révén 2008-ban. Az országok többségében ez az arány 10% alatt marad (8. ábra).

8. ábra. Az innovációt bevezető vállalkozások bevételeinek összetétele

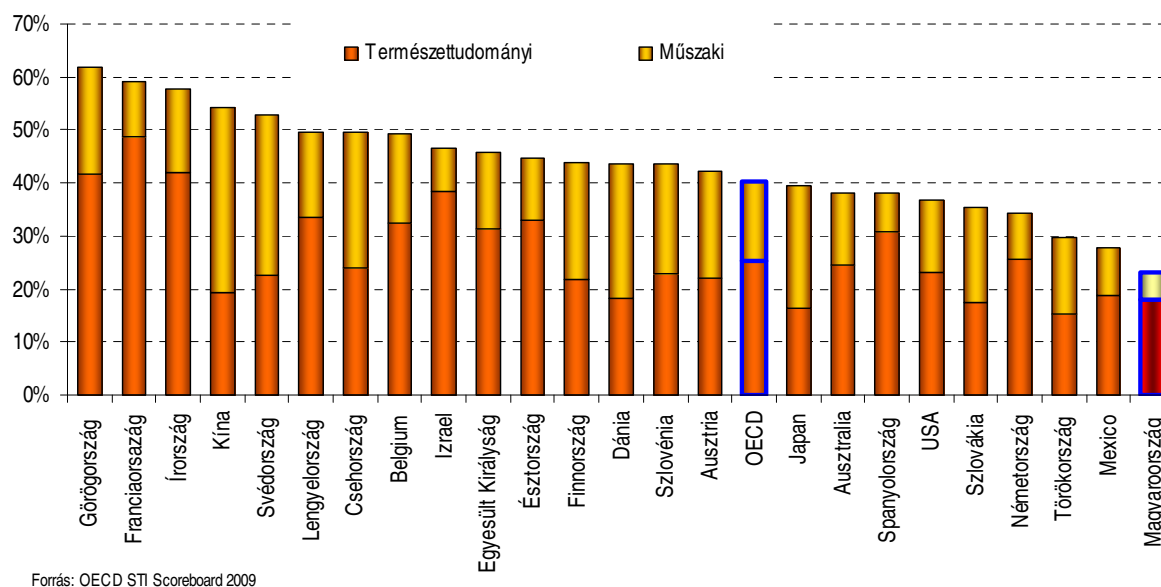
2.1.3 Emberi erőforrások

A nemzeti innovációs rendszerben a kutatók kulcsszerepet töltenek be. Az 1980-as évek óta a vállalati kutatók létszáma gyorsabban növekedett, mint az ipari foglalkoztatottak száma. 2006-ban az OECD-tagországokban mintegy 4 millió kutató dolgozott, vagyis minden 1000 foglalkoztatottra 7,4 kutató jutott (1997-ben csak 6,2). Finnországban, Svédországban, Japánban és az USA-ban 10-nél is több kutató jut 1000 foglalkoztatottra. Míg az USA-ban a kutatók mintegy négyötöde, Japánban kétharmada dolgozott a vállalati szférában, addig az EU-ban mindössze a fele, Magyarországon pedig 40%-a (9. ábra).

9. ábra: Az 1000 foglalkoztatottra jutó kutatók száma 2007-ben

A kutatómunka kulcsszereplői a doktori fokozattal rendelkező kutatók. Az OECD országokban a legtöbb doktori fokozatot műszaki és természettudományos szakterületen adják ki. Magyarország ebben a tekintetben is messze elmarad a műszaki fejlődést fontosnak tartó országoktól (10. ábra)

10. ábra: A természettudományos és műszaki doktori fokozatok aránya az összes doktori diploma százalékában, 2006-ban

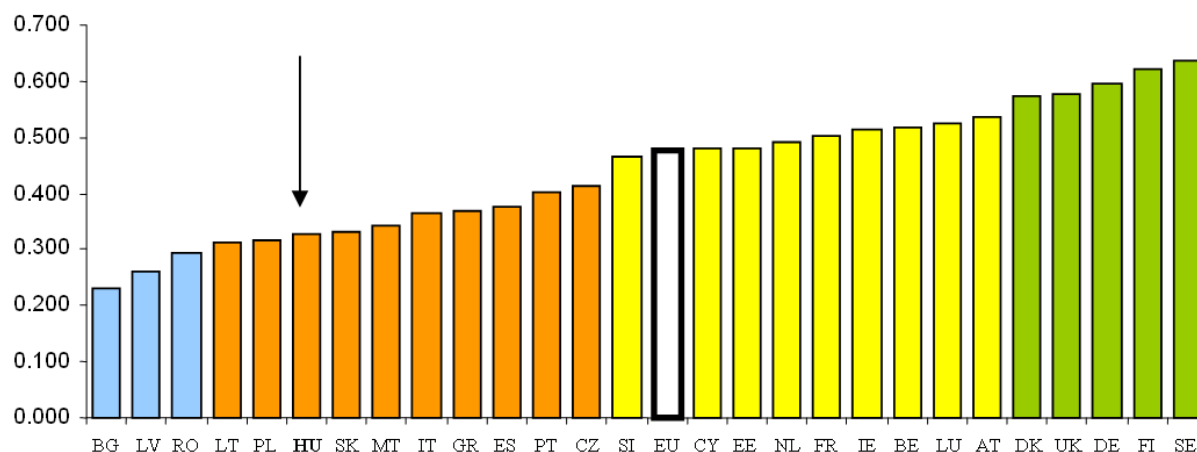
2.1.4 Eredmény-mutatók

2.1.4.1 EU Összesített Innovációs Index (SII)

A 2009. évi európai innovációs eredménytábla¹ (EIS) az európai országokat innovációs teljesítményük alapján **négy csoportba** (vezető innovátorok, innováció követők, mérsékelt innovátorok, felzárkózó országok) sorolja. Magyarország a **mérsékelt innovátorok** csoport-

¹ Az összevont innovációs index (SII) 29 mutatóból tevődik össze, a 0-val jelölt legalacsonyabb teljesítménytől az 1-gyel jelölt legmagasabbig terjedően. A 2009. évi SII az adatok elérhetőségének késedelme miatt a 2007/2008-as teljesítményt tükrözik.

jába tartozik, innovációs teljesítménye jóval az EU27 átlaga alatt van, de növekedésének üteme meghaladja az EU27 átlagát (11. ábra).

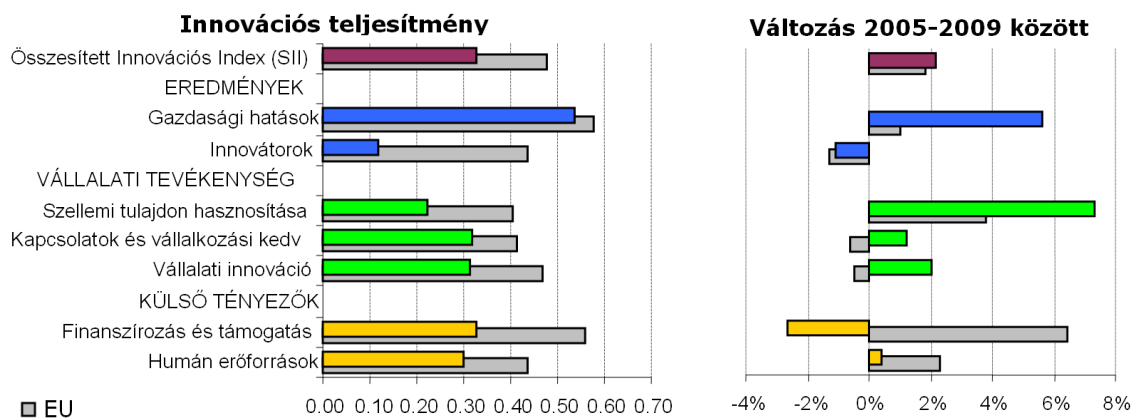
11. ábra. Az országok sorrendje az összesített innovációs index értéke alapján (forrás: EIS 2009, az egyes országcsoportok különböző színnel jelölve)

Magyarország az átlagnál viszonylag jobb teljesítményt nyújt a **gazdasági hatások** indikátorcsoportban, gyengébbet pedig az **innovátorok**, a **finanszírozás és támogatás**, illetve a **szellemi tulajdon hasznosítása** indikátorcsoportban. (1. táblázat)

1. táblázat: Az EIS 29 indikátora az innováció hét dimenziója szerinti csoportosításban:

Indikátorcsoport (dimenzió)	Magyar Helyezés az EU 27 tagországa között
1. Emberi erőforrások (középiskolát, illetve egyetemet végzettek aránya, doktori fokozatot szerzők száma, illetve az élethosszig tartó tanulásban résztvevők aránya).	24
2. Az innováció finanszírozása és támogatása (állami K+F ráfordítás, kockázati tőke, vállalkozásfinanszírozás, vállalati szélessávú internet-hozzáférés).	24
3. Vállalati innovációs beruházások (üzleti K+F ráfordítás, IT-költségek, nem-K+F innovációs ráfordítások).	17
4. Kapcsolódások és a vállalkozási kedv (innovatív KKV-k, egymással együttműködő innovatív KKV-k aránya, KKV-k megszűnése és újak alapítása, public-private közös publikáció).	19
5. Szellemi tulajdon hasznosítása (EPO-szabadalmak, EU védjegyek és formatervek és a technológiai fizetési mérleg).	18
6. Innovátorok (a termék-, eljárás-, marketing- vagy szervezési innovációt bevezető KKV-k aránya, a munkaerőköltséget vagy anyag- és energiaköltséget megtakarító cégek aránya).	26
7. Gazdasági hatások (a hi-tech feldolgozóiparban és a tudásintenzív szolgáltatásokban foglalkoztatottak aránya, a hi-tech feldolgozóipar és a tudásintenzív szolgáltatások exportjának aránya, a cégen belül vagy a piacon új termék bevezetése).	12

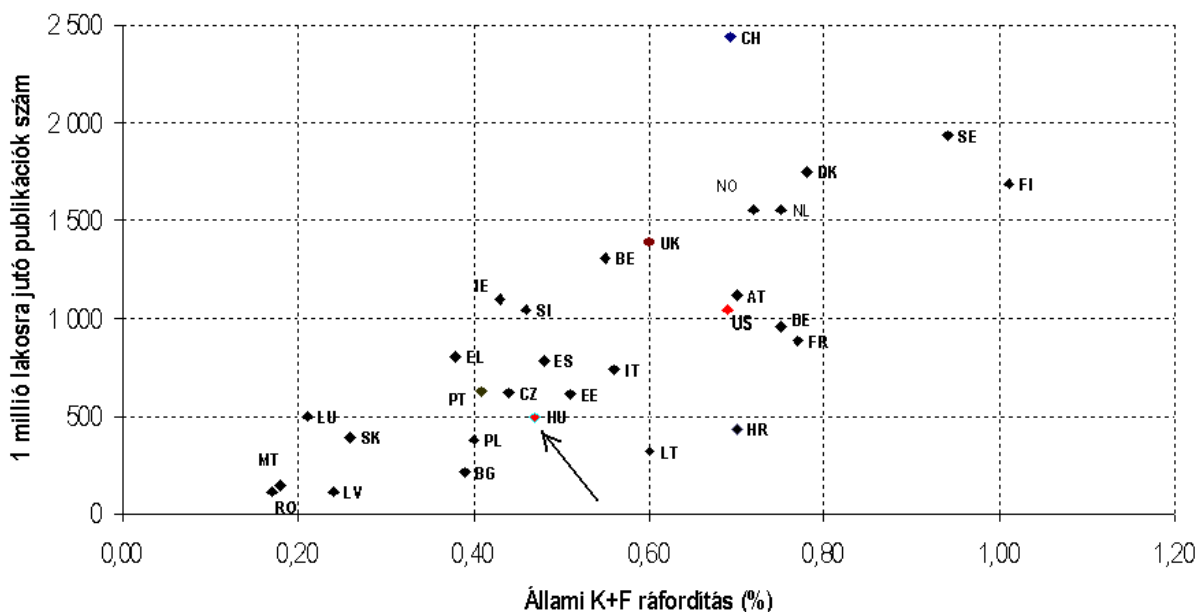
Az elmúlt 5 év alatt a **gazdasági hatások** és a **szellemi tulajdon hasznosítása** indikátorok téren volt a legnagyobb javulás, különösen az EU védjegyek (11,7%), az EU-formatervezés (9,7%), a tudásintenzív szolgáltatások exportja (12,1%) és a piacon új termékek eladása (17,0%) növekedett. Romlott a mutató az innováció **finanszírozása és támogatása** (különösen a kockázati tőke 26,1%-os csökkenése miatt), valamint az **innovátorok** indikátorcsoportban (12. ábra).

12. ábra. Magyarország innovációs teljesítménye az Európai Innovációs Eredménytáblán (a szürke téglalapok jelzik az EU-27 átlagot, a színes téglalapok pedig Magyarország adatait)

2.1.4.2 Publikációk, szabadalmak

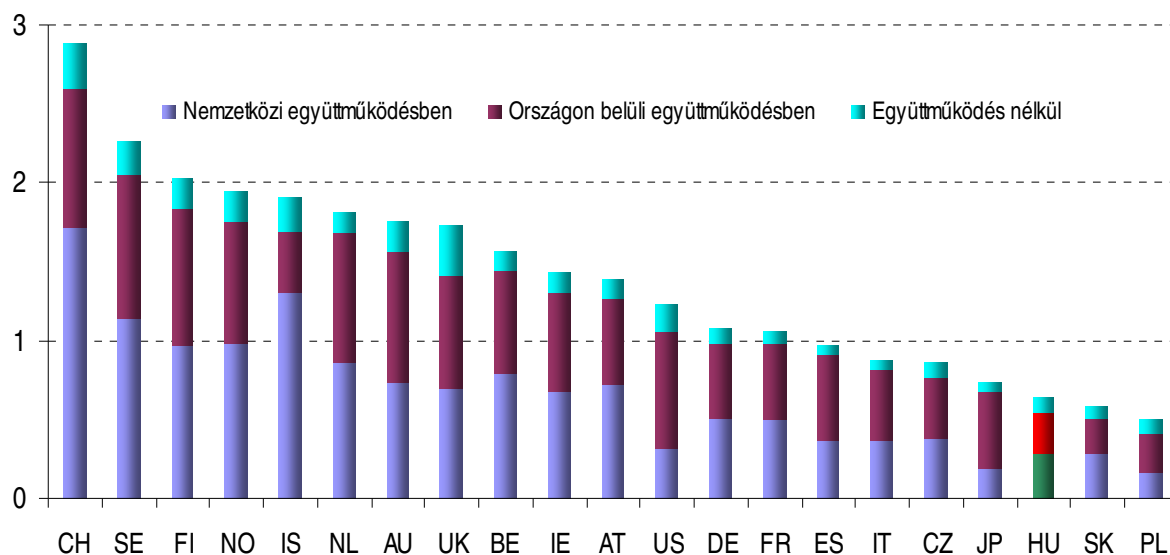
A K+F tevékenység eredményességének jellemző mutatói a publikációk és a szabadalmak száma. Az 1 millió lakosra jutó publikációk száma egyenes arányosságot mutat a GDP arányos állami K+F ráfordítással (13. ábra).

Forrás: DG Research, Science, Technology and Competitiveness key figures report 2008/2009

13. ábra: Az 1 millió lakosra jutó tudományos közlemények száma az állami K+F ráfordítás függvényében

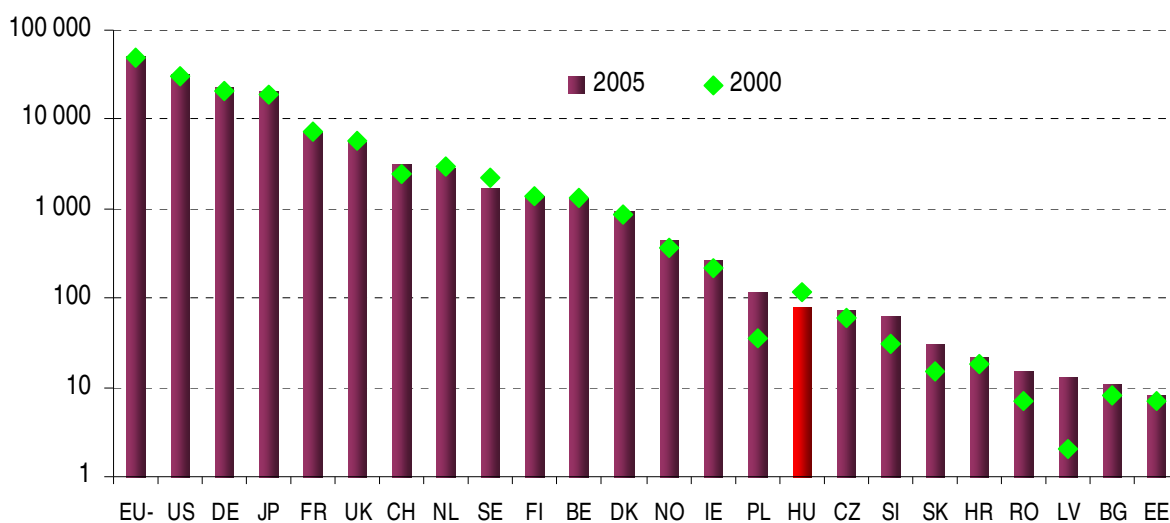
Az együttműködés kulcsszerepet játszik az innovációs folyamatban. A tudományos együttműködés közvetlenül mérhető a publikációk társszerzőségével. A kis országok szerzői gyakran jelentenek meg közleményt külföldi társszerzővel együttműködésben (14. ábra). A társszerzővel megjelentetett művek számát tekintve az USA, az Egyesült Királyság és Németország vezet.

Forrás: MEASURING AND MONITORING INNOVATION © OECD 2010

14. ábra: Az egy szerzőre jutó tudományos közlemények száma a társszerzőség szerint

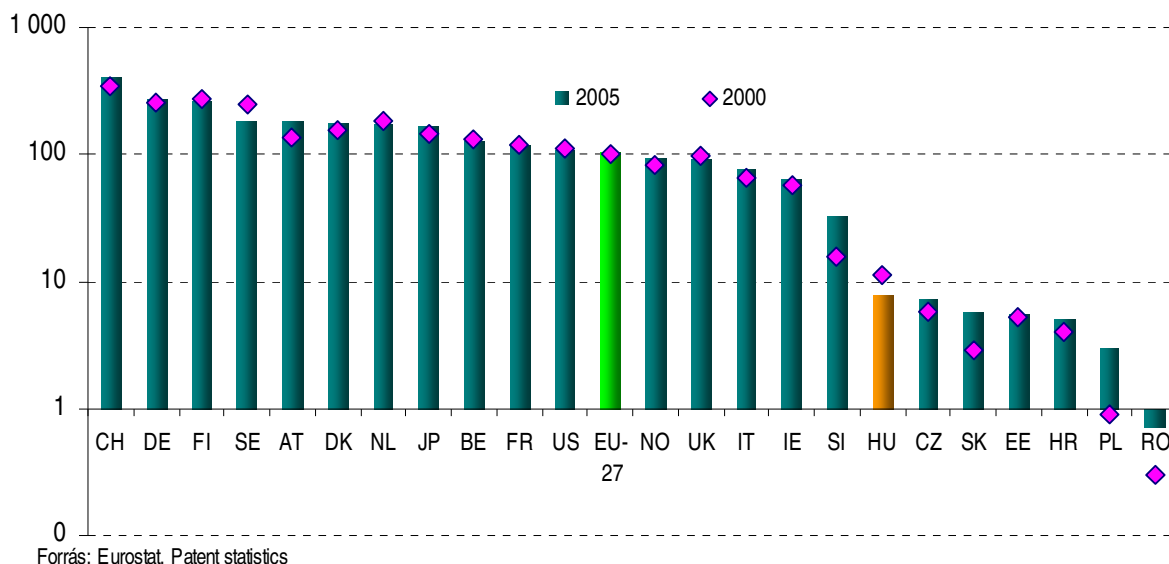
A legfrissebb, 2005-ös adatok szerint az Európai Szabadalmi Hivatalhoz (EPO) az USA után Németországból érkezett a legtöbb (22 000-nél több) igénybejelentés (15. ábra).

Forrás: Eurostat, Patent statistics.

15. ábra: Az Európai Szabadalmi Hivatalhoz (EPO) érkezett igénybejelentések száma 2000-ben és 2005-ben

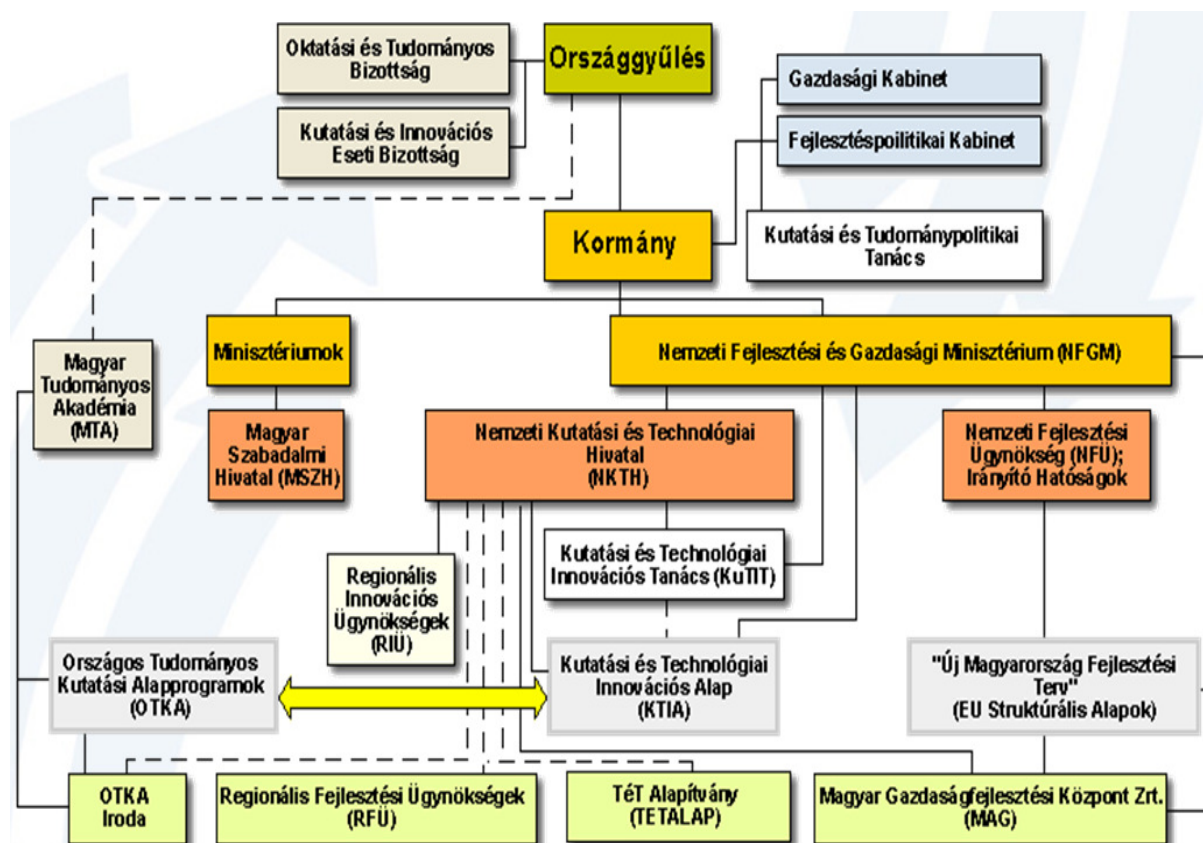
Az Európai Szabadalmi Hivatalnál (EPO) az egymillió lakosra jutó szabadalmi igénybejelentés tekintetében Svájc vezet a listát, de Németország és Finnország teljesítménye is kiemelkedő. A magyar adat az EU-27 átlagának tizedét sem éri el, ugyanakkor a 2004-ben csatlakozott országok között elfogadható (16. ábra). A változás mértékét és irányát tekintve rosszabb a helyzet. Amíg ugyanis 2000–2005 között szinte mindegyik európai országban jelentősen erősödött a szabadalmi tevékenység, Magyarországon a legnagyobb volt a visszaesés.

16. ábra. Az egymillió lakosra jutó szabadalmi igénybejelentés 2000-ben és 2005-ben

2.2 A MAGYAR K+F ÉS INNOVÁCIÓ IRÁNYÍTÁSI STRUKTÚRÁJA

A K+F+I irányítási rendszere 2009. folyamán jelentős mértékben átalakult. A gazdasági válságkezelő Kormány megalakulásával megszűnt a kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter posztja, az új Kormány szervezetrendszerében a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős kormánytag a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter lett, az NKTH felügyeletét is ő látta el (17. ábra). Az NKTH szakmai felügyeletét az NFGM SZMSZ-e szerint a Kabinetfőnök látja el.

17. ábra: A TTI kormányzati irányítási rendszere 2009. II. félévétől

A Kormány tanácsadó, döntés-előkészítő testületként a rendszerváltás óta működik a Tudománypolitikai Kollégium, illetve 1999-től Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium (továbbiakban: TTPK). A TTPK elnöke 2003 óta a miniszterelnök. A kormányzati irányítás, és testületi koordináció hatékonyabbá tétele érdekében 2008. májusában a Kormány a TTPK-t megszüntetve új koordinációs, egyeztető struktúrákat kívánt létrehozni (1036/2009. Korm. rendelet).

Az 1162/2009 (IX: 22.) Korm. határozat Kutatási és Tudománypolitikai Tanács (KTT) létrehozásáról rendelkezik, amely a Kormány javaslattevő, véleményező, tanácsadó és döntés-előkészítő testületként működik. A KTT 2010 elején tartotta alakuló ülését.

2.3 STRATÉGIAI TERVEZÉS

2.3.1 Az NKTH részvétele a TTI stratégia megvalósításában

A Hivatal stratégiai tervezési tevékenységét 2009. évben befolyásolta, hogy a szakterület kormányzati képviselőjét és ennek keretében az NKTH felügyeletét 2009. áprilisától ismét a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter látta el. A stratégiai ügyeket koordináló Stratégiai Főosztály az NKTH Hivatalában folytatta munkáját az elnök irányítása alatt. A NFGM K+F ügyeiért, és az NKTH Szakmai felügyeletéért felelős kabinetfőnök stratégiai ügyekben közvetlenül látta el feladatokkal a Stratégiai Főosztályt. Az NKTH több szakmai főosztálya segítette a stratégiai feladatok megoldását.

Az NKTH a következő kiemelt stratégiai feladatok tervezésében és megoldásában működött közre:

- a) részvétel a **Kutatás-fejlesztési Forráskoordinációs Tárcaközi Munkacsoport** munkájában. A forráskoordináció eddigi eredményei:
 - Megvalósult a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapnak, valamint az ÚMFT Operatív Programjai (GOP, TIOP, TÁMOP, ROP) K+F konstrukcióinak az összehangolása a programtervezési és a pályázati kiírás szintjén.
 - Havi rendszerességgel vezetői jelentés készült 2009. évben a K+F és innovációs tevékenységeket támogató ÚMFT és KTIA forrásokra beérkezett és támogatásra javasolt pályázatokról.
- b) a **Kutatás-fejlesztési és Innovációs Támogatások Forrástérképe 2009-2010.** c. anyag elkészítésében;

2009. márciusában elkészült a Forrástérkép az összes jelentős hazai, európai uniós és kétoldalú nemzetközi támogatási lehetőségről, amelyek a K+F+I-t támogatják. A forrástérkép aktualizálására 2010. I. negyedévében kerül sor. A K+F+I forrástérkép hasznos „policy” eszköz, mert segíti a programok tervezőit, a pályázókat, az elemzőket és a megalapozott kommunikációt.
- c) a **TTI intézkedési terv 2007-2008-ban** megkezdődött, illetve lezárult feladatainak áttekintésében és értékelésében. Ezen feladat végrehajtását az 1019/2009. (II.19.) Korm. határozat 4. pontja írta elő. A TTI intézkedési terv 2007-2008-ban teljesült 32 db intézkedés áttekintésével, értékelésével az NKTH a KPMG Tanácsadó Kft. EU és kormányzati csoportját bízta meg. Az egyeztetések lefolytatásában az NKTH munkatársai is aktívan részt vettek. A KPMG értékelési jelentése alapján készítettük el 2009-ben a kormánybeszámolót.

d) a 2009-2010 évekre vonatkozó TTI intézkedési terv kormányhatározatának végrehajtásában;

A 2009-2010 időszakra vonatkozó új intézkedési terv 40 számozott intézkedést tartalmaz, amelyek további részintézkedésekre bontva 56 feladatot jelentenek. A feladatok végrehajtása a tárca közötti együttműködésben, de tárca főfelelősséggel történik: NFGM-NKTH összesen 27 db intézkedés végrehajtásában vesz részt. Ezen intézkedések közül 12 db már 2009-ben teljesült, a többi megvalósulása folyamatban van, várhatóan 2010-ben teljesül.

e) NFGM 2009. évi Akciótervében szereplő - NKTH felelősségébe tartozó - akciók végrehajtásában.

Az NFGM Akciótervében összesen 20 akció tartozott a Hivatal felelősségébe, amelyek döntő hányada 2009-ben teljesült, viszont egyes intézkedések végrehajtása (pl. NEKIFUT, stb.) csak 2010-ben várható, ezért ezen akciók az NFGM 2010. évi Akciótervében is szerepelnek.

2.3.2 Az NKTH 2009. évi stratégiája és kiemelt céljai

Az NKTH működésének főbb irányait a Hivatal 2007-2010 közötti időszakra szóló középtávú stratégiája határozza meg. A stratégia kitűzi a Hivatal kiemelt középtávú céljait:

- a nemzetközi versenyben is eredményes magyar kutatás-fejlesztés és innováció erősítését,
- a K+F és az innováció kedvező feltételeinek kialakítását, a nemzeti innovációs rendszer kiegyensúlyozott fejlesztését.

A stratégia rögzíti azt is, hogy a célok eléréséhez elengedhetetlen az NKTH működésének hatékonyabbá és korszerűbbé tétele.

2009-ben a nemzetközi gazdasági és pénzügyi válság a magyar K+F+I szférát is jelentősen sújtotta. Ennek megfelelően **az NKTH az alábbi legfontosabb célokat és feladatokat határozta meg a 2009. évre vonatkozóan:**

Az NKTH 2009-es stratégiai céljai, feladatai:

Az NKTH számára mindig fontos feladat volt a hazai K+F+I szereplők – ezen belül is kiemelten a kis- és középvállalatok – innovációs tevékenységének ösztönzése, nemzetközi beágyazódásának támogatása. A gazdasági válság most még inkább hangsúlyozza ennek a célkitűzésnek a jelentőségét. Intézkedéseket kell hozni az innovatív KKV-k erősítésére és számuk növelésére. A kiszámíthatatlan, nehéz pénzügyi helyzet miatt különösen nagy szükség van a stabil pályázati portfólióra, a kiszámítható K+F+I támogatási rendszerre. Ugyanakkor – indokolt esetben – gyorsan és rugalmasan kell reagálni a szférában a válság okozta károk enyhítése érdekében.

NKTH támogatási rendszer: hatékonyság, kompetencia, ügyfélbarát szolgáltatások

Az innovatív magyar KKV-k megerősítése, eredményesebb pályázati részvétele érdekében a Hivatal ügynökségi szerepkörének erősítésére kell törekedni. Az NKTH szervezetét és az általa nyújtott szolgáltatásokat ennek fényében fejlesztjük tovább. Cél a kiszámítható, ügyfélbarát működés és pályázati rendszer kialakítása, a pályázati ügyintézés gyorsítása és egyszerűsítése, a határidők, pályázati ütemtervek betartása, a támogatási lehetőségek eddiginél is nagyobb nyilvánossága.

2009-ben a K+F pályázatok kezelése megújult, költséghatékony, minőségi működést garantáló rendszerben, az NKTH koordinációjával és négy akkreditált szervezet (Magyar Gazdaság-

fejlesztési Központ Zrt., OTKA Iroda, Regionális Fejlesztési Ügynökségek, TÉT Alapítvány) bevonásával folyik.

2009-ben az NKTH az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kívánt helyezni a pályázatok nyomon követésére, a pályázati stratégiákban megfogalmazott eredmények ellenőrzésére, így bevezetésre került a támogatási programok és pályázatok monitoring rendszere. A bírálati rendszer reformja a szakmaiság, a minőségi, megalapozott döntés-előkészítés céljait szolgálja majd. Az innovációs szervezetek egymás közti kommunikációjának erősítését, a magyar innovációs folyamatok nemzetközi szakmai kommunikációba történő bekapcsolását célozza a Nemzeti Információs Informatikai Rendszer (NIIR) 2009. évi kiépítése.

Stabil, kiszámítható pályázati rendszer

2009-ben a kiszámíthatóságot a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTI Alap) 2008-ban kidolgozott, stabil pályázati programstruktúrája biztosítja. A pályázati rendszer átláthatósága érdekében a pályázati programok ütemezését az NKTH nyilvánosságra hozza, így a forrásokhoz való hozzáférés tervezhetővé válik a pályázók számára.

A stabil pályázati portfólió mellett az idei évben a Hivatal három új támogatási programot hirdet meg. A válság kezelésére, negatív hatásainak ellensúlyozására az NKTH pályázatot ír ki a magasan kvalifikált K+F munkaerő támogatására, amely azt kívánja elérni, hogy megőrizzük a minőségi kutató-fejlesztő szakembereket a magyar gazdaság és K+F szféra számára. Az Európai Tanács által megfogalmazott lisszaboni célok elérése érdekében elengedhetetlen, hogy a kutatás-fejlesztés állami támogatása mellett emelkedjen a vállalkozások K+F ráfordítása, valamint a külső források bevonásának mértéke. Az NKTH 2010-ben elindítja a Technológiai Inkubátor Programot, amely a technológia-intenzív, induló vállalkozások fejlesztését támogatja inkubátor vállalkozások és magántőke bevonásával. A Regionális Tudásközpontok továbbfejlesztését szolgálja a Nemzeti Tudásközpont Program, amelynek célja a K+F erőforrások koncentrációja nemzetközi színvonalú kompetenciaközpontok létrehozásával.

3. A KTI ALAP – 2009

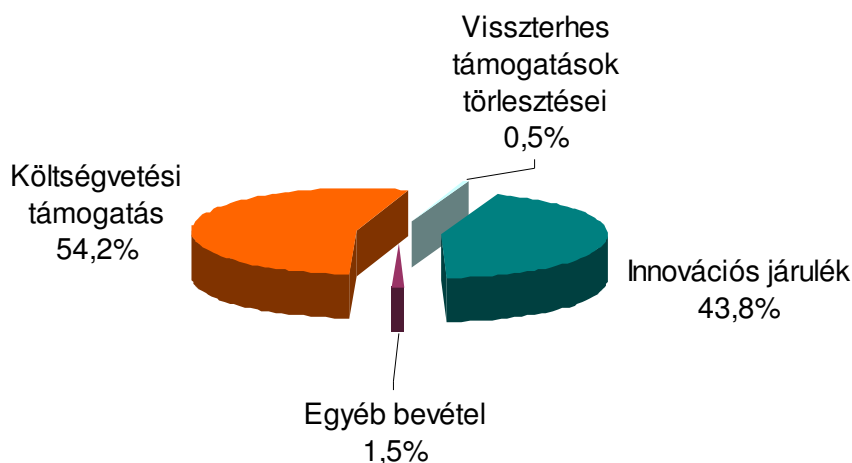
3.1 AZ ALAP 2009. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

3.1.1 Bevételek

Az Alap fő bevételét a vállalatok által befizetett innovációs járulék és a költségvetési hozzájárulás jelenti. A 3-1. táblázat tartalmazza a 2008. évi költségvetési törvény szerinti bevételi előirányzatokat, valamint a tényleges bevételeket. Az innovációs járulék-bevétel csökkenése a pénzügyi és gazdasági válság következménye.

3-1. táblázat A KTI Alap bevételei 2008-ban (ezer Ft)

Cím-szám	Címnév	Előirányzat	Teljesítés
19	Innovációs járulék	26 292 500	23 172 368
20	Költségvetési támogatás	28 695 100	28 695 100
21	Visszterhes támogatások törlesztései	217 000	244 933
22	Egyéb bevétel	705 000	793 205
Bevételek összesen		55 909 600	52 905 606

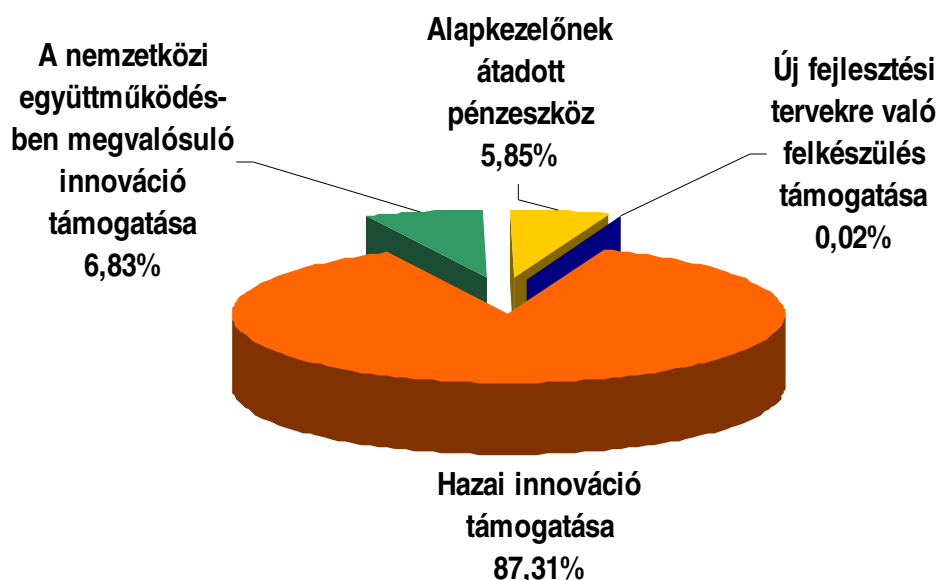
3-1. ábra A KTI Alap 2008. évi bevételeinek megoszlása

3.1.2 Felhasználás

Az Alapból 2009. 1-12. hónapban 43 035 853 ezer forint kifizetés történt (3-2. számú táblázat):

3-2. táblázat Kifizetések a KTI Alapból 2009-ben (ezer Ft)

Címnév	Előirányzat	Kifizetés	Teljesítés (%)
Hazai innováció támogatása	41 897 300	37 572 734	89,7
A nemzetközi együttműködésben megvalósuló innováció támogatása	10 000 000	2 938 889	29,4
A tudományos és technológiai attasék munkájának támogatása	436 100	0	0
A Nemzeti Kutatásnyilvántartási Rendszer támogatása	87 000	0	0
Tudomány- és Technológiapolitikai Tanácsadó Testület munkájának támogatása	50 000	0	0
Alapkezelőnek átadott pénzeszköz	2 251 590	2 515 900	100,0
Új fejlesztési tervekre való felkészülés támogatása	70 000	8 330	11,9
Európai Szén- és Acélipari Kutatási Alap magyar hozzájárulása	853 300	0	0
Kiadás összesen	55 909 600	43 035 853	77,0

1-2. ábra A KTI Alapból 2009-ben történt kifizetések megoszlása az egyes jogcímek között

3.1.3 Az Alap kötelezettségállománya 2009-ben

Az Alap – tárgyéven túli kötelezettségeket is magába foglaló – teljes kötelezettségállományának 2009. évi változását a következő táblázat mutatja.

3-3. táblázat: A KTI Alap kötelezettségállománya 2009-ben

Megnevezés	Összeg (ezer Ft)
1. 2009.01.01-én meglévő, megelőző évekről fennálló kötelezettségállomány (2008. évi, illetve azt megelőző évek maradványa)	36.460.564
2. 2009. évi pénzforgalom nélküli módosítások	-6.802.971
3. 2009. évi módosított maradvány (1+2)	29.657.593
4. 2009.01.01-én meglévő, tárgyévet megelőző években keletkezett kötelezettségállomány 2009-2013. évi kihatása	27.229.015.

5. 2009. évi pénzforgalom nélküli (tárgyévi, illetve tárgyévet követő évi kötelezettséget érintő) módosítások	-1073.274
6. 2009.01.01-én meglévő, tárgyévet megelőző években keletkezett kötelezettségállomány 2009-2013 évi kihatásának módosított összege (4+5)	26.155.741
7. 2009.01.01-én fennálló módosított nyitó állomány összesen (3+6)	55.813.334
8. 2009. év során kötött szerződésekből eredő új kötelezettségek tárgyévi üteme	25.862.019
9. 2009. év során kötött szerződésekből eredő új kötelezettségek 2010. évi üteme	14.994.561
10. 2009. év során kötött szerződésekből eredő új kötelezettségek további évek üteme	11.094.724
11. 2009. év során kötött szerződésekből eredő új kötelezettségek (8+9+10)	51.951.304
12. 2009.12.31-i kötelezettség állomány összesen (7+11)	107.764.638
13. 2009. évi pénzügyi intézkedés összege az Alap számlájáról	-43.035.853
14. 2009.12.31-én fennálló teljes kötelezettség záró állománya (12+13)	64.728.785

A 2009. év végi teljes kötelezettség záró állomány évenkénti megoszlása az alábbiak szerint alakult:

3 4. táblázat A kötelezettség záróállomány éves bontásban (ezer Ft)

Cím száma	Maradvány	2010. évi	2011. évi	2012. évi	2013. évi	2014. évi	2015. évi	Összesen
1.	11.053.646	26.712.102	14.659.129	3.697.415	723.231	0	0	56.845.523
2.	1.429.113	3.198.165	2.370.699	398.888	137.356	95.231	26.100	7.655.552
4.		226.710						226.710
7.								0
8.	1.000							1.000
Összesen	12.483.759	30.136.977	17.029.828	4.096.303	860.587	95.231	26.100	64.728.785

3.1.4 Az Alap 2009. évi maradványa

Az Alapnak 2009.12.31-én fennálló tárgyévi előirányzat-maradványa az alábbi jogcímen keletkezett:

Kiadási megtakarítás (+)	12.873.747 e Ft
Bevételi elmaradás (-)	2.997.343 e Ft
Összesen	9.876.404 e Ft

Az Alap 2004-2009. években felhalmozott maradványa összesen 65.696.102 ezer Ft.

3.2 AZ ALAP 2009. ÉVI PROGRAMPORTFÓLIÓJA

3.2.1 Az Alap felhasználási stratégiája

A KTI Alap 2009. évi akcióterve a korábbi évek stratégiáján alapszik, amely a sikeres K+F+I programokat megőrizve és továbbfejlesztve arra törekszik, hogy növelje a pályázatok, a kutatási projektek eredményességét, erősítse a K+F eredmények üzleti hasznosítását és segítse a válságos gazdasági helyzetből való kibontakozást. Az akcióterv legfontosabb szakmai céljai:

- Tudásbázisok erősítése, nemzetközi színvonalú tudásközpontok létrehozása
- Nemzetstratégiai célokhoz kapcsolódó K+F programok támogatása
- K+F eredmények hasznosításának fokozása, innovatív vállalkozások létesítésének erősítése, technológiai és üzleti inkubáció bevezetése
- Regionális innováció fejlesztése
- Nemzetközi K+F együttműködések erősítése, az EU K+F programokban való magyar részvétel elősegítése.

A terv fókuszában az a törekvés áll, hogy a pályázati programok ösztönözzék a tudásból, az innovatív ötletekből a világpiacon eladható termék, technológia vagy szolgáltatás megszületését. Az „**Ötlettől a piacig**” („Mind to Market” – M2M) **elnevezésű terv** fő célkitűzései:

- A K+F eredmények üzleti hasznosításának, a technológia-transzfernek a fokozása
- A magyar gazdaság és társadalom stratégiai igényeinek megfelelő, nemzetstratégiai célokhoz kapcsolódó K+F programok kialakítása
- Az innovatív vállalkozások számának emelése, a vállalatok kutatási-fejlesztési tevékenységének bővítése
- A vállalkozások K+F ráfordításainak és a vállalati innováció támogatásának növelése
- A nemzetközi K+F együttműködések szélesítése, valamint az EU K+F programjában való magyar részvétel fokozása
- A tudásbázis erősítése, a tehetséggondozás és a tudományos utánpótlás támogatása
- Nemzetközileg elismert kutató-fejlesztő és innovációs központok létrehozása a húzóágazatok és a kulcstechnológiák területén
- A szellemi és anyagi erőforrások koncentrációja, fókuszálása
- A regionális innováció erősítése

Az „**Ötlettől a piacig**” stratégiaileg meghatározó programcsoportjai az alábbiak voltak:

1. Tudás Magyarország (Knowledge Hungary)

Programcsoport célja: Részben a már működő egyetemi tudásközpontokra alapozva nemzetközi színvonalú kompetencia központok létrehozása húzóágazati, illetve kulcstechnológiai területeken. A tudásbázis erősítése, és a magyar kutatás nemzetközi versenyképességének növelése, a K+F tevékenység infrastrukturális feltételeinek javítása. A célkitűzések között szerepel továbbá a tudományos utánpótlás támogatása, valamint a posztdoktorok alkalmazásának elősegítése, illetve új innovatív munkahelyek létesítése fiatal kutatók számára.

2. Technológia Magyarország (Technology Hungary)

Programcsoport célja: Tudományos és technológiai áttörést ígérő, innovatív termék lehetőségét magában hordozó, alkalmazás-orientált K+F projektek támogatása vállalkozások intenzív részvételével. Nemzetstratégiai szempontból kiemelten fontos kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek támogatása koherens, felülről építkező integrált projektekkel. Szellemi alkotások jogi védelmének és a technológia-transzfernek az ösztönzése.

3. Vállalkozó Magyarország (Enterprise Hungary)

Programcsoport célja: A K+F eredmények gazdasági hasznosításának elősegítése tudás – és technológia intenzív vállalkozások létesítésével, fiatal innovatív vállalkozások fejlesztése és a kis- és középvállalatok (KKV) versenyképességének erősítése, innovatív termékek létrehozásának támogatása, további piaci szereplők (kockázati tőke, magvető tőke) bevonása a K+F eredmények üzleti hasznosításába, a technológiai inkubációba, továbbá a regionális innováció támogatása.

4. Együttműködő Magyarország (Cooperative Hungary)

Programcsoport célja: A magyar kutatók és kutatóhelyek nemzetközi tudományos kooperációjának, a nemzetközi tapasztalatcserének, valamint a közös kutatócsoportokban és projektekben végzett K+F együttműködésnek a támogatása. A magyar részvétel erősítése az EU K+F programjaiban és projektjeiben.

3.2.2 A 2009. évi programportfólió általános elemzése

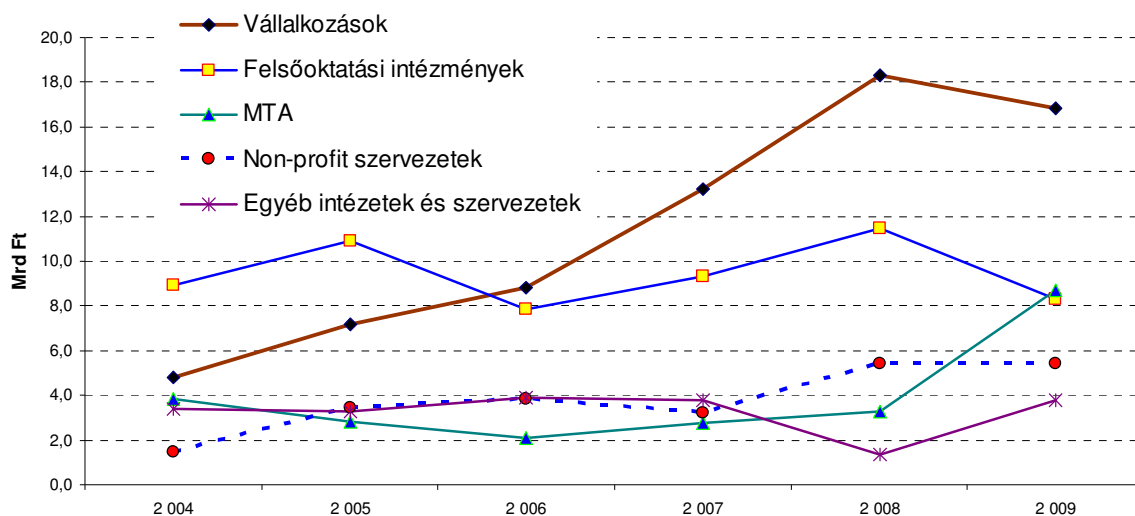
3.2.2.1 Támogatás szektorok szerint

Magyarország Tudomány-, Technológia- és Innováció-politikai (TTI) stratégiája kiemelt célként kezeli a vállalkozások és ezen belül is különös hangsúllyal a kis- és középvállalkozások (KKV-k) bevonását a kutatás-fejlesztésbe. Összhangban a TTI stratégia intézkedési tervével, a Hivatal is kiemelt prioritásként kezelte a vállalkozások támogatását, ezért a programportfólió kialakításánál törekedett arra, hogy mind a magas színvonalú kutatás-fejlesztési tevékenységet végző vállalkozások, mind az innovációra kevésbé nyitott vállalkozások továbbfejlődését támogassa, a kutatás-fejlesztési eredmények hasznosításán keresztül.

2009-ben a vállalkozások részére történt kifizetések a támogatások 39,1 %-át tették ki (3-5. sz. táblázat, 3.3. ábra).

3-5. táblázat A KTI Alap kifizetéseinek megoszlása a különböző intézménytípusok között

Szervezet típusa		2007	2008	2009	2009 megoszlás
Non-profit szervezetek		3 199 541	5 451 101	5 404 423	12,6%
Vállalkozások		13 226 734	18 285 126	16 840 757	39,1%
Költségvetési intézmények összesen		15 872 106	16 062 066	20 790 673	48,3%
ebből:	MTA	2 771 851	3 256 511	8 696 553	20,2%
	Felsőoktatási int.	9 334 898	11 451 650	8 315 972	19,3%
	Egyéb intézetek és szervezetek	3 765 357	1 353 905	3 778 148	8,8%
Összesen		32 298 381	39 798 293	43 035 853	100,0%

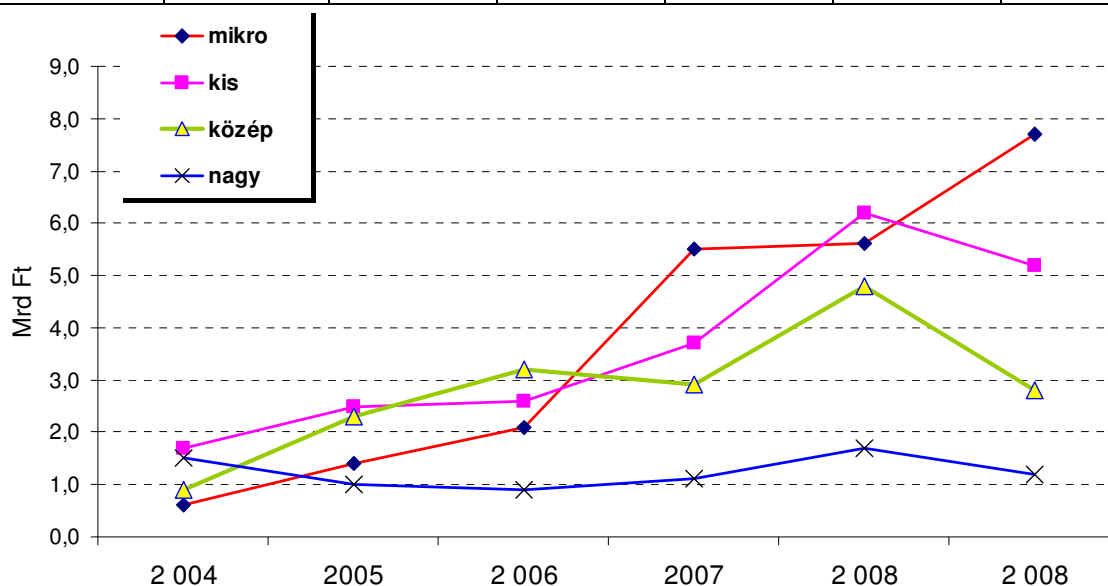

3.3. ábra: Kifizetések az Alapból 2006 - 2009-ben

A vállalkozások részére nyújtott támogatások vállalatméret szerinti megoszlásában visszatérően növekszik a mikro, kis és középvállalkozások kiemelt támogatásának elve. (3-6. táblázat és a 3.4. ábra). A nagyvállalkozások támogatása nem éri el a vállalkozások támogatásának 7 %-át. A gazdasági fejlődés motorját képező mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása 2009-ben 15,7 Mrd Ft-ra nőtt.

3-6. táblázat A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap kifizetéseinek alakulása a vállalkozások mérete szerint 2004-2009 között (Mrd Ft)

Méret	2004	2005	2006	2007	2008	2009
mikro	0,6	1,4	2,1	5,5	5,6	7,7
kis	1,7	2,5	2,6	3,7	6,2	5,2
közép	0,9	2,3	3,2	2,9	4,8	2,8
nagy	1,5	1,0	9,0	1,1	1,7	1,2
Összesen	4,7	7,2	8,8	13,2	18,3	16,8

3.4. ábra Az Alapból kifizetett támogatások a mikro-, kis-, közepes - és nagyvállalati szektornak 2004-2009. között

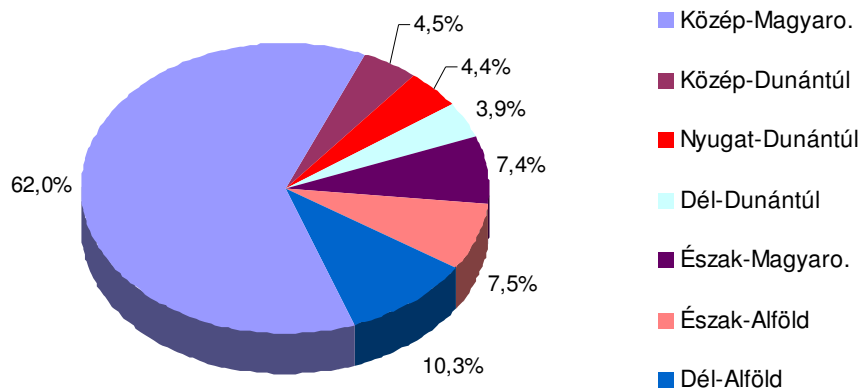
3.2.2.2 A támogatások területi eloszlása

Az Alapból történő kifizetésekben az NKTH erőfeszítései nyomán csökkent a Középmagyarországi régiónak a K+F aktivitásban egyébként megfigyelhető túlsúlya (3-7. táblázat).

3-7. táblázat. Az Alapból kifizetett támogatások regionális megoszlása [%]

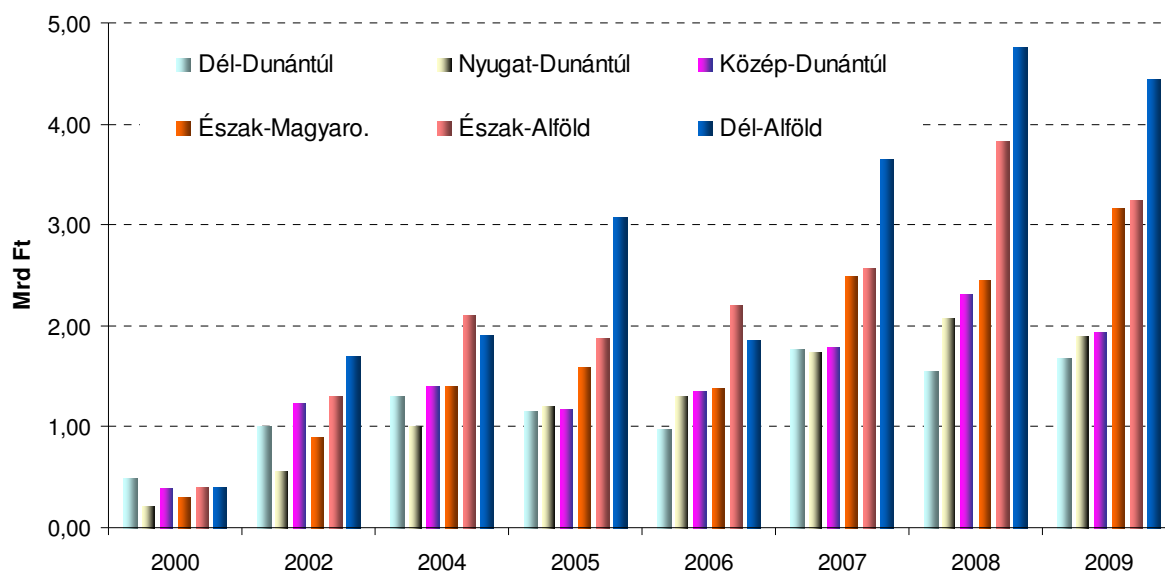
	Közép-Magyarország	Közép-Dunántúl	Nyugat-Dunántúl	Dél-Dunántúl	Észak-Magyarország	Észak-Alföld	Dél-Alföld
2005	63,86	4,2	4,3	4,1	5,7	6,7	11,1
2006	65,66	5,1	4,9	3,7	5,2	8,3	7,1
2007	55,0	5,5	5,4	5,5	7,7	7,9	12,9
2008	57,3	5,8	5,2	3,9	6,2	9,6	12,0
2009	62,0	4,5	4,4	3,9	7,4	7,5	10,3

Az Alapból nyújtott támogatások regionális megoszlását a Budapestet is magában foglaló közép-magyarországi régió dominanciája jellemzi (3.5. ábra). 2009-ben ide került az Alap kifizetéseinek 62 %-a. Magyarországon a kutatás-fejlesztési tevékenység a közép-magyarországi régióban, azon belül Budapesten koncentrálódik, a főváros mind a kutatói létszámot (57%), mind pedig a K+F ráfordításokat (60,2%) tekintve vezető helyet foglal el.

3.5. ábra Az Alap kifizetéseknek 2008. évi megoszlása régióként

A K+F kifizetések 2000-2009 közötti, régiókénti alakulását a 3.6. ábra szemlélteti. A közép-magyarországi régió mellett a dél-alföldi és az észak-alföldi régiók kiemelkednek a többi régió közül az Alapból elnyert támogatási részesedést illetően.

3.6. ábra A támogatások alakulása régióként (Közép-Magyarország nélkül) [Mrd Ft]

3.2.2.3 A nemzetközi együttműködést támogató programok

A nemzetközi együttműködések célja, hogy a nemzetközi erőforrások bevonásával, a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésével járuljon hozzá a Kormány kutatási, fejlesztési és innovációpolitikai törekvéseinek megvalósításához, a kutatási eredmények hazai gazdasági hasznosításához. Fontos továbbá a nemzetközi tapasztalatok alapján sikeres módszertani eszközök és metrikák átvétele és magyarországi működtetése a TTI politika folyamatos frissítéséhez és az aktuális körülményekhez igazított, hatékonyságnövelő adaptáláshoz. Fő célkitűzésünk, hogy olyan konkrét, operatív partnerségekhez vezető nemzetközi nagyprojektek induljanak, amelyeknek gazdasági-társadalmi eredményei rövid- és középtávon Magyarországon hasznosulnak. Egyre növekvő hangsúlyt kap a gazdasági kapcsolatok építése, valamint az erre irányuló, a külföldi partner részéről is jelentős erőforrásokat megmozgató K+F+I együttműködések indítása.

A nemzetközi K+F+I együttműködések három területen valósulnak meg:

- 1) Kétoldalú nemzetközi K+F+I együttműködések
- 2) Sokoldalú K+F+I szervezetek keretén belüli együttműködések
- 3) Az Európai Unió K+F+I programjaiban történő részvétel

A nemzetközi Tét stratégia kidolgozása és aktualizálása Magyarország mindenkori külkapcsolati stratégiájával összhangban történik.

Hazánk bilaterális Tét együttműködési stratégiájának legfontosabb elemei az alábbiak: nemzetközi tudományos, technológiai és tudománydiplomáciai kapcsolatrendszerünk fejlesztése, a magyar gazdasági és tudományos érdekek érvényesítése, azok támogatása, nemzetközi tudományos hálózatokba történő bekapcsolódásunk elősegítése, továbbá a világ fontosabb Tét centrumaiban való jelenlétünk biztosítása a K+F együttműködési lehetőségek hatékony kiaknázása és az adaptálható kormányzati és menedzsment tapasztalatok és megoldások átvétele érdekében.

A kétoldalú Tét együttműködések stratégiai szempontjai:

- A partnerekkel történő kölcsönös kötelezettségvállalások értelmében olyan K+F tartalmú projektekbe történő bekapcsolódás, melynek eredményeképpen a globális piacokon való megjelenésre jó esély kínálkozik (co-funding programok);
- Nagyobb volumenű nemzetközi pályázatok/hatástanulmányok előkészítése, külön-külön meglévő tudományos eredmények koncentrálása, közös fellépés aktivizálása, közös marketing tevékenység;
- A K+F eredmények hasznosítása terén sikeres országok tapasztalatainak átvétele, lehetőség szerint aktív kooperációk keretében;
- Fiatal magyar kutatók folyamatos bekapcsolódásának biztosítása a nemzetközi K+F programokba;
- A kiemelt magyar tudásközpontok erősítése nagy presztízsű nemzetközi partnerek bevonásával, PhD hallgatók közös képzésének támogatása, magyar jelenlét elősegítése a világ kiemelkedő tudásközpontjaiban;

A Hivatal két- és többoldalú K+F+I, valamint Tét attaséi együttműködései az alábbi négy fő irány mentén valósulnak meg:

- 1) Együttműködés a Magyarország számára stratégiai mintaként szolgáló országokkal
- 2) Együttműködés a világ K+F+I vezető országaival
- 3) Együttműködés a feltörekvő országokkal
- 4) Inter-regionális együttműködés

3.2.3 A 2009. évi programportfólió részletes elemzése

A „*Ötlettől a piacig*” c. akciótervet az NKTH az alábbiakban ismertetett konstrukciókon keresztül tervezte megvalósítani.

KTI Alap Akcióterv pályázati konstrukciói 2009-2010

1. Tudás Magyarország programcsoport(Knowledge Hungary)

1.1 Nemzeti Tudásközpont Program

1.2 Célzott alap kutatásokat támogató pályázat (OTKA-A)

- 1.3 Kutatói karrier támogatása (Karrier)
 - 1.3.1 Mobilitás pályázat (HUMAN-MB08)
 - 1.3.2 Humán erőforrás fejlesztési pályázat
- 1.4 Kutatási infrastruktúra fejlesztése
 - 1.4.1 Nemzeti Kutatási Infrastruktúra fejlesztése (NKI)
 - 1.4.2 Elektronikus információszolgáltatás (EISZ)
- 1.5 Mecenatúra
- 2. Technológia Magyarország programcsoport (Technology Hungary)**
 - 2.1 Nemzeti Technológia Program (TECH)
 - 2.1.1 Stratégiai kutatások támogatása
 - 2.1.2 Integrált K+F projektek támogatása
 - 2.2 Szellemi tulajdon jogi védelmének támogatása (IPR)
- 3. Vállalkozó Magyarország programcsoport (Enterprise Hungary)**
 - 3.1 K+F eredmények és innovatív ötletek megvalósítása (5LET)
 - 3.2 Technológiai Inkubátor Program
 - 3.3 Regionális innováció támogatása
 - 3.3.1 Regionális programok (Reg)
 - 3.3.2 Innocsekk Plusz
 - 3.4 Magasan képzett munkaerő alkalmazásának támogatása
- 4. Együttműködő Magyarország programcsoport (Cooperative Hungary)**
 - 4.1 EU K+F programok
 - 4.1.1 Az EU 7. KTF Keretprogramjában való magyar részvétel támogatása
 - a) BONUS program
 - b) Konzorciumépítő pályázat
 - c) EU K+F Kapcsolati Iroda brüsszeli kialakítása és működtetése
 - 4.1.2 EU K+F közös programokban és technológiai kezdeményezésekben való részvétel ösztönzése
 - a) Ambient Assisted Living (AAL)
 - b) EUROSTARS program
 - c) ARTEMIS és ENIAC
 - 4.1.3 ERA-NET és ERA-NET Plusz programokban való részvétel erősítése
 - a) ERA-NET és ERA-NET Plusz program
 - b) ERA-NET-CORNET
 - 4.1.4 EUREKA programban való részvétel támogatása
 - 4.1.5 ERC
 - 4.1.6 EITI KIC
 - 4.1.7 ELI (hELIos)
 - 4.2 Kétoldalú nemzetközi együttműködések
 - 4.2.1 Nemzetközi nagyprojektek (NAP)
 - 4.2.2 Kétoldalú TÉT együttműködések
 - 4.2.3 Kétoldalú K+F projektek támogatása
 - 4.3 Úrkutatói pályázat

A gazdasági válság miatt nem kerültek meghirdetésre:

- Nemzeti Tudásközpont Program
- Humán erőforrás fejlesztési pályázat
- Nemzeti Kutatási Infrastruktúra fejlesztése (NKI)
- TECH: Integrált K+F projektek támogatása
- Technológiai Inkubátor Program

2009. december 31-vel leállításra kerültek a 2005-ben, 2006-ban és 2008-ban hirdetett K+F eredmények és innovatív ötletek megvalósítása (5LET) című pályázatok. Az 5LET pályázat

stratégiája átdolgozásra és összehangolásra kerül a tervezett Technológiai Inkubátor Programmal.

3.2.3.1 2009. évben lezárt programok eredményei

Kozma László Program

- *A program célja:*, a tudástranszfer támogatása oly módon, hogy az innovatív mikro-, kis- és középvállalkozásoknál, nagyvállalatoknál a vállalkozások K+F tevékenységéhez, projektjeinek megvalósításához a kutatói munkaerő rendelkezésre álljon, megtörténjen a kutatók mobilizálása a vállalkozások, az ipar felé.
- *A végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A program két beadási határidővel került meghirdetésre 2006. március 17-én 800 millió Ft kerettel,
 - *nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A Kozma László program keretében összesen 32 projekt került támogatásra
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* 2009-ben előrehaladási beszámolók érkeztek be a Hivatalhoz szakmai bírálatra, 11 pályamű esetében a 2. munkaszakasz, míg 8 pályamű esetében a 3. munkaszakasz került értékelésre. Egyúttal 17 projekt záró szakmai beszámolója is értékelésre és elfogadásra került. A szakmai beszámolók mind a megvalósítandó projekt szakmai tartalma, mind az alkalmazott kutatói munkaerő vonatkozásában a pályázati felhívásnak megfelelőek voltak

3.2.3.2 2009. évben indított programok

K+F munkaerő megőrzése és fejlesztése

- *A program célja:* A K+F munkaerő megőrzése és fejlesztése pályázat célja a kutatás-fejlesztés humán erőforrásainak megtartása és fejlesztése volt, magasan képzett szakemberek (kutatók, fejlesztőmérnökök) K+F területen történő alkalmazásának, új munkahelyek létrehozásának ösztönzésén keresztül.
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A pályázaton azon kis- és középvállalatok, illetve költségvetési és non-profit kutatóhelyek vehettek részt, amelyek olyan magasan képzett szakemberek alkalmazását tervezték K+F feladatok ellátására, akiknek ipari nagy- vagy középvállalatnál fennálló munkaviszonya a gazdasági válság miatt, 2008. szeptember 1. után szűnt meg. A pályázat keretében azok a pályaművek részesülhettek támogatásban, amelyek a magasan képzett kutatók, fejlesztőmérnökök teljes munkaidős munkaviszony keretében és új K+F projektben történő alkalmazására irányultak. A pályázat stratégiáját a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács 2008. december 11-én hagyta jóvá. A pályázatot 600 millió Ft-os kerettel 2009. március 13-án hirdette meg az NKTH. folyamatos beadással.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A pályaművek beadásának végső határideje, a pályázat lezárása 2009. december 31. volt. Összesen 12 db pályamű érkezett be 471 millió Ft támogatási igénnyel.
 - *döntési eredmények (nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A pályázat keretében, eddig 9 db pályamű került támogatásra, összesen 353 millió Ft támogatási összeggel A legutoljára beadott 3 db projektjavaslat 117millió Ft-os támogatási igényéről, melyekben összesen 6 fő újraalkalmazását tervezték a az értékelés és döntés áthúzódtott 2010-re.

- *Nyomon követés (, az eredmények felsorolása,)* 18,8 millió Ft saját forrás felhasználása mellett a támogatott projekteken újraalkalmazott, magasan képzett szakemberek száma 17 fő. akiknek munkahelyét sikerült újra biztosítani. Az egy projektre eső támogatási összeg 39 245 ezer Ft.

Elektronikus információszolgáltatás (EISZ)

- *a program célja*, 2009 februárjában az OKM-MTA-NKTH között kötött keretmegállapodás alapján, az MTA pénzügyi támogatásával hirdetett pályázat célja a széles körben használt, nagy értékű, nemzetközi tudományos információkat tartalmazó adatbázisok és magyar nyelvű publikációk elektronikus adatbázisainak elérhetővé tétele, az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program fenntartása 2009-2011 között olyan módon, hogy az adatbázisokat használó intézmények meghatározott százalékban hozzájárulnak a licence díjak kifizetéséhez
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A támogatás összege 1650 millió forint, melyről az NKTH a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból évi 500 millió forintot, az MTA évi 50 millió forintot biztosít. Az elektronikus adatbázis szolgáltatások éves licencdíjának min. 10%-át az igénybevevő konzorcium tagjainak kell biztosítaniuk saját forrásból. A pályázaton nyertes konzorcium részére - egyéb forrásként - az OKM évente 290 millió forint támogatást nyújt az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program megvalósításához.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A pályázatra 2 db pályamű érkezett be, mindkettő 1650 millió Ft támogatásigénnyel.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A beadott 2 pályamű közül 90 nappal a pályázat meghirdetése után megszületett a döntés, 1 db került támogatásra 1650 millió Ft összeggel 741 millió Ft saját rész mellett.
- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* 1 db megkötött szerződés keretében 550 millió Ft került kifizetésre 2009-ben.
- *Nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* A megkötött szerződés szerint a szolgáltatás folyamatosan biztosított.

Mobilitás pályázat (HUMAN-MB08)

- *a program célja*, A MOBILITÁS pályázat célja a PhD fokozattal vagy legalább négy év teljes állású kutatói tapasztalattal rendelkező kutatók tudományos karrierjének előmozdítása, nemzetközi tapasztalatszerzésük, mobilitásuk támogatása, illetve a nemzetközi, Európán kívüli országban szerzett kutatói tapasztalat hazai hasznosulásának elősegítése, a Magyarországra visszatérő kutatók támogatása A műszaki tudományok, természettudományok, élettudományok, valamint a társadalomtudományok területén három témakörben lehet pályázni
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A programot, amely 3 év alatt 3000 millió Ft támogatást biztosít a pályázat céljaira, az NKTH 2009. március 18-án hirdette meg 2010. október 1-i végső beadási határidővel, (éves felhasználható keret 1000 millió Ft).
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény.)* A tavaszi beadási határidőre összesen 30 pályaművet adtak be, 963 millió Ft támogatásigénnyel.
 - *bírálat, döntési eredmények (nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* ebből 17 db került elfogadásra, összesen 497 millió Ft támogatási összeg-

gel. Ezekből 15 db volt a Kimenő mobilitási témakörű: Magyar állampolgárságú kutatók nemzetközi tapasztalatszerzésének elősegítése, kiemelkedő nemzetközi kutatóhelyeken végzett kutatómunkájuk támogatása (Minimum 1 - maximum 2 éves futamidővel), és 2 db a Reintegrációs témakör: Annak elősegítése, hogy – a pályázat benyújtását megelőző legalább 36 hónapban – Európán kívüli országban dolgozó kutatók kutatóegységet alakítsanak ki Magyarországon. (Minimum 2 - maximum 3es futamidő).

- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* Az egy projektre eső támogatási összeg 29 237eFt
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* 2009. november 25-ig, a meghirdetés második fordulójára elektronikus és nyomtatott formában 62 pályamű érkezett be, amelynek döntés-előkészítési folyamata zajlik. Döntés 2010 első negyed évében várható.

Az ERC_HU_09 pályázat

- *a program célja*, A pályázat a tehetséges fiatal kutatók által vezetett önálló kutatócsoportok támogatásán keresztül vonzó hazai karrierlehetőséget kíván biztosítani számukra, elősegítve a magyar tudományos kiválóság fejlődését, növelve a hazai kutatók és kutatóintézetek nemzetközi elismertségét.
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A folyamatos beadású pályázatot azzal a céllal indította el az NKTH, hogy az **Európai Kutatási Tanács fiatal kutatók számára meghirdetett (Starting Grant)** programjában részt vett, a **második pályázati körbe bejutott**, kiemelkedő szakmai színvonalúnak ítélt, de ott támogatást nem nyert pályázatok **kutatói számára segítséget nyújtson projektötletük magyar fogadóintézményben történő megvalósításához.** A rendelkezésre álló keret 4600 millió Ft
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A felhívásra 7 db pályamű érkezett, 1964 millió Ft-os támogatásiigénnyel,
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* Mind a hét benyújtott pályamű támogatást nyert. Hét fiatal, magyar kutató nyert összesen 859 millió Ft projekt támogatást kutatási ötletének megvalósításához.
- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* 7 db szerződés került megkötésre, egy projektre jutó támogatási összeg 122 714 eFt.

A regionális innováció támogatása a 2009. évi Baross Gábor program keretében

- *a program célja*, a régió gazdaságának innováción alapuló fejlesztése és a regionális innováció előmozdítása az innovációs tevékenységének ösztönzése, a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások és szolgáltatások fejlesztésének támogatása révén. A program keretében olyan pályázatokat írunk ki, amelyeknek céljára a regionális fejlesztési tanácsok tesznek javaslatot.
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A program keretében a hét régió számára 4 pályázati konstrukciót hirdettünk meg szemben a 2007-2008 évi 32 konstrukcióval. A 4 pályázati konstrukciót a régiókkal közösen az NFGM-mel és az NFÜ-vel egyeztetve alakítottuk ki. Az egységes pályázati konstrukciókon belül a régiók innovációs stratégiáik sajátosságainak megfelelően különböző prioritásokat jelöltek meg. 2009. szeptemberében 20 db pályázati felhívást hirdettünk meg október-novemberi beadási határidőkkel. A 20 db pályázat keretében összesen 6 094,2 millió forintra lehetett pályázni.

- *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)*. A 2009. évi Baross Gábor program sikerére jellemző, hogy a pályázati felhívásokra összesen 494 pályamű érkezett, ebből a támogatásra jogosult projektek összes támogatásigénye 14 964,478 millió forint, amely 2,5-szeresen meghaladja a program rendelkezésére álló forrást.
- *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A beérkezett pályaművek közül 159 projektet javasoltak támogatásra. A regionális fejlesztési tanácsok az összes forrás részét képező 5 000 millió forint decentralizált keret felhasználásáról 2009 decemberében hoztak döntést. A rendelkezésre álló kereteket 100 %-ban sikerült allokálni, sőt 92 pályaművet forráshiány miatt el kellett utasítani. A döntések pénzügyi ellenjegyzése és az NKTH elnökének döntése a többi pályázat forrás felhasználásáról áthúzódott 2010-re.
- *szereződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* A döntés elhúzódása miatt 2009-ben sem szerződés-kötés, sem kifizetés nem történt
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* A pályázat rendkívül sikeresnek tekinthető.

Az ERA-NET_HU_09 pályázat

- *a program célja*, az NKTH részvételével zajló – a nanotechnológia, biotechnológia, nanomedicina és komplex rendszerek területére fókuszáló - **ERA-NET projektek közös pályázati felhívásaiban sikeresen szereplő magyar intézmények számára biztosítja a finanszírozási keretet.** A pályázat hozzájárul ahhoz, hogy az ERA-NET-ek keretében támogatott projektekben résztvevő nemzeti szervezetek közti stratégiai együttműködések erősödjenek, az ERA-NET-ek keretében támogatott projektek magyar résztvevői tapasztalatokat szerezzenek a nemzetközi K+F együttműködések területén, amely az érintett technológiai területeken hozzájárulhat a keretprogramban való magyar részvétel erősödéséhez, a projektek keretében kialakított partnerség megalapozhat későbbi tudományos és gazdasági együttműködések.
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A folyamatos beadású pályázathoz a 2009-2013 közötti időszakra rendelkezésre álló forrás 800 millió Ft
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* 2009 során az ERA-NET_HU_09 pályázat nanotechnológiai alprogramjában (MNT-ERA-NET II.) két nemzetközi ERA-NET projekt magyar résztvevői jutottak mintegy 97 millió Ft összegű támogatáshoz.

Kétoldalú nemzetközi K+F projektek

NKTH-Shenzhen (Kína)

- *a program célja*, A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal és Shenzhen város (Kínai Népköztársaság) közös kutatás-fejlesztési pályázata elsősorban alkalmazott kutatásokat és kísérleti fejlesztéseket támogat, amelyek révén eredeti hazai ötletek, alap- és alkalmazott kutatási eredmények hasznosulhatnak az iparban. A pályázat- vállalkozások, illetve vállalkozások és költségvetési vagy non-profit kutatóhelyek közötti stratégiai partnerségek kialakításához kíván hozzájárulni. Ugyancsak fontos cél, hogy a támogatott projektekben – a hazai kutatóközösség utánpótlásának érdekében – fiatal kutatók, illetve Ph.D hallgatók is szerephez juthassanak.
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás a projekt teljes futamidejére (az NKTH és a

shenzheni finanszírozó részéről külön-külön) maximum 400 millió Ft lehet. A pályázatra magyar részről összesen 1 milliárd forint állt rendelkezésre.)

- *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A 2008. július 31-én meghirdetett pályázatra a szeptember 15-i beadási határidőig 6 pályamű érkezett be 615 millió Ft támogatásigénnyel.
- *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* Mind a hat projektjavaslat támogatást nyert 615 millió forint összegben
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* A 2009-ben indult, 2 éves futamidejű projektek végrehajtása rendben halad, elsősorban a környezetvédelmi témájú területeken jelentkeznek perspektivikus eredmények. A fel nem használt pályázati pénzekből egy második pályázati forduló meghirdetését tervezzük

NKTH- A*STAR (Szingapúr)

- *a program célja*, A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal a szingapúri kutatás-fejlesztésért felelős kormányzati szervvel, az A*STAR-ral jelentetett meg közös pályázati felhívást a magyar ötletek, kutatási eredmények gyártásba való átvitele, piacra juttatása céljából. A pályázat a gyógyszerteran, a nanotechnológia vagy az orvos-biológia témakörébe illeszkedő projektjavaslatok felé nyitott. A program olyan kutatás-fejlesztési projektek megvalósítását támogatja, amelyek a vállalkozások, non-profit és költségvetési kutatóhelyek egymás közti hatékony együttműködésével valósul meg, kutatási konzorcium keretében.
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret* A pályázaton résztvevő konzorciumok magyar tagjai az NKTH-nak, a szingapúri résztvevők az A*STAR-nak nyújtják be pályázataikat A projektek futamideje maximum 36 hónap. A nyertes projektet (az NKTH és az A*STAR is külön-külön) 25-65 millió forinttal támogatja.) A pályázat teljes keretösszege magyar részről 780 millió forint
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* 2008. augusztus 12-én meghirdetett első pályázati fordulóban 23 pályamű érkezett be.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* . A projektjavaslatokat egy szingapúri és magyar tagokból álló Vegyes Bizottság értékeli, a végső döntést az NKTH elnöke, illetve az A*STAR által kinevezett vezető közösen hozza meg. 4 pályamű kapott támogatást 2009-ben, összesen 244 millió forint értékben
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* A második forduló pályázati kiírását 2009. június 16-án tettük közzé, és a szeptember 14-i beadási határidőig 12 pályamű érkezett be. 2010-ben harmadik forduló indítását tervezzük.

Kétoldalú TÉT együttműködések (kiegészítő támogatások)

A kétoldalú tudományos és technológiai együttműködések keretében olyan kutatás-fejlesztési projektek kutatócseréjének kiegészítő támogatására hirdettünk pályázatot, ahol a partner ország legalább a magyar féllel azonos nagyságrendű összeggel járul hozzá a közös projekt támogatásához. Támogatást kaphatnak: költségvetési körbe tartozó szervezetek (kutatóintézetek, oktatási intézmények stb.), jogi személyiségű és jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, szövetkezetek, jogi személyiségű non-profit szervezetek, akik a természet-, az orvos-, a mezőgazdasági és a műszaki tudományok területén tervezik az együttműködést. 2009-ben erre a célra 1 350 millió forint állt rendelkezésre.

2009-ben az alábbi relációkban indítottunk kétoldalú közös projekteket:

Argentín, cseh, dél-afrikai, francia, horvát, kínai, osztrák, spanyol, szlovák, szlovén, török, ukrán, általános (nem relációspecifikus).

A nyertes pályaművek száma és a 2009-ben folyósított támogatási összegek megoszlása relációk szerint:

Argentína 4 (3,54 M Ft), Ausztria 17 (12,75 M Ft), Csehország 18 (15,69 M Ft), Dél-Afrikai Köztársaság 19 (35,65 M Ft), Franciaország 24 (22,90 M Ft), Horvátország 30 (45,26 M Ft), Kína 35 (76,57 M Ft), Spanyolország 22 (30,96 M Ft), Szlovákia 18 (16,45 M Ft), Szlovénia 15 (13,49 M Ft), Törökország 6 (9,77 M Ft), Ukrajna 20 (13,69 M Ft), általános 11 (34,39 M Ft).

2009 folyamán 234 kétoldalú K+F projekt támogatására összesen 1 190 570 000 forintot fordítottunk.

A magyar űrkutatás fejlesztésének támogatása (URKU_09)

A támogatás célja, hogy az űrkutatási főirányok és programok teljesülésének elősegítésére a fejlődést legjobban szolgáló pályázatok a megvalósítást gyorsítsák, és a hatékonyságot növeljék. A támogatás a következő célokra volt felhasználható: az űrkutatási alkalmazások tudományos és gyakorlati nemzetközi fejlettségének hazai ismertsége szinten tartása a nemzetközi kapcsolatok és nemzetközi együttműködések fenntartásával, illetve alkalmasság a hazai feladatok meghatározására és teljesítésére; tanulmányok és előtervezés a hazai űrkutatási nemzeti fejlesztési és nemzetközi együttműködési projektek előkészítésére; tárcaközi fejlesztési projektek előkészítésére; szakterületi alapkutatások és alkalmazások végzésére; regionális fejlesztési tervek űrkutatási vonatkozásainak elősegítésére; nemzetközi egyezményekkel alátámasztott űrkutatási együttműködési feladatokra; az ESA PECS projektek előkészítésére; az űrkutatás társadalmi ismertségének, információs rendszerének segítésére. A meghirdetett pályázati témakörök a következők voltak: távérzékelés, műholdas navigáció, űrfizika, űrelektronikai és műszertechnikai berendezések, űréletteni kutatások, űranyagtudományok és általános fejlesztési témakörök. A beérkezett 47 pályaműből a zsűri 29-et javasolt elfogadásra, 119,987 MFt összértékben.

3.2.3.3 2009. előtt indított, 2009-ben folyamatban lévő programok

A Tudás Magyarország programcsoportból:

Célzott alapkutatásokat támogató pályázat (OTKA-A):

Gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó alapkutatás támogatása (OTKA-A08)

- *A program célja*, hogy az OTKA az ún. „tiszta” alapkutatásokat támogassa, míg az NKTH az alapkutatáson belül elsősorban azokat a célzott alapkutatási projekteket megvalósítását finanszírozza, amelyek gazdasági vagy társadalmi haszon elérésére alkalmas célkitűzéseket fogalmazzak meg és eredményei várhatóan megalapozzák a felhasználás-orientált kutatás-fejlesztést, innovációt
- *a végrehajtás főbb lépései*: 2007-ben együttműködés indult el az NKTH és az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) között a hazai alapkutatások támogatásának összehangolása érdekében. Az együttműködés 2008-2010 között egy közösen kialakított középtávú stratégia alapján történik. A két intézmény megállapodott abban, hogy közös források biztosításával hirdetnek meg és támogatnak alapkutatási programokat. Az összehangolt együttműködés első lépéseként 2007-ben az OTKA és az NKTH közös pályázatot írt ki az Alap stratégiai céljaival összhangban, a gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó alapkutatások támogatására, 2 100 millió Ft keretösszeggel, amelyből az Alap terhére az NKTH 1 400 millió Ft kötelezettséget vállalt. 2008-ban kidolgoztuk a 2008-2010 közötti időszakra meghirdetésre kerülő „Gazda-

ságban hasznosuló innovációt megalapozó alapkutatás támogatása” c. pályázatot (OTKA-A08)

- *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A 3 éves megállapodás keretében az Alap forrásaiból évente közel 2-2 Mrd Ft támogatási döntéssel, összesen 6 Mrd Ft került elkülönítésre a program támogatására. A pályázatot 2008-tól kezdődően az aktuális év elején hirdetjük meg. 2008-ban és 2009-ben a műszaki és természettudományok valamint élettudományok területén alapkutatást végző kutatók részére hirdettük meg a pályázatot két kategóriában:
 1. A: Célzott alapkutatás (CK) (2-3 éves futamidő)
 2. B: Kiemelt célzott alapkutatások (CNK) (3 éves futamidő)
- *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* Az első döntési fordulóban a 2008. szeptember 25-ig elektronikusan és nyomtatott formában beérkezett pályaművek vettek részt. Összesen 186 db pályamű érkezett be, 9 179 millió forint támogatásigénnyel. A második döntési fordulóban a 2009. április 25-ig elektronikusan és nyomtatott formában beérkezett pályaművek vettek részt. Összesen 144 db pályamű érkezett be 5.726 millió forint támogatásigénnyel. A harmadik döntési fordulóban a 2009. július 25-ig elektronikusan és nyomtatott formában beérkezett pályaművek vettek részt. Összesen 194 db pályamű érkezett be, közel 8,5 milliárd forint támogatásigénnyel.
- *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* Az első döntési fordulóban 43 pályamű (31 projekt 12 konzorciumi társsal) nyert 2 200 millió Ft támogatást. A második döntési fordulóban 26 pályamű (19 projekt 7 konzorciumi társsal) nyert közel 984 millió Ft. Támogatást. A harmadik fordulóra beérkezett pályaművek döntéselőkészítési folyamata fejeződött be az év végéig, a támogatási döntéshozatalra 2010 év elején kerül sor.
- *szereződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* Az első fordulóban nyertes pályaműveknél a támogatási szerződések megkötése, valamint az első előlegek kifizetésére megtörtént, a projektek elkezdtek a kutatómunkát. A második fordulóból az év végéig – 1 konzorciumi projekt kivételével - a támogatási szerződések megkötése és az első előlegek kifizetése megtörtént. A harmadik forduló szerződés kötéseire értelemszerűen csak 2010-ben, a döntést követően kerül sor.

A Technológia Magyarország programcsoportból:

Nemzeti Technológiai Program (TECH)

- *a program célja,* A program a gazdaság versenyképességének növelését és a fejlődés fenntarthatóságát kívánja elősegíteni korszerű technológiák területén végzett középtávú, felhasználás orientált stratégiai kutatás-fejlesztéssel. A támogatás célja az innováció ösztönzése a magyar K+F stratégiai szempontok figyelembevételével. Előnyt élveznek azok a projektjavaslatok, melyek eredményeire az ipar részéről kimutatható az érdeklődés, nem kizárólag egy vállalat, vagy vállalatcsoport érdekeit szolgálják, hanem a szakterület fejlődését segítik elő, továbbá az oktatásban az adott terület szakembereinek képzése során hasznosíthatóak. Olyan nemzetközi szintű tudományos eredményeket vagy jelentős szellemi hozzáadott értéket tartalmazó, újdonságot jelentő piaci bevezetés előtt álló termékek, eszközök, eljárások, szolgáltatások, technológiák, anyagok kidolgozására és demonstrálására irányuló projektek nyernek támogatást, amelyek vállalkozások egymás közötti, továbbá nonprofit szervezetekkel és költségvetési kutatóhelyekkel történő együttműködés keretében valósulnak meg 5 alprogram keretében, ezek:

- Élettudományok Az alprogram célja a korszerű egészségügy, az életminőség javítása, különösképpen a betegségek megelőzése, az egészség helyreállítása. A létrejövő kutatási eredmények, mint az egészséges életmód kialakításának segédeszközei – népegészségügyi és prevenciók intézkedések megalapozását segítsék elő
 - Versenyképes ipar: Az alprogram célja a magasabb hozzáadott értéket képviselő ipari termékek, eljárások és technológiák fejlesztésének és hasznosításának segítése. A Magyarországon hagyománnyal rendelkező technológiák és iparágak innovatív fejlesztése, ezen keresztül munkahelyteremtés. A hazai ipar versenyképességének erősítése, a piaci pozíciók javítása, a piacra lépés elősegítése, valamint az informatika, a környezetvédelmi ipari és technológiai kutatás-fejlesztések ösztönzése a környezeti elemek védelmére, a környezetet érő szennyeződések megelőzésére, illetve azok csökkentésére. Cél a tisztább technológiák és termékek kidolgozása, bevezetése és versenyképessé tétele
 - Versenyképes agrárium és élelmiszeripar: Az alprogram célja a magasabb hozzáadott értéket képviselő agrárium kialakításának és fenntartásának segítése, különös tekintettel a magyar gazdaság és a világpiac igényeire. A magyar agráriumnak az erős versenyben kitörési pontok meghatározására van szüksége, olyan területeken végzett kutatás-fejlesztésekre, melyek innováció tartalma magas
 - Élhető, fenntartható környezet: Az alprogram célja a természetes és épített környezet megóvása, környezeti értékeket szem előtt tartó technológiák alkalmazása, a környezetszennyezés megelőzése. A megújuló energiaforrásokat hasznosító technológiák gazdasági hatékonyságának növelése
 - Védelmi és biztonsági kutatások: Az alprogram célja olyan technológiaorientált termékek, módszertanok, eljárások kifejlesztése, amelyek az alapvető emberi és állampolgári jogok tiszteletben tartása mellett szavatolják az állampolgárok biztonságát, a terrorizmus, szervezett bűnözés és természeti katasztrófák, ipari balesetek elleni védelmét. Polgári vagy kettős, polgári biztonsági és védelmi irányú kutatások finanszírozása a cél, elsősorban a polgári védelem, az energetika, a környezetvédelem, az egészségügy és az információs és kommunikációs technológiák területén..
- *a végrehajtás főbb lépései:*
- *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* Nemzeti Technológia Program (TECH) 2009. évi tavaszi meghirdetése 2009. február 16-án történt. Az elnyerhető támogatás mértéke 200 millió- 1000 millió Ft támogatási összeg, maximum. 4 éves futamidőre, vállalkozások számára min 25-50 % sajátforrás biztosítása mellett. A rendelkezésre álló keret 9000 millió Ft volt.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A felhívásra 157 db pályamű érkezett, 79122 millió Ft támogatásigénnyel.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* . A formailag megfelelő 153 pályaművet két külső szakértő bírálta, ellentmondó bírálatok esetén harmadik bíráló felkérésére is sor került (összesen 322 bírálat készült). A maximális 100 pontból legalább 70 pontot elért pályaműveket alprogramonként felállított Bíráló Bizottságok tárgyalták, majd a teljes programra vonatkozóan a Bíráló Bizottságok elnökeiből és 1-1 delegált tagjából álló Irányító Testület tett döntési javaslatot az NKTH elnökének. A döntés 2009. július 3-án született meg. A beadott pályázatok mintegy 13%-át tudtuk támogatni A megítélt támogatás 8 805 millió Ft volt, ennek 60 %-a került vállalkozásokhoz 2 337 millió Ft saját rész biztosítása mellett.

3-8. táblázat. A Nemzeti Technológia Program (TECH) 2009. évi adatai

Alprogram/ Szakterület	Pá- lyamű [db]	Kért támoga- tás [eFt]	Saját forrás [eFt]	Támo- gatott pálya- mű [db]	Döntés támogatás [eFt]	Siker- arány (nyert db/beadot t db)	Sikerarány (javasolt tá- moga- tás/igényelt össztámogat ás)
TECH_09_A1 Élettudomá- nyok	28	15 808 157	3 681 633	5	2 345 272	17,86%	14,84%
TECH_09_A2 Versenyké- pes ipar	32	17 895 926	5 588 451	4	2 068 500	12,50%	11,56%
TECH_09_A3 Versenyké- pes agrári-um és élel- miszeripar	55	23 248 710	7 273 861	7	2 197 060	10,91%	9,45%
TECH_09_A4 Élhető, fenntartha-tó környezet	29	14 374 158	4 121 172	3	1 470 276	13,79%	10,23%
TECH_09_A5 Védelmi és biztonsági ku- tatások	13	7 794 992	2 641 506	1	724 083	7,69%	9,29%
TECH_09 Összesen	157	79 121 943	23 306 623	20	8 805 191	12,74%	11,13%

- *szereződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.).* A leszerződött partnerek részére előlegként kifizetésre került 2 978 millió Ft. Egy projektre jutó átlagos támogatás összege 440,25 millió Ft.

A magyar találmányok külföldi iparjogvédelmi oltalmának támogatása (IPARJOG_08)

- *a program célja,* célja a magyar gazdaság innovációs folyamatainak elősegítése, a versenyképesség növelése, az export bővítése a magyar találmányok külföldi iparjogvédelmi oltalmának előmozdításával. Ennek érdekében a pályázat támogatja a kis- és középvállalkozások, magánszemélyek, közhasznú szervezetek, kutatóintézetek, oktatási intézmények találmányai, növényfajtái, használati mintái, formatervezési mintái tekintetében a külföldi iparjogvédelmi oltalmának megszerzését és fenntartását, illetve megújítását, valamint a külföldi iparjogvédelmi oltalommal kapcsolatos jogérvényesítést
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A Hivatal 2008-ban pályázatot írt ki a magyar találmányok külföldi iparjogvédelmi oltalmának támogatására, amelynek teljes keretösszege a 2008-2009. évekre 200 millió Ft, .A 2008. márciusában meghirdetett pályázat folyamatos beadású.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* 2009. évben öt értékelés volt, amelynek keretében a beérkezett és formailag megfelelt 91 db pályamű, mintegy 374 millió Ft támogatásigénnyel
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A projektek értékelésére negyedévente kerül sor. A projektjavaslatok bírálatát a Bíráló Bizottság tagjai végzik, szakmai kompetenciájuknak megfelelően. Ezen szakmai véleményezések alapján tesz javaslatot a bizottság a projektjavaslatok támogatására, elutasítására. A bírálatra került pá-

lyaművek közül 67 db projektjavaslat került támogatásra 149 053 000 Ft összegben.

- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* A támogatást nyert projektekből 53 szerződése már megkötésre került, a többi folyamatban van.

A Vállalkozó Magyarország programcsoportból:

K+F eredmények és innovatív ötletek megvalósítása (5LET)

- *a program célja* az egyéni feltalálók innovációinak felkarolása, a kutatás-fejlesztési eredmények és az innovatív ötletek gyakorlati megvalósításának, piaci terméké fejlesztésének elősegítése, a szellemi tulajdon hasznosítására létrejövő cégek alapításának ösztönzése. Alapelve, hogy az egyén akkor juthat támogatáshoz, ha projektjavaslatával, az egyes fázisokban elvégzett munkájával, ill. K+F eredményeivel alá tudja támasztani, hogy a projekt sikeresen végrehajtható és az ötletből új termék lesz, valamint képes a hasznosításhoz szükséges vállalkozás létrehozására,
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* Az NKTH a 2005-ben és 2006-ban egyszeri beadási határidővel, valamint 2008 augusztusában megújítva, folyamatosan nyitott pályázatként hirdette meg a „K+F eredmények és innovatív ötletek egyéni megvalósítása (5LET)” című pályázatát. A pályázat több lépcsős, három fázisból áll, amelyek egymásra épülnek. A fázisok célja, hogy segítse a pályázót abban, hogy az innováció egyre magasabb szintjére fejlessze tovább ötletét, K+F eredményét, találmányát. A fázisok között az elért K+F eredmények újdonságának, hasznosíthatóságának és piacképességének bizonyítása teremt kapcsolatot. A korábbiakhoz képest jelentős változás, hogy 2008-tól a folyamatosan beadható projektjavaslatok elbírálása szakaszosan történik, és a pályázat II. fázisában természetes személyek mellett vállalkozások is pályázhatnak, valamint a III. fázisban csak fiatal innovatív vállalkozás lehet a pályázó. A felhasználható keretösszeg 5900 millió Ft volt a következő megoszlásban:

A felhívás meghirdetésének éve:	2005	2006	2008
Jóváhagyott keretösszeg:	1.400 millió Ft.	1.500 millió Ft	3.000 millió Ft
A projektek futamideje/támogatás:			
I. fázis	max. 3 hó/max. 5 M Ft	max. 3 hó/max. 5 M Ft	max. 3 hó/max. 5 M Ft
II. fázis	min. 6 - max.12 hó/ max. 25 M Ft	max. 12 hó/max. 25 M Ft	max. 12 hó/max. 25 M Ft
III. fázis	max. 12 hó/min. 100 M Ft	max. 12 hó/min. 100 M Ft	max. 24 hó/max. 250 M Ft

- *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A pályázat iránt az érdeklődés folyamatosan magas. Az egyszeri beadási határidejű 2005-ös felhívás alapján 17db, a 2006-os felhívás alapján 26 db projekt nyert támogatást, melyek közül az adott fázist (I. vagy II.) sikeresen teljesítők közül a következő szakaszba akkor juthat a pályázó, ha a Bíráló Bizottság javasolja a projekt folytatását. A 2005-ös 17 nyertes közül 7 projekt folytatását javasolta a Bíráló Bizottság, 9 projektet elutasított. A 2006-os nyertesek közül 9 projekt folytatását javasolta a Bíráló Bizottság, 6 projektet elutasított. Jelenleg a két felhívás alapján 19 db futó projekttel, szerződéssel rendelkezünk

- *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A folyamatos beadási lehetőséggel működő 2008-as felhívás alapján 34 projekt nyert támogatást. (Ezen felül a 2009.07.01. – 2009.11.15-ig benyújtott projektjavaslatok támogatásáról szóló döntési javaslat további 3 projekt 48,4 millió Ft-tal történő támogatását tartalmazza.) 2009 óta lehetőségük van a 2005-ben és a 2006-ban meghirdetett pályázaton nyertes pályázóknak arra, hogy amennyiben úgy látják jónak, a 2008-ban meghirdetett pályázat feltételrendszere szerint is beadhatják a következő fázisra vonatkozó projektjavaslatukat. Ezzel eddig egy pályázó élt.

○

		Kért támogatás [eFt]	Saját forrás [eFt]	Beérkezett projektek száma (db)	Nyertes projektek száma (db)	Folytatásra, köv. fázisra nyert projektek (db)	Összes nyertes projekt száma (db)	Oda ítélt támogatás [eFt]
5LET 2005	I. fázis	406 609	560	92	12			
	II. fázis	719 755	0	31	5	6		
	III. fázis	936 249	504 523	6		1		
	Összes.	2 062 613	505 083	130	17	7	24	577 859
5LET 2006	I. fázis	556 568	2 300	130	21			
	II. fázis	1 390 433	17 750	61	5	9		
	III. fázis	0	0					
	Összes.	1 947 001	20 050	191	26	9	35	374 868
5LET 2008	I. fázis	672 913	9 842	159	14			
	II. fázis	2 870 481	412 990	127	19			
	III. fázis	483 758	150 733	3		1		
	Összes.	4 027 152	573 565	289	33	1	34	610 127

nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.) A pályázatok leállításáig, 2009. december 31-ig benyújtott 64 db projektjavaslat formai ellenőrzése 2010. januárjában kezdődött, szakmai bíráltatásukra várhatóan februárban kerül sor. Az élő szerződések, projektek eredményei megközelítőleg egy év múlva lesznek láthatóak.

2005. és 2006. évi Baross Gábor Programok

A program célja a régiók innovációs képességeinek és kapacitásainak erősítése, a vállalkozások innovációs tevékenységének ösztönzése és együttműködési struktúráik kialakítása, fejlesztése.

A Baross Gábor programok esetében minden régió saját pályázati portfóliót alakított ki. A pályázók a székhelyük szerinti régió által meghirdetett támogatási programban vehettek részt. A 2005-ben és 2006-ban indított programok keretében 2008 végéig 716 projekt megvalósítására kötöttünk szerződést 8 993,4 millió Ft támogatásról. Tekintettel arra, hogy ezek a támogatási programok kifutóban vannak, a támogatásigények nagy részét, - 8 389 millió forintot - már kielégítettük.

A regionális innováció támogatása a 2007-2008 évi Baross Gábor program keretében:

- *a program célja*, a régió gazdaságának innováción alapuló fejlesztése és a regionális innováció előmozdítása az innovációs tevékenységének ösztönzése, a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitások és szolgáltatások fejlesztésének támogatása révén.

A program keretében olyan pályázatokat írunk ki, amelyeknek céljára a regionális fejlesztési tanácsok tesznek javaslatot

- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A program keretében a hét régió 32 pályázati felhívás kiírására tett javaslatot. A javaslatok részben a 2005. és 2006. évi Baross Gábor program (lásd a 3.2.2.2 fejezetben) pályázatainak újbóli kiírására vonatkoztak. A 32 pályázat keretében összesen 12 346,5 millió forintba lehetett pályázni.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A pályázati felhívásokra összesen 473 pályamű érkezett
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A beérkezett pályaművek közül 355 projektet javasoltak támogatásra, amelyeknek összes támogatási igénye 8 769,494 millió forint.
- *szereződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* 2009 folyamán csaknem az összes támogatási szerződés megkötésre került. Mivel a projektek jelentős része 1 munkaszakaszos infrastruktúra beszerzési pályázat, így 2009-ben 5 747 millió forintot fizettünk ki.
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* A program rendelkezésére álló forrásokat csak 71 %-ban sikerült kihasználni Ennek okai:
 - a pályaművek alacsony színvonala, amit többek között a rövid, egy-másfél hónapos beadási határidővel magyaráznak (bár a pályázatok tervezete több hónapig olvasható volt az NKTH honlapján);
 - a régiók rosszul mérték föl az egyes pályázati konstrukciók iránti igényt, egyes konstrukciók forrásai iránt csekély érdeklődés mutatkozott, más konstrukciók esetében kevésnek bizonyult a betervezett forrás.

Innocsekk pályázat

- *a program célja*, a vállalkozások innovációs projektjeinek megvalósítását segítő innovációs szolgáltatások igénybevételét támogatjuk a mikro- és kisvállalkozások körében.
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A 2005 májusában meghirdetett program rendelkezésére álló kerete összesen
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)*
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)*
- *szereződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* A program keretében 349 támogatási szerződést kötöttünk 6 154,2 millió Ft támogatásra
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb. . 2009 végéig összesen 5 583 millió forint támogatást fizettünk ki, és 300 szerződést zártunk le)*

Az Innocsekk Plusz pályázat

- *a program célja*, hogy segítse a kisvállalkozások innovációs kezdeményezéseinek megvalósítását, ösztönözze az innovációt segítő szolgáltatások keresleti oldalát
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A pályázatot 2008 júniusában hirdettük meg 3 évre 12 milliárd forint forrással, folyamatos beadással. A KuTIT 2009. október 15-i ülésének határozatával a keretet 10 milliárd forintba csökkentette. A pályázati konstrukció kidolgozásánál figyelembe vettük a 2005-ben kiírt és forráshiány miatt felfüggesztett Innocsekk pályázatot)

- *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* 2009. végéig 786 pályaművet nyújtottak be, mintegy 14 milliárd Ft támogatási igénnyel.
- *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* tapasztalatait A projektek kiválasztásánál - szakítva az NKTH eddigi gyakorlatával – nem alkalmazunk külső szakértőket és bíráló bizottságot. A pályaműveket egy szigorú csekklistás ellenőrzésnek vetjük alá, és a megfelelőket támogatási javaslattal közvetlenül felterjesztjük az NKTH elnökének. 2009-ben 181 projekt nyert el összesen 4 141 millió Ft támogatást
- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* 130 támogatási szerződést kötöttünk meg, és 613 millió forint támogatást fizettünk ki e program keretében.

Regionális Innovációs Ügynökségek kutatás-fejlesztést és innovációt segítő feladatainak támogatása (RIÜ Program)

- *A program célja, célja* a Nemzeti Innovációs Rendszer megerősítése, a RIÜ-k felkészítése és felfejlesztése a regionális innováció hatékony menedzselésére
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* A 2008. év folyamán a hét RIÜ-vel megkötött hét támogatási szerződés értelmében a RIÜ-k évente számolnak be tevékenységükről. A szakmai beszámolókból kitűnik, hogy az ügynökségek időarányosan teljesítik projektfeladataikat. Ezen belül külön kiemelendő eredmény az EFQM modell szerinti minőségbiztosítási rendszer kialakítása. A 2009-ben kezdetét vette a Regionális Innovációs Stratégiák (RIS) felülvizsgálata. Ennek eredménye a 2010 végén jelentkezik majd a megújított és a jelen kihívásokra aktualizált RIS-k formájában

2009 elején RIÜNET néven megalakult a regionális innovációs ügynökségek hálózata. A hálózat révén a RIÜ-k be tudnak kapcsolódni nemzetközi együttműködésben megvalósuló projektekbe. A hálózatban munkacsoportok kezdték meg a működésüket, amelyek célja a hazai K+F+I szakma képviselőivel és a KKV szektorral fenntartott kapcsolatok mind szorosabbá fűzése, ezáltal pedig a kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek eredményességének növelése. A 2009-ben alakult az akkreditációs, a módszertani és a stratégiai munkacsoport, amely az év során több konkrét feladatot oldott meg.

Hálózati együttműködés révén sikerült elkerülni, hogy hasonló feladatok megoldásához a RIÜ-k egymástól függetlenül forrásokat kössenek le, így egyes RIÜ-k a felkészültségüknek megfelelő, a többiek számára hasznosítható eredmények kifejlesztését vállalták: Az Észak-alföldi RIÜ innováció-menedzselés tananyag kidolgozását végzi. A Dél-alföldi RIÜ nagyszámú, innovációs vonatkozású hazai- és európai uniós jogszabályt, EU ajánlást, innovációs vonatkozású statisztikai adatot, tanulmányokat dolgozott fel benchmarking módszerrel. A Dél-dunántúli RIÜ a régiós spin-off program fejlesztése érdekében a tudásközpontokkal szorosabb együttműködés keretein belül rendszeres spin-off oktatásokat, képzéseket vezet, továbbá elvégezte a 2005-2006-ban meghirdetett regionális programok monitoringját.

Az Együttműködő Magyarország programcsoportból:

BONUS-HU Program

- *a program célja, hogy kiegészítő támogatást nyújtson az Európai Bizottság által az FP 7. keretprogram keretében támogatott kutatás-fejlesztési projektek költségvetéséhez* az abban résztvevő hazai felsőoktatási intézmények, közfinanszírozású kutatóintézetek, non-profit szervezetek valamint kis- és középvállalkozások részére. Nincs

megkötött tématerület, bármelyik FP7-es együttműködési projektre lehet támogatást kérni.

➤ *a végrehajtás főbb lépései:*

- *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret):* A meghirdetés időpontja: 2008. december 19., a folyamatos beadású pályázat pályaműveinek végső beadási határideje: 2013. december 31. A projektek futamideje az FP7-es projektek futamidejéhez igazodik. A KuTIT által a pályázatra eredetileg jóváhagyott keretösszeg 3,6 milliárd. Ft.). A 2009-ben felhasználható éves keretösszeg 450 millió Ft.
- *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* Az év folyamán, közel 162 millió Ft saját rész mellett összesen 32 projektet adtak be, 202 millió Ft támogatási igénnyel
- *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A projektjavaslatok formai ellenőrzését a pályázati útmutatóban meghatározott feltételek szerint az NKTH. végzi. A pályázati felhívásban közzétettek szerint : A projektjavaslatok külön értékelésére nem kerül sor, az Európai Bizottság által támogatott projektek az NKTH-hoz benyújtott kérelem esetén a támogatási keret kimerüléséig támogathatók. A BONUS-HU Program keretén belül 2009. során összesen 32 pályamű nyert mintegy 202 millió Ft összegű támogatást.
- *szereződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* 23 pályaműre az elnyert közel 130 millió Ft összegű támogatásra kötöttek szerződést a fennmaradó 9 db szerződés megkötése áthúzódott 2010-re. Egy projektre eső átlagos támogatás 6,31 millió Ft.

Konzorciumépítő pályázat

- *a program célja, hogy elősegítse a magyar résztvevők minél erőteljesebb bekapcsolódását az Európai Unió 7. Kutatási Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjába.* Ezen kívül ösztönözni kívánja a magyar pályázókat keretprogram-projektek koordinációjának vállalására, illetve arra, hogy projekt-partnerként minél nagyobb részesedést érjenek el a keretprogram-projektek költségvetéséből. Ennek érdekében a pályázat **keretprogram-projektek előkészítéséhez** illetve – sikeres keretprogram pályázatok esetén – **az Európai Bizottsággal való szerződészkötéshez** nyújt támogatást
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A 2007. szeptemberében meghirdetett pályázat keretében a pályaműveket 2010. decemberéig folyamatosan be lehet nyújtani)
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* 2009-ben összesen 65 db pályaművet nyújtottak be összesen mintegy 105 millió Ft támogatási igénnyel és 12,5 millió Ft saját forrás biztosításával.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A pályaművek értékelése és az ehhez kapcsolódó támogatási döntések meghozatala folyamatosan történik. 2009 folyamán összesen 13 pályamű nyert mintegy 22,5 millió Ft összegű támogatást...*szereződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)*
- *nyomon követés (a monitoring folyamata, a eredmények felsorolása, stb.)* Az egy projektre eső átlagos támogatás 964 eFt

Ambient Assisted Living (AAL) ARTEMIS – ENIAC

A programok 2008-ban indultak és a 7. Keretprogram teljes tartalma alatt, 2013-ig kerülnek meghirdetésre. Az NKTH mindhárom esetben alapítója volt a közös támogatási programokat

kiíró és az azt kezelő jogi személyiséggel rendelkező non-profit társaságoknak (AAL international Association ARTEMIS Joint Undertaking, ENIAC Joint Undertaking). Mindhárom kezdeményezés a kofinanszírozás elveit követi. Mindhárom esetben a közös értékelési és kiválasztási folyamat biztosítja, közös vállalkozás közpénzekből történő finanszírozása a kiválóság és a verseny elveit kövesse. Az NKTH részt vesz az európai ipar világcégeinek kezdeményezésével és vezetésével, az uniós tagországok és az Európai Bizottság részvételével létrehozott közös technológiai kezdeményezés hazai pályázoinak támogatásában. A kezdeményezés közös innovációs és kutatás-fejlesztési programot valósítanak meg. Célja a kritikus tömeg elérése és a szinergiák kialakítása. Hazánk célja, hogy csatlakozva a nagy európai vállalatok kezdeményezéséhez, lehetőséget biztosítson a hazai KKV szektor képviselőinek a részvételre, melyek így jelentős piacra tehetnek szert és integrálódnak a nemzetközi vérkeringésbe, növelve ezzel Magyarország versenyképességét.

AAL Ambient Assisted Living

- *a program célja*, az, hogy az időskorúak, továbbá a fogyatékkal élők és az utógondozásra szorulóknak a saját otthonukban kapják meg azt a technikai segítséget, amellyel a biztonságuk és biztonságérzetük erősödése mellett az önállóságukat a lehető leghosszabb ideig megőrizhetik. Az info-kommunikációs eszközökkel segített életvitelt támogató Ambient Assisted Living Joint Programme (AAL-JP) EU programban pályázó hazai résztvevők támogatása.
- *a végrehajtás főbb lépései*:
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A program 2008-ban indult és a 7. Keretprogram teljes tartalma alatt, 2013-ig kerül meghirdetésre.. A 2013-ig rendelkezésre álló keret 1350 millió Ft.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* 4 db projektjavaslatban szerepelt magyar résztvevő, 273 millió Ft támogatási igénnyel. 8.,764 millió Ft saját forrás biztosítása mellett.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* Mind a 4 projekt támogatást nyert a kért támogatási összeggel (273 millió Ft).

ARTEMIS

- *a program célja*,
- *a végrehajtás főbb lépései*:
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A program 2008-ban indult és a 7. Keretprogram teljes tartalma alatt, 2013-ig került meghirdetésre. A rendelkezésre álló keret 800 millió Ft a z EU keretprogram 2007-2013 közötti időszakára.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* 2 db magyar résztvevőjű projekt érkezett be, 544 millió Ft támogatási igénnyel, 185 millió Ft saját rész mellett.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A pályázatok szakmai értékelését követően a tagállamok és az Európai Bizottság delegáltjaiból álló hatóságok testülete, egyértelmű értékelési szempontok és a felhívás célkitűzéseinek eléréséhez való hozzájárulásuk alapján rangsorolja a pályázatokat. A közös döntés valamennyi tagállam számára kötelező érvényű.. A 2008-ban meghirdetésre került ARTEMIS Közös Technológiai Kezdeményezés keretében kiírt programban 2 magyar érdekelttségű pályamű (INDEXYS és SCALOPES) került támogatásra. (A döntés dátuma: 2009. január 06). 544 millió Ft támogatási összeggel,
- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* 2009-ben a 2008-as kiírások eredményhirdetésére és szerződéskötésére került sor.

ENIAC

- *a program célja*, Célja a kritikus tömeg elérése és a szinergiák kialakítása, megakadályozva azoknak a projekteknek a működését és az ebből adódó pazarlást, amit a különböző tagállamok és konzorciumok által önállóan bonyolított, egymással párhuzamosan futó kezdeményezések eredményezhetnek
- *a végrehajtás főbb lépései*:
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A program 2008-ban indult és a 7. Keretprogram teljes tartalma alatt, 2013-ig került meghirdetésre. A rendelkezésre álló keret 700 millió Ft a z EU keretprogram 2007-2013 közötti időszakára
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* Magyar részvételű pályamű 4 db érkezett be eddig, 634 millió Ft támogatásigénnyel.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A pályázatok szakmai értékelését követően a tagállamok és az Európai Bizottság delegáltjaiból álló hatóságok testülete, egyértelmű értékelési szempontok és a felhívás célkitűzéseinek eléréséhez való hozzájárulásuk alapján rangsorolja a pályázatokat. A közös döntés valamennyi tagállam számára kötelező érvényű. A 2008-ban meghirdetésre került ENIAC Közös Technológiai Kezdeményezés keretében kiírt programban 2 magyar érdekeltségű pályamű (SE2A és JEMSiP_3D) került támogatásra. (A döntés dátuma: 2009. január 06.), összesen 6 magyar résztvevővel, ebből 5 KKV és 1 egyetem.

Az EUROSTARS programban való magyar részvételt támogató pályázat (EUROSTARS_HU_07)

- *a program célja*, a jelentős növekedési potenciállal rendelkező, kutatás-fejlesztési tevékenységet végző kis- és középvállalkozások támogatását célzó, nemzetközi EUROSTARS programban résztvevő hazai szervezetek finanszírozási keretének biztosítása.
- *a végrehajtás főbb lépései*:
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A 2007-2013 közti időszakra meghirdetett pályázat felhasználható kerete 120 millió Ft.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* Beérkezett pályaművek száma 3 db, kért támogatás összege 119 millió Ft
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* 2009-ben magyar vállalatok - az új tagállamokkal összeszövetve - jól szerepeltek a nemzetközi megmérettetésen, a második pályázati fordulóban 1, a harmadik pályázati fordulóban várhatóan 2 magyar részvételű projekt nyer támogatást, összesen 118,8 millió Ft támogatással, a 3 projekten belül 2 magyar vezetéssel valósul meg.

CORNET(ERA-NET) programban való magyar részvétel támogatása

- *a program célja*, A 2008-ban indult CORNET program célja a KKV-k ösztönzése arra, hogy közösen fogalmazzák meg kutatás-fejlesztési igényeiket és szakmai szervezeteiken keresztül, ún. kollektív kutatás keretében közösen bízzanak meg kutatóhelyeket K+F feladatokkal és az eredményeket minél szélesebb körben hasznosítsák.
- *a végrehajtás főbb lépései*:
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A pályázaton olyan konzorciumok indulhatnak, amelyek legalább két, a programban részt vevő

tagország együttműködésével jöttek létre. A projekt keretében a szakmai szervezetek kutatóhelyeket bíznak meg a vállalkozások igénye szerinti K+F feladatokkal. A nemzetközi projektjavaslatok szakmai értékelését független nemzetközi bírálók, és nemzetközi bizottság végzi. A nemzetközi pályázaton eredményesen szerepelt konzorciumok magyar résztvevői az Alapból, a „Pályázati felhívás a CORNET programban való magyar részvétel támogatására” c. pályázat keretében igényelhetnek támogatást a projektben vállalt feladataik teljesítéséhez. A pályázati fordulónként rendelkezésre álló keret 100 illetve 200 millió Ft volt.

- *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A két fordulóban beérkezett 58 db magyar részvételű pályamű támogatási igénye összesen 338,6 millió Ft volt,
- *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* 2009 áprilisában zárult 6. nemzetközi CORNET felhíváson három magyar projektjavaslat szerepelt eredményesen, a részükre megítélt támogatás összesen 100.millió Ft. A 2009. októberében zárult 7. nemzetközi CORNET felhíváson négy magyar projektjavaslat szerepelt eredményesen, amelyek támogatása összesen mintegy 193 millió Ft
- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* A szerződéskötések áthúzódnak 2010-re. A két fordulóban az átlagos projekt támogatás mintegy 42 millió Ft.

Az EUREKA programban való magyar részvételt támogató pályázat (EUREKA_HU_08)

- *a program célja* a nemzetközi együttműködésben, döntően vállalati részvétellel megvalósuló, piac közeli EUREKA K+F projektek magyar résztvevőinek támogatást a projektben vállalt feladataik megvalósításához.,
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A pályázat 2007-2010 között rendelkezésre álló teljes költségvetése 2 milliárd Ft, az éves felhasználható keret 500 millió Ft volt.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A beérkezett 13 projektjavaslat támogatási igénye mintegy 922 millió Ft volt,
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* A 2009-ben lezajlott két pályázati fordulóban 8 nemzetközi EUREKA projekt magyar résztvevői jutottak összesen 500 millió Ft összegű támogatáshoz, 544,6 millió Ft saját rész biztosítása mellett.
- *szerződéskötés, kifizetés (2009-ben kifizetett összeg, stb.)* Az elnyert támogatásra 2 db szerződés került megkötésre 2009-ben, a többi áthúzódik 2010-re.

Mecenatúra

- *a program célja*, A 2007 nyara óta folyamatosan nyitott Mecenatúra pályázat célja: az ország versenyképességének növelése érdekében
 - kutatók-fejlesztők nemzetközi tapasztalatcseréjének támogatása,
 - a kutatás-fejlesztéssel és az innovációval közvetlenül összefüggő konferenciák szervezésének, szakkiallítások rendezésének, kiadványok készítésének támogatása,
 - az innováció fontosságának tudatosítása a társadalomban, a tudományos és technikai ismeretek, a kutatás-fejlesztési eredmények terjesztése,
 - innováció-ösztönzési célú díjakhoz történő hozzájárulás,
 - a nemzetközi kutatási-fejlesztési hálózatokhoz, infrastruktúrához való kapcsolódás megteremtésében és működtetésében történő részvétel támogatása, valamint

- a műszaki és természettudományi területen a kutatói utánpótlás nevelésének támogatása.
-
- *a végrehajtás főbb lépései:*
 - *meghirdetés (pályázati feltételek, rendelkezésre álló keret)* A 2009 szeptemberében az NKTH megújította a 2010. október 31-ig folyamatosan nyitott pályázatot. A Mecénatúra pályázat célrendszere kibővült a 2008-ban meghirdetett „Innováció társadalmasítása” című pályázat célkitűzéseivel (ld. Mec. 7. témakör: a tudományos kutatás és technológiai innováció szakpolitikai és társadalmpolitikai megalapozása.) A rendelkezésre álló keret 1100 millió Ft.
 - *pályázatok beérkezése (pályázatok száma, támogatási igény, saját forrás, stb.)* A beérkezett 1552 db pályamű támogatási igénye 5 376 millió Ft volt.
 - *bírálat, döntési eredmények (a bíráltatás folyamata, nyertes pályázatok száma, elnyert támogatás, stb.)* 2009-ben a régi felhívás alapján 641 db pályamű nyert mintegy 1.238 millió Ft támogatást. A megújított felhívás alapján a 2009-ben benyújtott pályaművek közül a formailag megfelelők értékelése (1-6. témakörökben 194 db pályamű és a 7. témakörben 10 db pályamű) 2010-ben történik.

3.2.3.4 Pályázaton kívüli támogatások

A pályázaton kívüli források felhasználásáról az Atv. 8. § (3)-(6) bekezdése, valamint a 133/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 10. § (4) bekezdése rendelkezik.

Az Atv. 8. § (3) bekezdésének előírása határozza meg a pályázaton kívüli döntésekre felhasználható keretet, amely a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap tárgyévi eredeti kiadási előirányzatának (55.909.600 eFt) 3%-a, azaz 2009-ben 1.677.288 eFt volt. A 2009. évben a hatályos Atv. szerint nem tartozott a 3%-os korlát alá: az ESZAK magyar hozzájárulás; a TÉT attaséi hálózat finanszírozása; a Tudomány-, Technológiapolitikai és Versenyképességi Tanácsadó Testület (TTTT) támogatása; az Új Magyarország Fejlesztési Terv végrehajtása keretében a kutatással, fejlesztéssel és innovációval foglalkozó intézkedések - ideértve K+F nagy infrastruktúrák fejlesztését célzó beruházásokat – társfinanszírozása; a nemzetközi European X-Ray Free-Electron Laser Facility (XFEL) GmbH-ban való tagi hozzájárulás és éves tagdíj.

A pályázaton kívüli forrásból a Hivatal elnöke - a belső eljárásrend alapján – olyan egyedi kérelmek támogatásáról döntött, amelyekre érvényes pályázati kiírás nem volt. A támogatott projektek megfeleltek a szabályzatokban rögzített, pályázaton kívüli támogatási szempontrendszernek: országos jelentőségű innovációt és K+F érdekeket hordozó, kiemelkedő társadalmi és szociális hatással, vagy nemzetközi kihatással rendelkező projektek kerültek támogatásra, amelyek jelentős mértékben hozzájárultak a K+F tevékenység társadalmi elismertségének növeléséhez. Az 50,0 M Ft feletti támogatási kérelmeket előzetesen a Hivatal a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács elé terjesztette, annak egyetértését követően döntött a Hivatal elnöke. A 3%-os keret terhére 770.319 eFt összegű kötelezettségvállalásról született döntés 2009-ben. A tárgyévi kifizetés 2009. évben – beleértve a korábbi évek kötelezettségvállalásaiból származó kifizetéseket – 774.006 eFt volt.

A pályázaton kívüli döntésekről a Hivatal tájékoztatót adott ki, amely honlapján elérhető.

MTA-Q2 projekt

A projekt célja az Akadémia kutatóintézet-fejlesztési koncepciója első fázisának megvalósítása, melynek révén olyan integrált, nemzetközi színvonalú kutatóközpont jöhet létre ipari és egyetemi környezetben, amelyben eddigieknél hatékonyabban folytathatná működését az MTA Kémiai Kutatóközpont, az MTA Enzimológiai Intézet és az MTA Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Kutatóintézet. A Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács (KuTIT)

2009. november 23-án hagyta jóvá a projekt 9,5 milliárd forint összegű támogatását a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap zárolt maradványának terhére.

Extreme Light Infrastructure (ELI) projekt

A projekt a világon jelenleg létező lézereknél nagyságrendekkel nagyobb teljesítmény, illetve rövidebb impulzusidő elérését lehetővé tevő kutatási célú szuperlézer megépítését célozza. Az ELI-központ tervezett magyarországi megépítése szakmai, gazdasági, tudományos és társadalmi hatásaival hozzájárul az ország felzárkózásához. Húzóerőként hat a kapcsolódó tudományok és az alkalmazási területek fejlődésére; hozzájárul a tudásalapú gazdaság megteremtéséhez, az oktatás színvonalának javításához; élénkíti a nemzetközi tudományos és technológiai együttműködést. Az ELI jelentős hatást fog gyakorolni, új fejezetet fog nyitni számos tudományban, illetve alkalmazási területen, mint például anyagtudományok, fénytechnológia, mag- és részecske fizika, kisméretű részecskegyorsítók fejlesztése, biológia, kémia, orvosi diagnosztika és terápia, környezetvédelem, atomerőmű technika, nanotechnológia, elektronika.

Az ELI építését előkészítő ELI-PP projekt Irányító Bizottságának döntése értelmében az ELI európai kutatási infrastruktúráként három fizikai helyszínnel (Prága, Szeged, Bukarest) jön létre. A három helyszín-ország saját Strukturális Alapjából fedezi a helyszínenként 240-280 M€-s építési költségeket. A helyszínenként felmerülő évente 28 M€-s üzemeltetési költségeket a tervek szerint mintegy 30%-ban hazai, továbbá a nemzetközi partneri hozzájárulások fedezik.

Az építési projektet a Strukturális Alapok felhasználására vonatkozó időkorlátok miatt a 2010-2015 időszakban kell megvalósítani. A tervek szerint 2010. április–november időszakban fut a GOP finanszírozásában az előkészítő projekt 1 MrdFt összegű első fázisa, majd a 2010. december–2011. szeptember közötti 4 MrdFt keretösszegű második fázis. Ezt követően indul a nagyprojekt megvalósítása a 63,6 MrdFt teljes keret további részének felhasználásával. A berendezés üzemeltetési időszaka 2015-től indul.

3.3 A KTI ALAP PROGRAMJAINAK MENEDZSELÉSE

3.3.1 Pályázati rendszerek kezelése

A Hivatal által elkészített pályázati stratégiákat, azaz a pályázati programok alapidokumentumait a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács ülésein megtárgyalta, azokról határozatot hozott. A jóváhagyott pályázati stratégiák alapján a Hivatal elkészítette a pályázati felhívásokat és útmutatókat, amelyeket minden jogszabályban előírt esetben egyeztetett a Pénzügyminisztérium keretében működő Támogatásokat Vizsgáló Irodával annak érdekében, hogy az állami támogatásokra vonatkozó uniós és hazai jogi rendelkezések a támogatások odaítélésénél maradéktalanul érvényesüljenek. A pályázati felhívásokat és útmutatókat a Hivatal egyeztetette a közreműködő szervezetekkel elsősorban a pályázat lebonyolítása szempontjából. A belső egyeztetések lezárultával a Hivatal a pályázati felhívás és útmutató tervezetét előzetesen is közzé tette honlapján, ezzel is segítve a pályázók felkészülését.

A pályázati felhívások és útmutatók összeállításakor a Hivatal törekvése az, hogy ellássa a pályázókat mindazon információkkal, amelyek egy magas szakmai színvonalú, a jogszabályi előírásoknak megfelelő, sikeres pályamunka elkészítéséhez szükségesek. A dokumentumokban – szem előtt tartva az átláthatóság követelményét – ismertetjük a pályaművek beadása után követendő eljárési szabályokat is, nagy hangsúlyt fektetve különösen a bíráltatás szempontjaira és menetére. A pályázati felhívások és útmutatók tartalma az alábbi sémát követi (az adott program jellegétől függően esetleges eltérésekkel).

1. A pályázati felhíváshoz kapcsolódó általános ismeretek
 - A támogatás célja
 - A támogatás forrása és jogcíme
 - A támogatásra jogosultak köre, kizáró okok

- A támogatás formája, összege, mértéke, a saját forrás mértéke
 - A támogatásban részesülő pályaművek várható száma
 - A támogatható tevékenységek
 - Az elszámolható költségek
 - A projektjavaslatok értékelésének szempontjai
 - A célok számszerűsítésére használt mutatószámok
2. Útmutató a pályaművek összeállításához
(a munkaterv tartalma, a költségterv ismertetése, a pályázó bemutatása, a benyújtandó űrlapok)
3. Tájékoztató a döntés-előkészítési folyamatról, a szerződéskötésről és a projektek végrehajtásáról
(a pályaművek benyújtása és formai ellenőrzése, elbírálás és döntés, a szerződéskötés és a finanszírozás menete, a támogatások felhasználásnak ellenőrzési rendszere)

A 2009-ben menedzselt pályázati felhívások, illetve programok között szerepelt folyamatos beadású pályázat és egy fordulós meghirdetés egyaránt.

Folyamatos beadású pályázatok:

- Mecenatúra,
- A magyar találmányok külföldi iparjogvédelmi oltalmának támogatása (Iparjog),
- K+F eredmények és innovatív ötletek egyéni megvalósítása (5let),
- Vállalkozások innovációjának támogatása a régiókban (Innocsekk Plusz),
- Pályázat az EUREKA programban való magyar részvétel támogatására,
- Eurostars Program
- Konzorciumépítő pályázat az EU 7. kutatási keretprogramban való részvétel elősegítésére
- Kétoldalú Tét együttműködés keretében kiírt pályázatok
- Gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó alapkutatás támogatása (OTKA-A08)
- Mobilitás pályázat
- Bonus-Hu Program
- A CORNET programban való magyar részvétel támogatása (2 meghirdetéssel)
- Az Európai Kutatási Tanács fiatal kutatók számára meghirdetett (Starting Grant) pályázatához kapcsolódó hazai pályázat (ERC)
- K+F munkaerő megőrzése és fejlesztése.

Egy fordulós pályázatok:

- Nemzeti Technológia Program – Stratégiai kutatások támogatása
- Elektronikus információszolgáltatás (EISZ)
- Pályázat az ERA-NET projektek közös pályázati felhívásaiban sikeresen szereplő magyar szervezetek támogatására (ERA-NET_HU)
- Magyar-indiai K+F+I együttműködési program
- A magyar űrkutatás fejlesztésének támogatása

A pályázók a pályaműveiket nyomtatott formában és elektronikusan egyaránt benyújtották. A pályaművek formai ellenőrzését az NKTH megbízásából eljáró közreműködő szervezetek végezték a pályázati útmutatóban megadott szempontok (formai hibák felsorolása) alapján. A pályázati útmutató lehetőséget ad bizonyos esetekben a formai hibák, illetve hiányosságok kijavítására, amelyről a pályázók hiánypótlásra felszólító levélből értesülnek. Alapvető hibák, illetve hiányosságok esetében a pályamű további érdemi ellenőrzés és bírálat nélkül elutasításra kerül. (Ezen eseteket a pályázati útmutató tételesen felsorolja. Ilyen hiba például, ha a pályázó nem adta be határidőben a pályaművet vagy a kért támogatás nincs összhangban a pályázati felhívásban rögzítettekkel.) A formai ellenőrzés befejezéséről a pályázó értesítést (befogadó vagy elutasító levelet) kap.

A projektjavaslatok szakmai értékelése a pályázati útmutatóban meghatározott eljárás szerint történik – tipikusan bíráló bizottság felállításával. A bíráltatás előkészítésében (esetenként a bíráltatásba) a közreműködő szervezetek részt vettek. Az összetettebb, magasabb támogatási összeggel járó pályázati programok esetében a bíráló bizottság (illetve az irányító testület) ülését külső bírálat előz meg, amely során a Hivatal projektjavaslatonként kettő független, a témát jól ismerő szakértőt kér fel a projektjavaslat szöveges és pontozással történő értékelésére. A bíráló bizottság a külső szakértők véleményének ismeretében hozza meg döntési javaslatát, állítja fel az általa javasolt támogatási rangsort.

A több alprogramot magába foglaló Nemzeti Technológia Program esetében az alprogramonként felállított bíráló bizottságok javaslatait a bíráló bizottságok elnökeiből és további egy tagjából álló irányító testület hangolta össze – így alakítva ki a végső döntési javaslatot (rangsort).

A Gazdaságban hasznosuló innovációt megalapozó alapkutatás támogatása (OTKA-A08) című pályázati felhívásra, valamint a Mobilitás pályázati felhívásra beérkező pályaművek szakmai bírálata – külső szakértői értékelést követően – háromszintű bizottsági rendszerben történik.

A Baross Gábor Programra beérkező pályaműveket – a külső szakértők bírálatát figyelembe véve – az adott régió Regionális Bíráló Bizottsága rangsorolja, e bíráló bizottságok tagjaira az adott régióban működő Regionális Fejlesztési Tanács tesz javaslatot.

A külső szakértők, továbbá bíráló bizottsági és irányító testületi tagok felkérése során a Hivatal nagy figyelmet fordított az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályok betartására (133/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 14. § (7) bekezdés), amelyet a felkért szakértők és bizottsági tagok Összeférhetetlenségi és titoktartási nyilatkozatban is megerősítettek.

A pályaművek támogatásáról az NKTH elnöke (a decentralizált keret terhére meghirdetett regionális felhívások esetében a Regionális Fejlesztési Tanács) dönt a bíráló bizottság, illetve az irányító testület javaslatának figyelembevételével. A támogatási döntések megjelentek a Hivatal (és a kutatás-fejlesztésért felelős miniszter) honlapján, továbbá a pályázók személyre szóló írásbeli értesítést is kaptak a pályaművekre vonatkozó döntés eredményéről. A Hivatal lehetővé tette a pályázók számára, hogy – igény szerint – megismerhessék a pályaművekre vonatkozó, anonim bírálati véleményt.

A nyertes pályázókkal az NKTH támogatási szerződést kötött, amely a projektjavaslatban szereplő munka- és költségterven alapult. Indokolt esetben lehetőség nyílt a pályamű keretében benyújtott munka- és költségterv módosítására (csökkentett összegű támogatás megítélése vagy a vártnál hosszabb döntési folyamat miatt). A szerződések előkészítését a közreműködő szervezetek végezték a Hivatal által elkészített támogatási szerződésminta alapján. A támogatási szerződéseket a Hivatal törvényes képviselője vagy meghatalmazottja írta alá. A nyertes projektek finanszírozási bázisának megteremtése érdekében a támogatási szerződés hatályba lépését követően került sor az első előlegre az átutalására amennyiben a pályázati felhívás ezt lehetővé tette és a pályázó indokolt kérelemben ezt igényelte.

3.3.2 A projektek nyomon követése

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap terhére benyújtott pályaművek kötelező eleme és egyben az elbírálás kiindulópontja a tervezett projektet bemutató részletes munkaterv és költségterv. A pályaműhöz csatolt munkaterv és költségterv – kedvező döntés esetén – egyben a nyertes pályázóval kötött támogatási szerződés melléklete. Abban az esetben azonban, amikor a döntéshozó csökkenti a támogatás összegét, illetve kis mértékben módosítja a szakmai tartalmat, a benyújtott munkatervet illetve költségtervet a döntésnek megfelelően a szerződéskötéskor módosítani kell.

Az Alapból finanszírozott, több éves projektek esetében általában évente egy mérföldkövet terveznek a kedvezményezettek. A projekt előrehaladásának ellenőrzéseként a kedvezményezettek a mérföldkövekhez igazodva szakmai beszámolót, pénzügyi elszámolást és monitoring jelentést nyújtanak be, amelyek képet adnak az elmúlt munkaszakasz tevékenységeiről. A

szakmai beszámoló formai és tartalmi követelményeit a kedvezményezettek kötött támogatási szerződés melléklete rögzíti.

A szakmai beszámolónak a támogatási szerződéshez csatolt munka- és költségtervhez igazodva kell bemutatnia a projekt előrehaladását. A szakmai beszámolók kötelező tartalmi elemei nagyobb projektek esetében:

- a korábbi beszámolási időszakok tömör összefoglalója;
- az adott beszámolási időszakra vállalt feladatok felsorolása és e feladatok státusza, továbbá az eredeti munkatervhez viszonyított esetleges eltérések bemutatása és magyarázata;
- az adott beszámolási időszakban elkészült feladatok és elért eredmények bemutatása;
- az adott beszámolási időszakban elkészült publikációk, nyomtatott és elektronikus kiadványok és szabadalmak listája;
- összefoglaló a beszámolási időszak tervezett és tényleges költségeiről indoklással ellátva;
- a tájékoztatással és nyilvánossággal kapcsolatos intézkedések;
- a kapott támogatás ösztönző hatásának bemutatása;
- a projektben résztvevő személyek és a munkaszakasz teljesítésével eltöltött tényleges munkaideje.

Kisebb projektek (rásegítő pályázati programok) esetében a szakmai beszámoló rövidebb, egyszerűbb sémát követ.

A projekt befejezésekor a kedvezményezettek – az utolsó szakmai részbeszámolóval együtt – szakmai záróbeszámolót és záró értékelő lapot nyújtanak be, amely tartalmazza a megvalósított (teljes) projekt összefoglalóját, továbbá a kedvezményezett önértékelését.

A szakmai beszámolók ellenőrzésében és értékelésében az NKTH által megbízott közreműködő szervezetek is részt vettek. A szakmai beszámolók ellenőrzésének módszere függ

- a pályázati program céljától,
- a támogatás összegétől,
- a projektek futamidejétől.

A rövid futamidejű projektek esetében, ott, ahol a projekt célkitűzésének megvalósítása általában könnyen megítélhető, a szakmai beszámoló értékelése ellenőrzési lista alkalmazásával történt. (Ilyen pályázati program pl.: az Apponyi Albert (Mecenatúra) Program.)

Azon projektek esetében, ahol a projekt előrehaladásának megítélése speciális szakértelmet igényel, külső, független szakértőket vont be a Hivatal (illetve a közreműködő szervezet) a szakmai beszámolók vizsgálatába. (Ilyen pályázati program pl.: a Jedlik Ányos (NKFP) Program, az Asbóth Oszkár Húzóágazati Innovációs Program, a Teller Ede Program.) A pályázati program jellegétől és bonyolultságától függően a program tervezésekor egy vagy két szakértő bevonását írtuk elő. A szakértők kiválasztásánál – a szükséges szakmai tudás és rálátóképesség mellett – figyelembe vettük az összeférhetlenségi szabályokat, beleértve azt az előírást is, hogy olyan szakértőt válasszunk, aki nem vett részt a pályázati döntés előtt a projektjavaslat támogathatóságának elbírálásban. A szakértők tevékenységüket megbízási szerződés keretében végezték. A kedvezményezettek számára lehetővé tettük, hogy a szakmai beszámolójukra vonatkozó bírálatot megismerhessék – a bíráló szakértők anonimitásának biztosítása mellett.

Egyes pályázati programok esetében a benyújtott szakmai beszámolót a Hivatal megfelelő szaktudással rendelkező munkatársa értékelte (Öveges József program, Kozma László program).

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alap kezeléséről és felhasználásáról szóló 133/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet értelmében – amennyiben a pályázati stratégia ezt előírja – a projektek szakmai teljesülését független, elismert szakemberekből álló szakmai irányító testületek végzik. Szakmai irányító testület került felállításra a Pázmány Péter – Regionális Tudásközpontok Program, és a Mobil Innovációs Központ Program esetében, amely irányító testületek 2009-ben is figyelemmel kísérték a támogatott projektek előrehaladását. Az irányító testületek a benyújtott szakmai beszámolókat megvizsgálták, majd a testületi ülésen a konzorciumok képviselői által előadott prezentációk meghallgatását követően alakították ki végleges álláspontjukat a projektek (rész)teljesítését illetően.

Azon projektek esetében, ahol a projekt megvalósítását értékelő szakemberek, illetve testületek a szakmai beszámolókból hiányosságot vagy pontatlanságot észleltek, az NKTH szakmai referensei (ill. az NKTH megbízásából eljáró közreműködő szervezetek munkatársai) a beszámolókat kiegészítést, pontosítást kértek. A kiegészített beszámolókat a szakértők vagy – irányító testületi bírálókat esetén – az irányító testületi tagok ismételt megvizsgálták.

Amennyiben a beszámoló és a támogatási szerződés mellékletét képező munkaterv közötti eltérés vagy a beszámolóban kifejtett információk ellentmondásossága ezt indokolja, a Hivatal soron kívüli helyszíni ellenőrzés keretében győződött meg a szerződésben vállalt feladatok teljesítéséről, az állami támogatás jogszerű felhasználásáról. A kutatás-fejlesztési projektek (különösen a hosszabb három éves futamidejű projektek) sajátja, hogy a tervezett feladatok ütemezése a projekt előrehaladása során módosul, amely a támogató és a kedvezményezett közötti támogatási szerződés módosításával jár. A szerződésmódosítás indokai között a leggyakrabban határidő módosítás, költség- illetve feladatátcsoportosítás szerepel. Kisebbségi arányt képviselnek azon módosítások, amelyek révén a konzorcium összetételében következik be változás (konzorciumi tag kilépése, a kilépő konzorciumi tag feladatainak átvállalása).

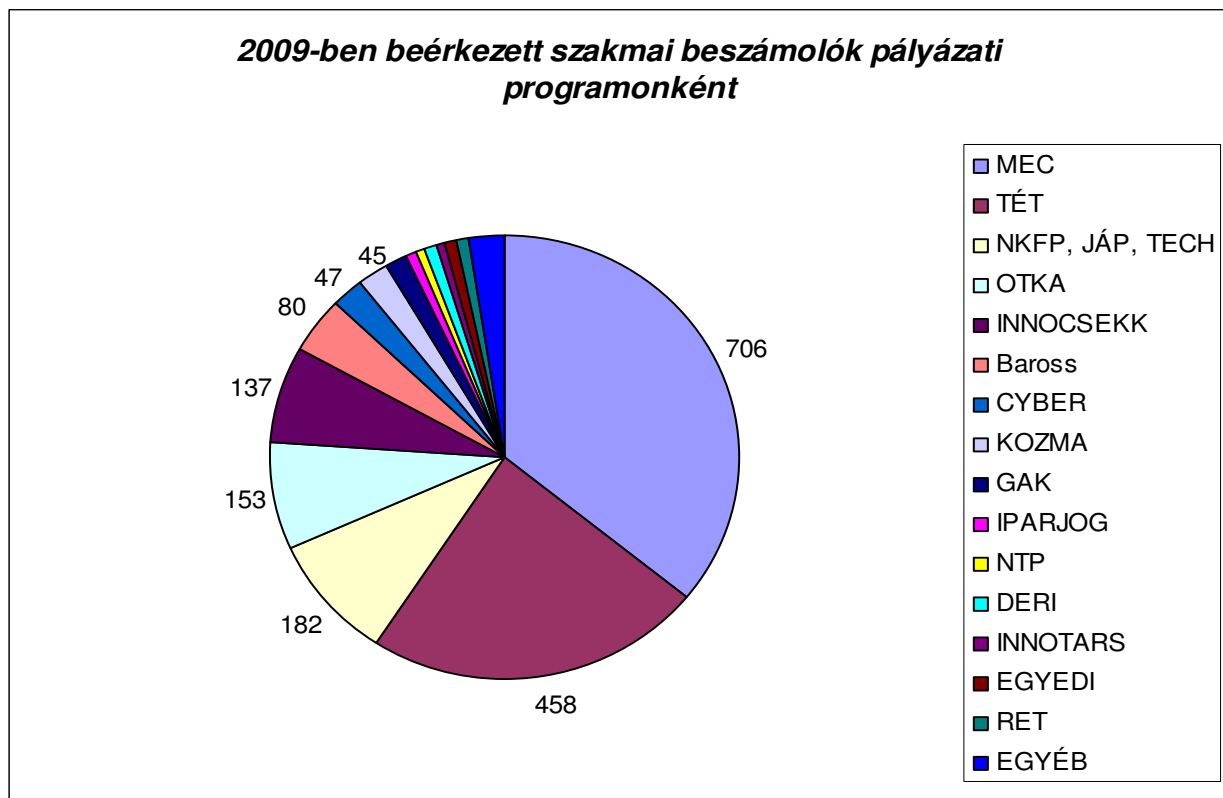
A szakmai beszámolók elkészítése és áttekintése fontos eszköze a projekt megvalósulásának figyelemmel kísérésének mind a kedvezményezett, mind a támogató szervezet számára. A kedvezményezett visszajelzést kap projektjéről, illetve a bírálókat megismerve új nézőpontot ismerhet meg. A támogató a szakmai beszámolók áttekintése révén ellenőrizni tudja az állami pénzeszközök szabályszerű felhasználását, illetve lehetősége nyílik a beavatkozásra pl. szerződésmódosítás vagy helyszíni ellenőrzés elrendelése révén.

A 2009-ben benyújtott szakmai beszámolók darabszáma, összetétele pályázati programonként

2009-ben 1970 darab szakmai beszámoló érkezett be a Hivatalhoz, illetve az egyes pályázatok lebonyolítójaként eljáró közreműködő szervezetekhez. A benyújtott szakmai beszámolók pályázati programonkénti megoszlását az alábbi táblázat illetve diagram mutatja.

Pályázati Program	Rövid név	Darabszám
Mecenatúra (MEC)	MEC	706
TÉT együttműködés	TÉT	458
NKFP, Jedlik Ányos Program, Nemzeti Technológia Program (NKFP) (TECH)	NKFP, JÁP, TECH	182
OTKA (A07, Human)	OTKA	153
Vállalkozások innovációjának támogatása a régiókban - INNOCSEKK (INNO), INNOCSEKK PLUSZ (INNO_08)	INNOCSEKK	137
Baross Gábor Program (BAROSS)	Baross	80

Cybergeneráció - informatikai ötletverseny (CYBER)	CYBER	47
Kozma László Program (TUDAS_06)	KOZMA	45
Gazdaságorientált Agrárágazati Kutatási Programok (GAK)	GAK	23
A magyar találmányok külföldi iparjogvédelmi oltalmának támogatása (IPARJOG_08)	IPARJOG	16
Nemzeti Technológiai Platformok Program (NTP_07)	NTP	16
Déri, Eureka programban való magyar részvétel (DERI) (DERI_EUREKA-07)	DERI	14
Az innováció társadalmasítása (INNOTARS)	INNOTARS	13
Egyedi döntések (ED)	EGYEDI	12
Regionális Egyetemi Tudásközpontok (RET)	RET	17
Irinyi 5let (5LET)	5LET	6
Eurostars Program (EUROSTARS)	EUROSTARS	5
Konzorciumépítő pályázat az EU 7. kutatási keretprogramban való részvétel elősegítésére (EUKONZ_07)	EUKONZ	5
Öveges József Program (HEF_06)	ÖVEGES	5
Irinyi János Program - Integrátor (INTEG_06)	INTEGRATOR	5
Asbóth Oszkár Program (HIKC)	ASBÓTH	4
Polányi Mihály Program (KFKT_06)	POLÁNYI	4
Regionális Innovációs Ügynökségek kutatásfejlesztést és innovációt segítő feladatainak támogatása (RIU_07)	RIU	4
Nemzetközi kutatás-fejlesztési nagyprojekt (NAP)	NAP	3
Biotechnológiai minta-inkubátorközpont létrehozása (BIOINKUB)	BIOINKUB	2
Kutatóközpontok Létrehozása a Regionális Tudásközpontok Erősítésére (KUTREG)	KUTREG	2
Mobil Kommunikációs K+F és Innovációs centrum (MOBIL)	MOBIL	2
Magyar-svéd NANO pályázat (AGKUT)	SVED_NANO	1
Egyéb	egyéb	3

A legtöbb beszámoló: Mecenatúra, Tét együttműködés, Jedlik Ányos Program, Nemzeti Technológia Program

2009-ben a legtöbb szakmai beszámoló a következő programokban érkezett:

- ~ Mecenatúra
- ~ Tét együttműködés
- ~ Jedlik Ányos Program, Nemzeti Technológia Program.

2009-ben a szakmai beszámolók közel 60 százalékát a Mecenatúra és Tét pályázatok nyertesei nyújtották be (706 illetve 458 darab szakmai beszámoló). E két pályázati programban benyújtott szakmai beszámolók magas száma a két programban nyertes pályaművek számosságát tükrözi. E szakmai beszámolók formai és tartalmi ellenőrzését és értékelését közreműködő szervezetek végezték: a Mecenatúra projektek esetében a MAG Zrt., míg a Tét projektek esetében a Tét Alapítvány. Az ellenőrzés, illetve az értékelés a Hivatal által jóváhagyott ellenőrző lista kitöltésével történt. A Mecenatúra pályázat 5.1. témaköre esetében (rádiós és televíziós műsorsorozat készítése) a Hivatal is elvégezte szűrőpróbaszerűen a szakmai anyagok vizsgálatát, amelynek tapasztalatait a Mecenatúra 2009. pályázati felhívás előkészítésekor, a média témakörre vonatkozó kritériumok meghatározásakor hasznosítottuk.

Jelentős munkaidő ráfordítást igényelt a Jedlik Ányos Program és a Nemzeti Technológia Program keretében támogatást nyert projektek előrehaladását bemutató szakmai beszámolók értékelése, bírálata. A programok keretében 2009-ben 182 darab beszámoló került benyújtásra. A szakmai beszámoló az (átlagosan) 4-5 tagú konzorcium adott munkaszakasz alatt elvégzett munkáját és elért eredményeit mutatja be részletesen a korábban ismertetett kritériumokat követve. E szakmai beszámolók értékelése szempontjából fontos a munkaszakasz eredményeinek összevetése a korábbi beszámolóknál ismertetett eredményekkel, lévén a projektek három évre tervezettek.

A szakmai beszámolókat az adott tudományterületen jártas, független, külső szakértők értékelték (főszabályként projektenként 2 szakértő). A szakértők kiválasztása folyamatosan bővülő szakértői adatbázisból történt. A bírálatok az egyes részfeladatok szakmai megítélésén túl ki-

tértek a konzorcium munkájának pénzügyi megalapozottságára, a projekt készültségi fokára, továbbá a bírálók megfogalmazhattak a projektvezető számára észrevételeket, megjegyzéseket, javaslatokat. A szakértők bírálata, a konzorcium által benyújtott hiánypótlás, kiegészítés alapján született meg a Hivatal döntése a szakmai beszámoló elfogadásáról és ezzel egyidejűleg – folyamatban lévő projekt esetén – a projekt folytatásáról.

A Hivatal számára fontos, hogy a konzorciumi tagok objektív, külső visszajelzést kapjanak projektjük előrehaladásáról. Ennek jegyében a szakértők által megfogalmazott észrevételeket, javaslatokat, a konzorciumvezető kérésére a szakértők által készített teljes (anonim) bírálati véleményt, továbbá a következő beszámolóval kapcsolatban támasztott esetleges további követelményeket eljuttattuk a konzorciumvezető részére.

3.3.3 Közreműködő szervezetek tevékenysége

Az egyes, tudomány- és innovációpolitikával összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 392/2007. (XII. 27.) Korm. rendelet lehetővé tette hogy a Hivatal a pályázati programok lebonyolításába akkreditált közreműködő szervezeteket vonjon be. Az így módosított, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap kezeléséről és felhasználásáról szóló 133/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése sorolja fel az alapkezelésen kívül eső, közreműködő szervezeteknek átadható feladatokat:

- „a) a pályázatok befogadása, a pályázat elbírálásához szükséges adatszolgáltatás a Hivatal részére, közreműködés a pályázatok értékelésében;*
- b) minta alapján szerződések előkészítése (szerződések kiküldése, fogadása, hiánypótlás), előkészített szerződés átadása a Hivatalnak;*
- c) közreműködés a projektek megvalósítása előrehaladásának nyomon követésében, beszámoló fogadása, formai ellenőrzése, hiánypótlás, szerződésmódosítás előkészítése, a támogatás kifizetésének előkészítése;*
- d) szakértőként közreműködés a pénzügyi helyszíni ellenőrzésben (dokumentumalapú ellenőrzések és kockázatelemzésre alapozott pénzügyi helyszíni ellenőrzések);*
- e) pályázati adatok folyamatos rögzítése, az adatbázis naprakészségének és megbízhatóságának biztosítása.”*

A 133/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 2008. szeptember 4-től hatályos módosítása felsorolja teljes körűen azon szervezeteket, amelyek sikeres akkreditációt követően közreműködő szervezetként részt vehetnek a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap pályázatainak lebonyolításában, a nyertes projektek megvalósítására kötött támogatási szerződések kezelésében:

- a) MAG - Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.,
- b) Tudományos és Technológiai Alapítvány (kétoldalú nemzetközi megállapodásokon alapuló tudomány és technológiai (TÉT) pályázatok),
- c) Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda (közös pályázatok),
- d) Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (regionális pályázatok),
- e) Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (regionális pályázatok),
- f) Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (regionális pályázatok),
- g) Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (regionális pályázatok),
- h) Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (regionális pályázatok),
- i) Pro-Régió Közép-Magyarországi Regionális Fejlesztési és Szolgáltató Ügynökség Kht. (regionális pályázatok),
- j) Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (regionális pályázatok).

A pályázatokkal és támogatási szerződésekkel kapcsolatos egyes feladatok kiszervezése révén 2008. végére kétszintű struktúra alakult ki, amely a stratégiai, K+F+I szakmai feladatokat a Hivatalhoz, míg a pályázat- és szerződéskezelés gyakorlati feladatait a közreműködő szervezetekhez telepítette.

A 2009-ben indított új pályázati konstrukciókat a Hivatal saját kezelésében tartotta, azok lebonyolításába közreműködő szervezetet nem vont be. E döntést az indokolta, hogy a Hivatal – az esetlegesen szükséges beavatkozás gyors végrehajtása érdekében – folyamatosan nyomon kívánta követni a célkitűzésében, tematikájában, módszerében új K+F+I programokat, illetve az ezek keretében megvalósuló projekteket.

A közreműködő szervezetek által kezelt programok lebonyolításáról, a Hivatal és a közreműködő szervezetek közötti feladatmegosztásról, a közreműködő szervezetek feladatellátásának ellenőrzéséről, a közreműködő szervezetek díjazásáról a Hivatal 2009-ben is megállapodást kötött az egyes szervezetekkel. A 2008. évhez képest változást jelent, hogy a Középmagyarországi Régió regionális programjainak kezelője 2009-ben a MAG Zrt. lett a Hivatal (Baross Gábor Program – Középmagyarországi Régió), illetve a Gödöllői Innovációs Központ Kft. (Innocsekk program – Középmagyarországi Régió) helyett.

A Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból finanszírozott programok vonatkozásában a közreműködő szervezetek tevékenységének kereteit a korábban említett kormányrendeleti szabályozás (133/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése) jelöli ki. A Hivatal működése szempontjából lényeges követelmény, hogy a közreműködő szervezetekkel való feladatmegosztást egységesen alakítsa ki valamennyi közreműködő szervezet esetében. A kezelt pályázati program jellege, a közreműködő szervezet korábbi, jó gyakorlatnak bizonyult tevékenysége kisebb eltéréseket eredményezett az egyes közreműködő szervezetekre háruló feladatok között. Mindez kellő rugalmassággal, megfelelő hozzáértéssel kezelhető.

A közreműködő szervezetek tevékenységének minőségi szempontú ellenőrzését a Hivatal kiemelt feladatként kezelte. Ennek keretében kiegészítő megállapodás került kidolgozásra és megkötésre a MAG Zrt-vel, amely a határidők betartását hivatott biztosítani a maximális ügyintézési határidők túllépésének szankcionálása (kötbér) által.

2009-ben folytatódott a pályázat- és szerződéskezelési eljárások egyszerűsítése, finomítása. A hatékonyabb és gyorsabb ügyintézés érdekében fejlesztettük a Hivatal és a közreműködő szervezetek közötti kommunikációt, bővültek a kommunikációs csatornák. A közreműködő szervezetekkel való együttműködés tapasztalataiból kiindulva a 2010. évre kötött közreműködői szerződések tárgyalásai során a Hivatal törekszik arra, hogy az eddigieknél hatékonyabb, gyorsabb és a szakmai szempontokat még inkább szem előtt tartó, ügyfélbarát folyamatokat alakítson ki – a 2009. év munkájának folytatásaként.

3.3.4 A 2009. évi pályázatmenedzselés jellemző adatai

2009-ben a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap forrásaira 3736 db pályamű érkezett. A pályaművek összes támogatási igénye 112 777 607 ezer Ft volt.

A beérkezett pályaművek formai ellenőrzést követően szakmai bírálatásra kerültek - független külső szakértők, bíráló bizottságok igénybevételével.

A bíráló bizottságok döntési javaslata alapján, azt figyelembe véve a Hivatal elnöke 1144 db pályamű esetében hozott pozitív, támogató döntést, ami átlagosan 31%-os sikeraránynak felel meg. A Hivatal projektenként 1-6 kedvezményezettel kötött támogatási szerződést (egyéni, illetve konzorciumi támogatási szerződést) a pályaműben szereplő munka- és költségterv alapján, a támogatott projektek megvalósítási feltételeinek meghatározására.

A támogatott projektek végrehajtásának és előrehaladásának ellenőrzése céljából 2009-ben 1970 darab szakmai beszámolót fogadott a Hivatal, illetve megbízásából a közreműködő szervezetek. A szakmai beszámolókról ellenőrzési lista alapján, külső szakértők független véleménye alapján, illetve irányító testületek álláspontja alapján született döntés.

3.3.5 A monitoring tevékenység

A monitoring és értékelési tevékenység feladatainak elvégzésére az NKTH külön szervezeti egységet alakított ki 2008 októberében. Az osztály egy vezetővel és 2 referenssel kezdte meg működését, 2009. évben a tervezett bővítés megkezdődött 1 fő felvételével. Az osztály kialakításánál alapgondolat, hogy a nagy átfogó szakterületeken szakmai tapasztalattal rendelkező kollegák vegyenek részt a monitoring és értékelési rendszer kialakításában és menedzselésében.

A 2008. év folyamán kialakított egységes indikátorrendszer alkalmazása megkezdődött, amely minden program esetében szükséges az elért teljesítmény vizsgálatához és elengedhetetlen az értékelő tevékenység elvégzéséhez is. Az indikátorok alkalmazása három szinten valósult meg. Az egyes mutatók alkalmazásához az indikátorok rendelkeznek specifikációval, célértékkel és a célértéktől megengedett eltérés meghatározásával.

Alulról felfelé haladva a projekt és pályázati szintű indikátorok aggregálása mellett az alábbi speciális indikátor rendszert alkalmaztuk:

a.) Program indikátorok: - melyek a programok eredményeinek összehasonlíthatóságát szolgálják (input és output indikátorok: a program projektjeinek megvalósításában résztvevő konzorciumi tagok átlagos száma, átlagos projektméret, Támogatási intenzitás)

b.) Pályázati szintű indikátorok (alprogram szint) – az adott programokon belül meghirdetésre kerülő felhívások, melyek az alprogramok összehasonlítását teszik lehetővé (sikerráta: a nyertes és a beadott pályaművek aránya; finanszírozási ráta: elnyert/igényelt támogatás aránya;)

c.) Projekt indikátorok – a projektek speciális mutatói, melyek az adott projekt eredményeinek számszerűsítését hivatottak szolgálni (eredmény indikátorok: A projekt hasznosítható eredményei: a projekt eredményeként kifejlesztett új termékek (szolgáltatás, prototípus) száma; a projekt eredményeként kifejlesztett új eljárások, (technológia, alkalmazás) száma; a projekt tudományos eredményei új tudás (publikációk, szabadalmak) száma; A projekt emberi erőforrásai; a projekt gazdasági hasznosítása: a projekt révén bekövetkezett árbevétel növekmény, költségcsökkentés, nagysága pénzben kifejezve, valamint a projekt társadalmi hasznosága: a projekt révén létrejött eredményt hasznosító kutatóhelyek, vállalkozások, alvállalkozók száma.

Az indikátorrendszer keretében cél- és bázisindikátorok segítik a projektek előrehaladásának áttekintését a mérföldköves elszámolásnál. Az NKTH kialakította az egységes, elektronikus beszámoltatás feltételeit és bevezette 2008-tól.

A projektek előrehaladását áttekintő rendszer szakmai és szervezeti bevezetésének keretében elemeztük az egyes pályázati rendszereket, felállítottuk azok célfáját és strukturáltuk a várható outputokat. Megterveztük a monitoring munkát és felállítottunk egy 13 tagú monitoring bizottságot. Tagjai a 6 főbb szakterületről 2-2 neves külföldön élő magyar szakember, akik rendszeres üléseiken áttekintik és elemzik a K+F projektek céljainak teljesülését. Az eredeti elképzelések szerint ez a szakmai grémium 2009 negyedik negyedévében kezdte volna működését, azonban ezt a gazdasági válság miatt zárolt források hiányában kénytelenek voltunk 2010. elejére halasztani.

3.3.6 A támogatások felhasználásának helyszíni ellenőrzése

2009. évben az ellenőrzési tervben 25 project ezen belül 89 támogatási szerződés ellenőrzése került meghatározásra.

Az éves tervben szereplő 25 projectből 4 project ellenőrzése került át a 2010. évi ellenőrzési tervbe. Az ellenőrzések elmaradásának oka a támogatási szerződés aláírásának illetve az I. munkaszakasz zárásának a szerződésben tervezett időponthoz képest történő jelentős, mintegy

fél éves elhúzódása volt. Az utóellenőrzésre kijelölt programok közül 2 projekt ellenőrzési tervből történő törlése történt meg, a jelentős számban elrendelt soron kívüli ellenőrzések maradéktalan lefolytatása érdekében.

Az éves terven felül 2009. évben a szakmai főosztályok kezdeményezésére, illetve a közreműködő szervezetek javaslata alapján további 17 projekt – ezen belül 27 támogatott - esetében soron kívüli ellenőrzés történt.

Az elrendelt soron kívüli ellenőrzések indokoltságát többek között az elszámolások során felmerülő valótlan és hamis adatszolgáltatás gyanúja, a kért szerződésmódosítási kérelem indokainak ellenőrzése, a beszámoló alapján nem egyértelmű költségek ellenőrzése-, illetve a bírálatok alapján csak a helyszínen bemutatható K+F eredmények vizsgálata jelentette.

A fentiekén túlmenően az éves tervben szereplő ellenőrzések és a soron kívül ellenőrzéseken felül elrendelésre került a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap könyvvezetésében nyilvántartott 365 napon túl el nem számolt kintlévőségek helyszíni ellenőrzésének megindítása.

A 365 napon túl el nem számolt követelések ellenőrzésének keretében 23 projekt, ezen belül 27 támogatási szerződés teljesülésének vizsgálatára került sor.

2009. évben a fentiek alapján az Ellenőrzési Osztály mindösszesen 59 projekt ellenőrzését végezte el. A projectellenőrzések alkalmával összesen 123 támogatási szerződés szakmai és pénzügyi ellenőrzésére került sor. A 2009. évi ellenőrzések során 21 pályázati programtípus került vizsgálatra.

Az ellenőrzések során 2009. évben mindösszesen 8,1 Mrd Ft felhasznált támogatás és az ehhez vállalt saját forrás ellenőrzésre került sor.

Az ellenőrzés 37 db támogatási szerződés esetében fogalmazott meg visszafizetési vagy egyéb a támogatás csökkentésével kapcsolatos javaslatot. Az ellenőrzések eredményeképpen mindösszesen 436,1 millió Ft tőke és kamatainak visszafizetési kötelezettsége került megállapításra-, illetve az ellenőrzés eredményeképpen a Hivatal további, a támogatási szerződésben rögzített 499,3 millió Ft támogatás folyósításától elállt.

A fentiek alapján az ellenőrzés eredményeképpen mindösszesen 935,4 millió Ft összegben csökkent a támogatási szerződésekben vállalt kötelezettségek összege.

Az ellenőrzések lezárása során felvett jegyzőkönyvekben tett megállapítások -, a vezetői levelben tett intézkedési javaslatok alapján a visszafizetési kötelezettséggel járó, illetve a szerződés felmondásához-, elálláshoz vezető cselekmények az alábbiak voltak:

- 1) A pályázati felhívásban és a támogatási szerződésben – esetenként a szerződésmódosításokban – rögzített pénzügyi és szakmai előírások megsértése, különös tekintettel azon megállapításokra, hogy az elszámolt költségek nem kizárólag a projektcél megvalósításának érdekében merültek fel.
- 2) A kiadások tételes bizonylatainak hiányosságai, a teljesítést igazoló háttér-dokumentumoknak-, azaz a teljesítést tételesen igazoló iratanyagoknak nem megfelelőége illetve hiányossága.
- 3) A támogatási szerződésben vállalt határidők (pl. a szakmai és pénzügyi beszámolók határidejének) be nem tartása.

Az összesen 59 ellenőrzött projekt a jelenleg élő 3516 db illetve a vizsgáltba vonható 5 éven belül lezárt 3816 db project számához mérve mindössze 0,8 %. A 2009-ben elvégzett 123 db szerződés vizsgálata a 2008 végén élő 5729 db, ill. a vizsgálatba vonható 4675

db lezárt támogatási szerződés 1,18 %-ának felelt meg, míg a 2004-2008. között kifizetett 153 457,3 M Ft támogatási összeghez képest a 2009. évben ellenőrzött támogatás összegszerűségében 5,27 %-os részarányt jelentett.

Prioritás, hogy a helyszíni ellenőrzés tapasztalatai beépüljenek, illetve fejlesszék a döntéshozatali, szerződéskezelési, pénzügyi elszámolási és ellenőrzési rendszert.

3.4 AZ ALAP FELHASZNÁLÁSÁVAL KAPCSOLATOS ÉRTÉKELÉSEK

Az Alap 2004-2009 közötti működésének átfogó értékelése

A Hivatal intézményi költségvetése 2009-ben bruttó 40 Millió Forintot biztosított monitoring és értékelési tevékenységre. E forrás terhére kerül sor a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (Alap) 2004.01.01. – 2009.12.31. közötti működésének átfogó értékelésére.

Az Alap eddigi működésének, hatásának független értékelésére vonatkozó igény a Hivatal mellett megfogalmazódott az Országgyűlés Kutatási és Innovációs Eseti Bizottsága, az NFGM, valamint a KuTIT részéről egyaránt. Az értékelés lefolytatásának fő indokai:

- a programok többsége tekintetében a 6 éves múlt megfelelő időtáv közbenső értékelés végzésére, a programok eredményeinek, aggregált hatásainak első felmérésére;
- az értékelés illeszkedik a közfinanszírozású támogatásban részesülő kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs programok értékelése rendszeréről és tartalmi követelményeiről szóló 198/2005. (IX. 22.) Korm. rendeletben megfogalmazottakhoz;
- az Alappal kapcsolatos menedzsment és pályázatkezelési tevékenységek értékelése hozzájárul az intézményi folyamatok hatékonyságának növeléséhez;
- az értékelés emellett fontos döntés-előkészítő anyag lehet a 2010. évi országgyűlési választásokat várhatóan követő kormányzati átalakítások során.

Közbeszerzés

Az értékelési feladat elvégzésére a Hivatal nettó 24 millió forint becsült értékű közbeszerzési felhívást jelentetett meg 2009. november 30-án. A KÉ-26486 közbeszerzési eljárás dokumentumai letölthetők a Hivatal honlapjáról:

(<http://www.nkth.gov.hu/hivatal/kozbeszerzes/kozbeszerzesi-eljaras>).

A közbeszerzési felhívásra 3 érvényes ajánlat érkezett, melyek közül a bíráló bizottság döntése alapján az összességében legjobb ajánlatot az Ernst&Young Tanácsadó Kft. – GKI Gazdaságkutató Zrt. konzorciuma nyújtotta be. A Hivatal a nyertes konzorciummal 2010. január 11-én kötött szerződést. Az értékelési zárójelentés elkészítésének határideje 2010. június közepe

4. A HIVATAL 2009. ÉVI MŰKÖDÉSE

4.1 A JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET HATÁSA ÉS A BELSŐ SZABÁLYOZOTTSÁG

Az alábbiakban összefoglaljuk a Hivatalra vonatkozó intézményi jogi szabályozást, valamint az Alap és az Alapból nyújtott támogatásnyújtási szabályok módosulását 2009. évben.

Meglévő jogszabályi környezet

A kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs eredmények létrehozását és azok gazdasági, társadalmi hasznosítását segítő állami feladatrendszer kereteit, valamint a közfinanszírozású támogatások felhasználásával kapcsolatos legfontosabb szabályokat **a kutatás-fejlesztésről és a technológiai innovációról szóló 2004. évi CXXXIV. Törvény** fogalmazza meg.

Az Alap célját és rendeltetését, valamint az Alap pénzeszközei felhasználásának jogcímeit, a Hivatal elnökének döntési jogköreit a **Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény** határozza meg.

Az Alapból nyújtott állami támogatások nyújtásának, így a támogatások mértékére, a támogatási intenzitásra és az elszámolható költségekre vonatkozó részletes szabályokat a **Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból nyújtott állami támogatások szabályairól szóló 146/2007. (VI.26.) Korm. rendelet** tartalmazza.

A pályázatok kezelésére vonatkozó eljárásjogi szabályokat a **Kutatási és Technológia Innovációs Alap kezeléséről és felhasználásáról szóló 133/2004. (IV. 29.) Korm. rendeletben** találjuk.

A Hivatal és feladat és határhörét a **Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatalról szóló 277/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet** szabályozza.

A kutatás-fejlesztés és innováció államigazgatási szervezeti megjelenése tekintetében a legfontosabb esemény a kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszteri poszt (KFTNM) megszüntetése volt. 2009. április 16-tól a 88/2009. (IV.13.) Korm. rendelet alapján a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős miniszteri feladatokat ismét a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter látja el.

A Hivatalra vonatkozó belső szabályozás

A kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter hivatalába integrált szervezeti egységek visszakerültek az NKTH struktúrájába, a szervezeti átalakítást is tartalmazó új szervezeti és működési szabályzatot a 19/2009.(XII.4.) NFGM utasítással hagyta jóvá a miniszter.

A 2009. január 1-jén hatályba lépett költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény rendelkezéseinek megfelelően sor került az NKTH tevékenységének jellege szerinti közhatalmi, feladatellátáshoz gyakorolt funkció szerinti önállóan működő valamint gazdálkodó költségvetési szervként történő besorolására és ezt követően az alapító okirat valamint a szervezeti és működési szabályzat módosítására.

Az Alapból nyújtott támogatások nyújtására vonatkozó jogi szabályozás

A **Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény** (a továbbiakban Alaptv.) 2009. január 1. napján hatályba lépett módosítása megteremtette a lehetőséget, hogy az Alapból biztosítható legyen a nemzetközi European X-Ray Free-Electron Laser Facility (XFEL) GmbH-ban (a továbbiakban: GmbH) való tagi hozzájárulás és éves tagdíj.

Az Alap tv. újabb, 2009. év októberi módosításával lehetőség nyílt arra, hogy az Alapból biztosítható legyen a hazai - Kormány által jóváhagyott - K+F infrastrukturális fejlesztések visszatérítendő támogatása, európai uniós együttműködés keretében megvalósuló - Kormány által jóváhagyott - K+F infrastrukturális beruházások vissza nem térítendő támogatása, az Európai Együttműködő Államok Terve (PECS) programban való részvételhez kapcsolódó befizetési kötelezettség.

Az Alapból nyújtott támogatások nyújtására vonatkozó jelentős jogszabály módosítás **a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból (a továbbiakban: Alap) nyújtott állami támogatások szabályairól szóló 146/2007. (VI.26.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: 146/2007. Korm. rendelet) módosítása, mely 2009. október 24. napján lépett hatályba. A módosítás célja az volt, hogy a 146/2007. Korm. rendelet támogatási szabályai összhangban legyenek az Európai Bizottság által 2008. július 7. napján elfogadott, az EK-szerződés 87. és 88. cikke alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról (általános csoportmentességi rendelet) szóló 800/2008/EK rendelettel (a továbbiakban: 800/2008/EK rendelet). A jogszabály módosítással lehetővé vált, hogy Európai Unió kötelező érvényű jogszabályainak módosulását követve állami támogatást lehessen nyújtani az Alapból, a 800/2008/EK rendeletben foglalt szabályok szerint.

A módosítás további célja volt, hogy a Hivatal Magyarország általa bejelentett és az Európai Bizottság által „Az Európai Bizottság a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban a finanszírozási lehetőségek elérésének elősegítésére irányuló állami támogatási intézkedések ideiglenes keretszabályáról szóló közleménye” (HL C 16/1, 2009.1.22.) alapján jóváhagyott összesen 500 ezer euró összegű átmeneti támogatásra vonatkozó támogatási program keretében átmeneti támogatást nyújtson. A 146/2007. Korm. rendelet módosítása folytán tehát lehetővé vált, hogy a Hivatal az Alapból átmeneti támogatást nyújtson.

A rendeletmódosítás érintette a regionális beruházási és foglalkoztatási támogatásokra, a képzési támogatásokra vonatkozó szabályokat. A 800/2008/EK rendeletben a regionális beruházási és foglalkoztatási támogatásokra vonatkozó szabályok egyszerűbbek, átláthatóbbak, valamint legfontosabb indokként leszögezhető, hogy a 800/2008/EK rendelet szerinti regionális beruházási és foglalkoztatási támogatás nemcsak induló, hanem valamennyi beruházáshoz nyújtható.

A 800/2008/EK rendeletben új jogcímként jelent meg és a 146/2007. Korm. rendelet módosítása is tartalmazza a kis- és középvállalkozások részére tanácsadáshoz nyújtott támogatásra, valamint a kis- és középvállalkozások vásárokon való részvételéhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályokat.

A Hivatal jogszabályi környezetnek bemutatása körében megemlítenő **a kutatás-fejlesztési és technológiai innovációs projektek közfinanszírozású támogatásáról szóló kormányrendelet tervezet**, melynek közigazgatási egyeztetése 2009. novemberében kezdődött el.

Az előterjesztés előzménye, hogy a Kormány a 1023/2007. (IV. 5.) Korm. határozatban meghatározta középtávú tudomány-, technológia- és innováció politikai (a továbbiakban: TTI) stratégiáját és az 1019/2009 (II.19.) Korm. határozatban a stratégia megvalósítását szolgáló intézkedési tervet. Ennek célja az volt, hogy erősítse Magyarország tudáson és a tudás hasznosításán alapuló versenyképességét. Az intézkedési tervnek az egyik kiemelt feladata a K+F+I pályázatok egyszerűbb, a szakterület sajátosságait figyelembe vevő szabályozásának a megteremtése.

Erre a célra tekintettel korm. rendelet a jelenleg hatályos jogszabályok számát csökkentve, egy rendeletben, pontosabb és egyértelmű – a legjobb uniós gyakorlathoz közel álló – szabályokkal határozza meg a hazai közfinanszírozású programok pályázati támogatásának kereteit. A kormányrendelet szakmailag megalapozott szabályozással érdemi változást hoz a pályázati gyakorlat, a pályázati források felhasználása területén.

4.2 NKTH HUMÁNPOLITIKA 2009–BEN

2009. január 1-én az NKTH nyitó létszáma 165 fő volt a 2180/2008 (XII.20.) Korm. határozat alapján. Ezzel a határozattal került a Magyar Űrkutatási Iroda az NKTH állományába.

A tudománypolitikai feladatok, valamint az ezt ellátó személyi állománya (4 fő) 2009. október 1-ével visszakerült az Oktatási és Kulturális Minisztériumba. Ezt a változást a 1162/2009. (XI.22.) Korm. határozat rendezte, így az engedélyezett létszám 161 főre módosult. Az engedélyezett létszám 2009.12.31-én a fenti Korm. határozat alapján 161 fő volt.

2009. július 29-én jelent meg a létszámstopra vonatkozó Kormányhatározat (1127/2009. (VII.29)), mely a Hivatal létszámgazdálkodását is érzékenyen érintette.

Az intézményben foglalkoztatott nők aránya: 73%

Nők aránya a vezetők között: 50%

Felsőfokú végzettségűek aránya: 84%

A nők egyre nagyobb hangsúlyt kapnak az intézmény életében, ami látszik a vezetők arányánál is. Ezzel az NKTH maximálisan követi az EU-s trendet.

A felsőfokú végzettségűek aránya évek óta hasonlóan alakul, minimális növekvő tendenciát mutat., 2007 óta 4%-kal nőtt. A változó feladatok egyre inkább a felsőfokú végzettségű, nyelvvizsgával rendelkező emberi erőforrást igénylik. Ennek következményeként egyre több fiatal és pályakezdő fiatalot foglalkoztatunk.

A Hivataltól 4 fő dolgozik külföldön nemzeti szakértőként, és a TÉT attaséi hálózatban 11 fő képviseli az NKTH-t. A 2155/2008. (XI.5.) Korm. határozat alapján 2010. január 1-jével még egy szakdiplomata státusz nyílik meg az EU-elnökségi feladatokra az NKTH részére. Ez azt jelenti, hogy Brüsszelben két TÉT attasé fog tevékenykedni

A szervezetfejlesztés eredményeképpen megerősödött a humánpolitika stratégiai jelentősége az elmúlt egy évben.

Ennek keretében került bevezetésre a Próbaidős Program. Az intézkedés célja, hogy az új munkatársak a próbaidő alatt - kijelölt segítő munkatársak közreműködésével - ismerkedjenek meg a Hivatal minden szakmai tevékenységi területével, a rotációs folyamat végén legyenek képesek önállóan végrehajtani egy, a munkakörükhöz kapcsolódó feladatot.

A program keretén belül az új munkatársak először egy mini infó napon vesznek részt, ahol a szervezeti egységek vezetői röviden bemutatják tevékenységüket. Második lépésként a különböző főosztályokon rotációs rendszerben mélyebben megismerkednek az NKTH különböző feladataival. Az utolsó fázis az értékelés mindkét fél részéről. Az új belépőktől kapott visszajelzés alapján az intézkedés hasznosnak bizonyult.

Ennek kapcsán készítettünk egy kézikönyvet is belső használatra a közérdekű információkkal (informatikai rendszerről, dress code, étkezési lehetőségek a környéken, stb.), melyet minden új belépőnek átadunk.

Az EU elnökségi állásokkal kapcsolatosan bevezetésre került egy új kiválasztási folyamat összhangban a Külügyminisztérium ajánlásával.

Eszerint több fordulós bizottsági meghallgatás folyik pszichológus, szakmai vezetők és a humánpolitikai vezető részvételével. Az első körben magyar nyelvű személyes megbeszélés folyik elsősorban tájékoztató jelleggel. Aki ezt sikeresen teljesíti, bekerül a második körbe. A második kör angol nyelvű, egy írásbeli (szakmai szöveg értelmezése, fordítás) és szóbeli részből áll, ez a szakmai interjú. Ez után megtörténik a kiválasztás. Az eddigi tapasztalatok alapján az angol nyelvű szóbeli szakmai interjún esik ki a legtöbb pályázó.

A módszer sikeresnek bizonyult, ezért a későbbiek során is ezt kívánjuk alkalmazni annál a munkakörnél, amelyik megköveteli a bonyolultabb és időigényesebb eljárást (pl.: ELI Projektiroda).

2009. 12. 22.-én bevezetésre került az Etikai Kódex, amely tartalmazza a Hivatal munkatársaira érvényes etikai jellegű normák és elvárások rendszerét.

4.3 EU ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

4.3.1 Az uniós tagságból fakadó tevékenységek

4.3.1.1 A 7. keretprogramban való magyar részvétel erősítését célzó hazai támogató rendszer

A 7. keretprogramban való sikeres magyar szereplés erősítése érdekében az NKTH koordinálja és fenntartja a hazai Nemzeti Kapcsolattartó (NCP) rendszert, illetve a magyar részvételt ösztönző, támogató pályázatokat működtet (ld. 3.2.3.2. és 3.2.3.3 fejezetek).

A magyar sikeresség szempontjából kulcsfontosságú szerepet játszanak a **Nemzeti Kapcsolattartók (NCP-k)**, akik feladata a keretprogram egyes alprogramjaihoz kapcsolódó információterjesztés, pályázati tanácsadás, a projekt-partner keresésben való segítségnyújtás, sikeres projektek menedzsmentjének támogatása. Az NCP-k 2009-ben is aktívan folytatták információ-terjesztési munkájukat a potenciális pályázók felé. Az NKTH munkatársaiként illetve az NKTH megbízásából tevékenykedő NCP-k összességében közel 20 információs napot és szűkebb körű konzultációt szerveztek, illetve további 14 szakmai rendezvényen vettek részt meghívott előadóként és terjesztették a programjukra vonatkozó pályázati lehetőségekről szóló információkat. A rendezvények keretében mintegy 1500 érdeklődőnek adtak tájékoztatást a keretprogram pályázati kiírásairól. Az NCP-k pályázati tanácsadó tevékenységére továbbra is jelentős igény mutatkozott, a pályázók részéről összességében több mint 600 megkeresés érkezett a keretprogram különböző tematikus programjaival illetve a pályázatírás jogi és pénzügyi vonatkozásaival kapcsolatban.

Kiemelkedő siker volt az EU Bizottság információs társadalom és média fejlesztéséért felelős főigazgatósága által, az NKTH támogatásával Budapesten szervezett Pályázók Napja (Proposers day) című rendezvény, amelynek keretében több mint ezer európai informatikai és kommunikációs kutató találkozott, hogy új csapatok álljanak össze nemzetközi élvonalbeli kutatásra és majdani innovációra. A rendezvény kapcsán 100-120 bizottsági témafelelős, és az európai egyetemeket, kutatóintézeteket, nagy és kis ipari szereplőket képviselő további több mint ezer pályázó látogatott Magyarországra. Így a találkozó páratlan lehetőséget adott arra, hogy a résztvevők a hazai és a régióbeli kutatási kompetenciák széles körű kínálatát ismerhessék meg, valamint hogy bekapcsolódhassanak az ICT program kutatási tevékenységeibe. A rendezvény sikerére való tekintettel, az Európai Bizottság döntése alapján 2011. első felében – a magyar EU elnökség ideje alatt - újra Budapest adhat otthont e nagyszabású eseménynek.

4.3.1.2 *Európai Technológiai és Innovációs Intézet*

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet létrehozásáról a 2008. márciusi 294/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet határozott.

A tagállamok kormányai képviselőinek közös megállapodásán alapuló 2008. június 18-i határozat az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) székhelyének Budapestet jelölte ki. Az Intézet Budapesten történő elhelyezésére vonatkozó magyar kötelezettségvállalásról és a kapcsolódó feladatokról szóló 3069/2008. kormányhatározat értelmében a Kormány kötelezettséget vállalt az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (ETI) Budapesten történő elhelyezése érdekében az ETI székhely bérleti díjának 20 évig, valamint 20 ETI alkalmazott munkabérének 5 évig történő finanszírozására.

Az EIT Igazgató Tanács (EIT Governing Board) tagjait 2008. július 30-án nevezték ki hivatalosan. Kiválasztásukat egy 4 tagú, független szakmai jelölőbizottság végezte, amely két lépésös egyeztetés után választotta ki 18 igazgató tanácsi tagot.

Az EIT Igazgatóját Gérard de Nazelle-t 2009. szeptember 16-i EIT igazgató Tanács választotta meg. Az intézet részére a székhelyet Budapesten az Infopark „E” épületében 2009. decemberében adta át a magyar fél az EIT számára.

ETI-re vonatkozó jogforrások, egyéb szabályozások:

- 294/2008/EK számú európai parlamenti és tanácsi rendelet
- 1100/2007. (XII. 19.) Korm. Határozat
- 3000-es bizalmas kormányhatározat
- A Tagállamok Kormányainak képviselői által közös megállapodás révén meghozott 2008. június 18-i határozat az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) székhelyének elhelyezkedéséről. (2008/634/EK)

A 2009 év során az NKTH szervezte meg az *ETI Igazgató Tanács üléseit*, az alábbi időpontokban:

2009. február 19-20.

2009. június 22-23.

2009. szeptember 15-16.

2009. november 5-7.

2009. december 16-17.

4.3.1.3 *EU elnökség*

2009. december 19-én bemutatásra kerül a spanyol- belga-magyar elnökségi program a 3 ország miniszterelnöke által. Az NKTH részt vett a trió k+f programjának kialakításában, melynek főbb vonalai:

- az Európai Kutatási Térség az EU 2020-es stratégiájának központi elemét kell, hogy képezze
- Európai Kutatási Térség irányítási struktúrájának hatékonyabbá tétele
- Tudás szabad áramlásának megvalósítása
- a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódó politikák integrált megközelítése;
- tudásháromszög működésének tényleges megvalósítása
- a versenyképességi elemeken túl a társadalmi kihívások (Grand Challenges) beazonosítása és a válaszkeresés hangsúlyosabb megjelenítése
- Strukturális Alapok, a Keretprogram, a Versenyképességi és Innovációs Keretprogram valamint az oktatási programok közötti nagyobb összhang megteremtése.

- Keretprogram időközi értékelése, 8. Keretprogram előkészítése
- Európai Technológiai és Innovációs Intézet stratégiai innovációs menetrendjéhez való hozzájárulás

A magyar program k+ f részének átfogó célját az Európai Kutatási Térség és annak a polgárok érdekeihez való közelítése képezi. A magyar program k+f részének prioritásai nemcsak a trió program céljaihoz, de egyben a magyar program központi elemeihez is kapcsolódik, így a kialakítás alatt álló EU Duna stratégiához illetve a Nyugat- Balkáni országokkal való együttműködés erősítéséhez és Európához való közelítéséhez.

A magyar programnak 3 pillére lesz:

1. Európai Kutatási Térség és versenyképesség
2. Európai Kutatási Térség és szociális dimenzió
3. Európai Kutatási Térség és kohézió

A program egészét olyan horizontális prioritások szövik át, mint a tudományos kommunikáció, a fiatalok illetve a nők a kutatásban valamint a nemzetközi együttműködés.

Az NKTH emellett továbbra is ellátta az uniós tagságból fakadó tagállami működéssel összefüggő feladatokat.

4.3.2 Multilaterális ügyek

A Hivatal a következő együttműködésekben vett részt és képviselte Magyarország érdekeit:

- A **COST** (Európai Tudományos és Műszaki Együttműködés) Az együttműködés keretében 214 akcióból 127-ben volt magyar részvétel.
- Az **EUREKA** (Európai Piacorientált Kutatási és Fejlesztési Együttműködés): 2009-ben 7 magyar részvételű új EUREKA projekt indult el, amelyekből 1 magyar vezetésű. Ezzel 2009-re 21-re emelkedett az EUREKA programon belül megvalósuló, magyar részvételű, folyamatban lévő projektek száma. Erősödött az EUREKA cluster programjaiban való magyar részvétel is: 2009-ben 3 új, az infokommunikációs technológiák illetve a mikroelektronika területéhez tartozó EUREKA cluster-projektbe kapcsolódtak be magyar partnerek. A 2009. június 19-i lisszaboni EUREKA Miniszteri Konferencián a magyar nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter, Varga István bejelentette, hogy Magyarország vállalja az EUREKA elnökség ellátását a 2011. júniusától 2012. júliusáig terjedő időszakra. Ennek megfelelően 2010-től megkezdődik az EUREKA elnökség szakmai, pénzügyi és szervezési szempontból való előkészítése.
- **EUROSTARS** program: az innovatív, jelentős növekedési potenciállal rendelkező, kutatás-fejlesztési tevékenységet végző kis- és középvállalkozások támogatását célzó, az EUREKA program és az Európai Bizottság közös programjaként 2007-ben elindult program második és harmadik pályázati fordulójára 2009-ben zajlott le. Az egyszerű és bürokrácia-mentes pályázat-kezelés, az átlátható és gyors nemzetközi értékelés, valamint a tagállami és közösségi pénzügyi források együttes mozgósítása vonzónak bizonyult a KKV-szektor számára, mindkét pályázati fordulóra kb. 300 pályázatot nyújtottak be, amelyek között 21 magyar részvételű projektjavaslat is szerepelt. A magyar vállalatok az új tagállamokat tekintve jól szerepeltek a nemzetközi megmérettetésen, a második pályázati fordulóban 1, a harmadik pályázati fordulóban várhatóan 2 magyar részvételű projekt nyer támogatást, összesen 118,8 millió Ft támogatással, a 3 projekten belül 2 magyar vezetéssel valósul meg.
- **CERN**: Az LHC 2008 őszi balesete után a keletkezett károkat kijavították és 2009 novemberében újra beindult a gyorsító, fokozatosan növelve a nyalábok energiáját. Az LHC

öt kísérletéből Magyarország az ALICE-ben és a CMS-ben vesz részt aktívan, a TOTEM, ATLAS és az LHC Grid kutatásokban is található – ha kisebb számban is - magyar résztvevő. A korábbi (nem LHC) kutatásokat folytatva az ASACUSA és az NA61/SHINE kísérletekben vesznek részt hazai kutatók.

- Magyarország 2009. november 30-án csatlakozott a németországi nagylétesítmény, az Európai Röntgen-szabadelektronlézer Létesítmény (European X-Ray Free-Electron Laser, **XFEL**) Európa első keményröntgen-szabadelektronlézer projektjéhez, mely a DESY (Deutsches Elektronen-Synchrotron) kutatási központban, Németországban, Hamburg közelében fog megépülni várhatóan 2009 és 2016 között. Magyarország 1%-os költség hozzájárulással kapcsolódik be a projektbe.
- **ITER:** Magyarország Európai Unió (EURATOM) tagságán keresztül vesz részt a franciaországi Cadarache-ben feltehetőleg 2024-ig megépítendő fúziós reaktor tervezésében, létrehozásában. Jelenleg sajnos jelentős költségnövekedésre számíthatnak a résztvevő országok, az Európai Bizottság keresi a megoldást a több milliárd eurós többletköltség finanszírozására.

4.3.3 Kétoldalú kapcsolatok

A Magyar Köztársaság 36 országgal írt alá (vagy újított meg) kétoldalú tudományos és technológiai együttműködési kormányközi megállapodást. A megállapodásokból eredő kötelezettségvállalásokért, az együttműködések szakmai koordinálásáért az NKTH a felelős. A kétoldalú Tét együttműködés célja: a magyar alkalmazott tudomány eredményeinek támogatása a nemzetközi Tét együttműködés eszközrendszerével, különös tekintettel:

- a magyar gazdaság innovatív ágazatai versenyképességének növekedésére,
- a magyar tudományos élet nemzetközi pozícióinak erősítésére,
- a fiatal kutatók nemzetközi Tét kapcsolatrendszerbe történő bevonására,
- nemzetközi Tét kiválósági központokban/programokban való fokozott magyar jelenlét biztosítására.

2009-ben 15 relációban összesen 234 új mobilitási projektet indítottunk (a beérkezett pályázatok száma 404 volt), az összes megvalósuló bilaterális projektek száma meghaladta a 600-at. A nyertes pályázatok megítélt támogatási összege átlagosan 2 millió Ft volt, ami többé-kevésbé egybeesett a pályázók igényével.

A nemzetközi Tét kapcsolatok súlypontja 2008-tól kezdve a mobilitás-támogatáson túlmenően, nagyobb léptékű K+F együttműködési projektek indítása felé tolódott, amelyek finanszírozására az alábbi **kétoldalú „co-funding” megállapodásokat írtunk alá** az elmúlt 2 évben:

- **Magyar-indiai megállapodás stratégiai kutatási alapról:** 2008. január 18-án közös magyar-indiai stratégiai kutatási alapról szóló együttműködést írt alá az NKTH elnöke és az indiai Tudományos és Technológiai Minisztérium (DST) államtitkára. A felek évente 1-1 millió euróval járulnak hozzá a tudományos kutatások fejlesztéséhez.
- **Az NKTH és a francia Nemzeti Kutatási Ügynökség (ANR) közötti megállapodás:** a 2008-ban aláírt megállapodás szerint 2009 végétől, 3 évre 10-15 együttműködési projekt megvalósítására nyílik lehetőség biotechnológiai témákban, amelyekre országonként összesen maximálisan 6 millió euró áll rendelkezésre. A 2009-ben meghirdetett első pályázati fordulót 2010-ben követi a második forduló.
- **Magyar-izraeli kormányközi ipari K+F együttműködési megállapodás:** A 2009. január 19-én aláírt megállapodás keretében közös kutatás-fejlesztési projektek indulnak 2010-ben, amelyeket a két ország pályázati úton támogat a felek hatályos jogszabályai alapján. A projektek célja, hogy a partnerek a fejlesztéseken túlmenően a kuta-

tási eredményeket is együtt hasznosítsák, értékesítsék a globális piacon. A sikeres projektek további tőkebevonási csatornákat nyitnak meg a kockázati tőke - piacon, ami a hitelválság közepette kiemelkedő fontosságú tényező. A megállapodás alapján 2010-től kezdődően 3 éven keresztül a magyar és az izraeli fél évente 1-1 millió eurót biztosít a pályázatok finanszírozásához.

Az alábbi relációkban írtunk ki „Co-funding” típusú pályázatokat 2009-ben:

- **Magyar-szingapúri (NKTH – A*STAR közötti) együttműködési pályázat második fordulója.** A támogatott tématerületek: Betegségek diagnosztizálására és kezelésre szolgáló orvosbiológiai eszközök; Számítógépes algoritmusok és bioinformatika; Gyógyszerkutatás-fejlesztéssel, diagnosztikával és analitikával kapcsolatos kémiai eljárások.
- **Az NKTH és a Francia Nemzeti Kutatási Ügynökség (ANR) közös nemzetközi kutatás-együttműködési programja.** A 2008-ban aláírt intézményközi magyar-francia együttműködési megállapodás alapján genomikai és biotechnológiai kutatás-fejlesztések támogatása folyik.
- **A Magyar-Indiai Stratégiai Kutatási Alap pályázatai.** A TÉT kapcsolatok magasabb szintre emelését jelenti a magyar és az indiai kormány által 2008-ban létrehozott közös alap, amely a két ország tudósainak/kutatóinak közös kutatásait támogatja. A programot megvalósító partnerintézmények magyar részről a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH), indiai részről a Department of Science & Technology (DST). A közös kutatási alap célja, hogy elősegítse a két ország kutatóinak, illetve kutatócsoportjainak együttműködését a mindkét ország számára stratégiai fontosságúnak tekintett tudományos és technológiai területeken. Támogatásban részesülnek a közös kutatási projektek, valamint az intézményi szintű hálózatépítő projektek.

Új TÉT egyezményt kötöttünk az alábbi relációkban:

- Izrael (Megállapodás a Magyar Köztársaság és Izrael Állam közt a kétoldalú ipari kutatás-fejlesztési együttműködésről, 2009. január 19.)
- Marokkó (Megállapodás az NKTH és a marokkói Kutatási és Technológiai Fejlesztési Központ között a kétoldalú tudományos és technológiai együttműködésről, 2009. január 22.)
- Ecuador (Megállapodás az NKTH és az ecuadori Tudományos és Technológiai Nemzeti Titkárság között a kétoldalú tudományos és technológiai együttműködésről, 2009. augusztus 17.)

Új TÉT egyezmények előkészítése folyik az alábbi relációkban:

- **Kormányközi együttműködés Ciprussal** (A tervezet címe: Megállapodás a Magyar Köztársaság és a Ciprusi Köztársaság kormányai között a kutatás-fejlesztési együttműködésről)
- **Kormányközi együttműködés az Egyesült Államokkal** (A tervezet címe: Megállapodás a Magyar Köztársaság és az Egyesült Államok kormányai közötti tudományos és technológiai együttműködésről)
- **Intézményközi TÉT megállapodást készítettünk elő magyar-egyiptomi, magyar-moldávai, magyar-tunéziai relációban.**

4.3.4 A TÉT attaséi hálózat működése

A Hivatal a Külügyminisztériummal közösen működteti a tudományos és technológiai diplomáciai tevékenységet ellátó 11 állomáshelyes (Berlin, Brüsszel EU, Helsinki, London, Párizs, Róma, Moszkva, Washington, Tel-Aviv, Tokió és Peking, állomáshelyenként 1-1 fős) TÉT at-

taséi hálózatot, ellátja annak szakmai irányítását. A Hivatal elnöke és a külügyminiszter által 2006-ban aláírt, a Tét attaséi hálózat működtetését szabályozó Közös Utasítás értelmében a hálózat ügyeiben rendszeresen konzultálunk a Külügyminisztériummal.

Az év folyamán egy állomáshelyen volt váltás: új pekingi Tét attasénk 2009 januárjában kezdte meg tevékenységét.

A 2009. szeptember 28.- október 2. közötti héten tartották meg Tét attaséink éves nyilvános beszámolóikat, amelyeken az érdeklődő szakmai közönség széles köre vett részt. Ezt követően a Külügyminisztérium Gazdaságdiplomáciai Főosztálya munkatársaival közösen megtartott operatív értekezleteken sor került az attasék munkájának értékelésére.

Október 1-jén – immár tizenegyedik alkalommal – nagy érdeklődés közepette került megrendezésre a kétévenkénti hagyományos Tét Attaséi Konferencia, „Válságkezelés innovációval – nemzetközi tapasztalatok” címmel.

Az attasék éves jelentései, a nyilvános beszámolókon bemutatásra került anyagok, valamint a Tét Attaséi Konferencia anyagai Hivatalunk honlapján elérhetők.

Hivatalunk honlapján rendszeresen publikáljuk a szakmai közönség számára fontos információkat tartalmazó Tét attaséi anyagokat.

Tekintettel arra, hogy az NFGM-mel együtt üzemeltetett közös KGSZ-Tét attaséi posztok (Peking, Sanghaj, Bern, Helsinki) nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, döntés született azok szétválasztásáról. Helsinki Tét attasénk külszolgálatának befejezéséig azonban továbbra is ellátja a külgazdasági szakdiplomata feladatait.

4.4 GAZDÁLKODÁS

4.4.1 Az NKTH 2009. évi gazdálkodására ható jelentős tényezők

Az NKTH gazdálkodására az alábbi – tárgyév folyamán felmerült - tényezők voltak jelentős hatással nagymértékben módosítva az elemi költségvetésben tervezett támogatási, bevételi, kiadási és létszám előirányzatokat:

- Úrkutatói Iroda átvétele a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumtól
- 2009. évi zárolás
- Európai Innovációs és Technológiai Intézet fejezeti kezelésű előirányzat pénzügyi bonyolítása
- Európai Unió által közvetlenül finanszírozott K+F projektek
- Kutatási és Technológiai Innovációs Alapból (Alap) egyes K+F feladatokra kapott támogatás
- Feladat átadás Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) részére
- 2008. évi maradvány

Az NKTH előirányzatainak alakulása

Előirányzatok	ezer Ft		
	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
Támogatási előirányzat	416 700	395 226	395 226
Bevételi előirányzat	2 595 900	2 680 018	2 680 464
Pénzmaradvány igénybevétele		1 051 629	836 343
Támogatás + bevétel összesen	3 012 600	4 126 873	3 912 032

Személyi juttatások	1 056 900	1 164 571	1 060 980
Munkaadót terhelő járulékok	319 000	360 457	313 098
Dologi és folyó kiadások	1 516 700	2 171 079	1 679 475
Felhalmozási kiadások	120 000	171 173	144 465
Pénzeszközátadás, maradványátadás		259 593	240 199
Kiadások összesen	3 012 600	4 126 873	3 438 217

Támogatás alakulása

Az NKTH 2009. évi eredeti költségvetési támogatási előirányzata 416 700 ezer Ft, módosított támogatási előirányzata 395 226 ezer Ft volt. Az előirányzat módosítások az alábbi jogcímeneken realizálódtak.

- zárolás: - 146 000 ezer Ft
- kereset kiegészítés: + 17 279 ezer Ft
- feladat-átvétel KvVM-től: + 47 496 ezer Ft
- Prémium évek program: + 2 142 ezer Ft
- Feladat-átadás OKM részére: - 4 965 ezer Ft
- Európai Innovációs és Technológiai Intézet működésének támogatása fejezeti kezelésű előirányzatról támogatás átvétele bonyolításra: + 62 574 ezer Ft

4.4.2 Bevételek

Bevétel	Összeg (ezer Ft)
Alapból alapkezelésre átvett pénzeszköz	2 515 900
Alapból K+F feladatokra kapott támogatás	90 000
EU projektek	53 952
Előző évi maradvány átvétele	8 667
Pénzmaradvány igénybevétele	836 343
Egyéb	11 944
Összesen	3 516 806

Alapból alapkezelésre átvett pénzeszköz (támogatás értékű bevétel)

Az NKTH alapkezeléssel összefüggő feladatok ellátásának biztosítására 2009. évben - az elemi költségvetésben tervezettel azonos összegű - 2 515 900 ezer Ft támogatás értékű bevételt realizált.

Az alapkezelésre átvett pénzeszköz mértéke nem haladta meg a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC törvényben meghatározott mértéket (Alap kiadási főösszegének 4,5%-a)

Alapból K+F feladatokra kapott támogatás (támogatás értékű bevétel)

Az NKTH az Alapból jogszabályon, nemzetközi kötelezettségen alapuló K+F célú kifizetésekre 90 000 ezer Ft pályázaton kívüli támogatásban részesült.

Európai Unió által finanszírozott projektekből származó bevétel

Államháztartáson kívüli bevételként jelentkezett az Európai Uniótól közvetlenül kapott támogatások 53 952 ezer forintnyi ténylegesen felhasznált, előirányzatosított része.

Egyéb bevételek

2009. évben egyéb bevételek keletkezésének legfontosabb forrásai az alábbi tevékenységek voltak:

- tárgyi eszköz értékesítés
- az NKTH által a 1117 Budapest kerület Neumann János u. 1/C alatti irodaterület részeként bérelt konferenciaterem eseti hasznosítása (bérbeadás)

2008. évi maradvány

Az intézmény 2008. évi 869 080 ezer Ft kötelezettséggel terhelt maradványából - a tárgyévben felhasznált maradvány összegével azonos mértékű - 653 794 ezer Ft pénzforgalmat nem érintő bevételi forrásként jelentkezett.

Az NKTH 2008. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradványából nemzetközi tagdíjakra visszahagyott 182 549 ezer Ft teljes mértékben felhasználásra került.

4.4.3 Kiadások

Személyi juttatások és munkaadókat terhelő járulékok, létszám

Az NKTH engedélyezett létszáma 2009. január 1-én 162 fő, 2009. december 31-én 161 fő volt. 2009. év folyamán az alábbi események voltak hatással a létszámkeret alakulására:

- feladat átvétel KvVM-től : + 3 fő.
- feladat átadás OKM részére: - 4 fő

A személyi juttatások teljesítésére az NKTH 2009. évben 1 060 980 ezer forintot fordított, további 2009. évi előirányzatot terhelő kötelezettség 96 794 ezer Ft, mely a szerződéses kötelezettségen túl tartalmazza az önrevízió keretében befizetendő összeget és az Alap részére visszafizetendő összeget.

A munkaadót terhelő járulékok teljesítésére az NKTH 2009. évben 313 098 ezer forintot fordított, további 2009. évi előirányzatot terhelő kötelezettség 45 200 ezer Ft, mely a szerződéses kötelezettségen túl, tartalmazza az önrevízió keretében befizetendő összeget és az Alap részére visszafizetendő összeget.

Dologi kiadások és egyéb folyó kiadások

A dologi és egyéb folyó kiadások teljesítése 1 679 475 ezer Ft volt, további 2009. évi előirányzat terhére kifizetendő kötelezettség 486 911 ezer Ft. Legjelentősebb dologi kiadások és folyó kiadások:

- Az Alap kezelésében közreműködő szervezeteknek fizetendő közreműködői díjak
- Az NKTH székhelyül szolgáló irodahelyiségek bérleti és üzemeltetési díja

Felhalmozási kiadások

2009. évben az NKTH-nak 144 465 ezer Ft felhalmozási célú kiadása keletkezett. A tárgyévi beruházások keretében az Alap ügyviteli rendszeréhez kapcsolódó licencek vásárlása, irodatechnikai és informatikai eszközök beszerzése történt.

A fenti kiadásokon felül az előirányzat további 26 375 e Ft kötelezettséggel terhelt.

4.5 INFORMATIKAI TÁMOGATÁS AZ NKTH TEVÉKENYSÉGEIHEZ

Az NKTH részére nyújtott informatikai szolgáltatásokat 2009. folyamán a Hivatal Informatikai főosztálya, ill. a Hivatallal szerződéses kapcsolatban álló partnerek nyújtották.

Az Informatikai főosztály szolgáltatás / tevékenység portfóliója az alábbi területekre tagozódik:

1. informatikai üzemeltetés
2. működő informatikai alkalmazások felhasználói támogatása
3. informatikai fejlesztés
4. informatikai folyamatok és a szervezet irányítása

4.5.1 Pályázatkezelő Rendszer (PKR)

A Hivatal kiemelt feladata volt 2009-ben a PKR teljes körű bevezetése és alkalmazása. A PKR bevezetésével kapcsolatos feladatokat az Informatikai főosztály irányította, koordinálta.

Az év első felében a PKR alkalmazásának stabilitása volt a fő cél, különösen a közreműködő szervezetek (MAG Zrt. És Regionális fejlesztési ügynökségek) körében. 2009-ben minden pályamű bekerült a rendszerbe, a 2. negyedévtől kezdődően minden, az Alapból származó kifizetést megalapozó utalványrendelet a PKR-ben is elkészült.

Az év második felében kezdődött el az Alap pénzügyi analitikáinak kifejlesztése és működtetése a PKR-ből. Az év végére az analitikai nyilvántartások közül a bankanalitika és a követelés analitika elkészült, és naprakész adatokat tartalmazott. Az előleg és a kötelezettség analitika 2010. első negyedévében lesz működőképes és naprakész, terveink szerint 2010. áprilisában a PKR alkalmas lesz az Alap 2009-es mérlegbeszámolójának alátámasztására.

E cél elérése érdekében végzett kereszt funkcionális tevékenységeket az NKTH Elnöki utasítás keretében szabályozta.

2009. harmadik negyedévében közbeszerzési eljárás keretében szerződésmódosításra került sor, melynek eredményeként olyan funkcionális fejlesztések zajlanak, melyek reálissá teszik az eredeti Felhasználói szerződés lezárását, a rendszer éles, üzemszerű működésének biztosítását.

A rendszer adatminősége a 2008-as és 2009-es pályázati eseményekre vonatkozóan elérte a 98%-ot, a 2008 előtti ügyviteli események és a szerződések költségábrái adatainak ellenőrzése és javítása folyamatban van, sikeresen halad.

Az év során elkészült az informatikai rendszerek által támogatott pályázatkezelési folyamat leírása, mely szinkronban van a pályázatkezelés valóságban zajló ügyviteli tevékenységeivel. A folyamat felső szintű szabályozásként történő érvényesítésére 2010. első negyedévében kerül sor.

A PKR alkalmazás támogatását, a szoftver hibák kijavítását és az új pályázati felhívások parametrizálását a Hivatal irányításával a Welt2000 Kft. sikeresen, a szoros együttműködés eredményeként ha nem is kimagasló, de megfelelő szinten végezte a 2010. október 31-ig érvényben lévő Support szerződés keretén belül.

Megállapítható, hogy 2009 végére a PKR rendszer a funkcionalitás, az adattartalom biztosítása, a rendszer támogatás tekintetében alkalmassá vált arra, hogy 2010-ben lezáruljon a rendszer bevezetése, és az összes felhasználói terület zökkenőmentesen alkalmazza a rendszert napi operatív ügyviteli feladatai ellátására. Ez a PKR rendszer állapot már meggyőzően támogat

ja azt a fontos stratégiai célt, hogy a PKR-rel párhuzamosan működő LOTUS rendszer leállításra kerüljön.

4.5.2 Egyéb informatikai alkalmazások

A PKR rendszeren kívül a Hivatal számos egyéb, a Hivatal működését támogató informatikai alkalmazást üzemeltet:

- Irat- és dokumentumkezelő alkalmazás
- Pénzügyi és számviteli alkalmazások
- Személyügyi és munkaügyi alkalmazások
- Belső és külső internet-es honlapok,

melyek informatikai és felhasználói támogatását az Informatikai főosztály látta el 2009 folyamán a felhasználók és a Hivatal vezetésének megelégedésére.

Az egyéb informatikai alkalmazások körében 2009-ben az alábbi lényeges változások történtek:

- A jogszabályi előírásoknak megfelelően új pályázói szervezeti egység kód azonosító kezelési eljárás került bevezetésre
- Megújult az NKTH Intranet alkalmazásának megjelenése, dizájnja, új szolgáltatások segítik a Hivatal működését.
- Folyamatos fejlesztés alatt áll a Hivatal Web alapú, ún. OSS (Operation Support System) alkalmazás csomagja, mely a Hivatal belső működését teszi hatékonyabbá
- A PKR-ből kifejlesztésre került az NKR adatszolgáltatás mechanizmusa, megkezdődött a rendszeres adatszolgáltatás.
 - Kifejlesztésre került a pályaművek kezelése átfutási időinek statisztikáját prezentáló alkalmazás
 - Nyomatékos felhasználói igény alapján kialakult az ún. nagyméretű dokumentumok cseréjének, küldésének rendje, módszere
 - Kifejlesztésre került az iratkezelő rendszerben regisztrált dokumentumok átfutási idő statisztikai alkalmazás
 - A Hivatal sikerrel járult hozzá a minisztériumi pályázati vezetői információs rendszernek kialakításához, a PKR-ből származó adatok előzetes feldolgozásával és rendszeres átadásával

4.5.3 Informatikai infrastruktúra

A Hivatal stabil, korszerű informatikai infrastruktúrával rendelkezik, melynek fejlesztésére 2009 második félévében részletes tervek készültek, melyek megvalósulását 2010. első negyedévére tervezzük.

- Második szerver szoba kialakítása
- Videokonferencia rendszer beüzemelése
- Szünetmentes tápegységek korszerűsítése

A Hivatal levelezési rendszere és Internet hozzáférése az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózaton keresztül megfelelő színvonalon és a szükséges biztonsági szinten támogatja a Hivatal informatikai rendszere és a „külvilág” közötti kommunikációt.

4.5.4 Belső informatikai szolgáltatások

A Hivatal 2009-ben is a felhasználók és a vezetők megaláadására sikeresen üzemeltette az informatikai Help Desk szolgáltatását, melynek kiemelt feladatai az alábbiak:

- Belső ügyfélszolgálat jellegű segítség nyújtás a felhasználóknak az informatikai környezetük működtetésében
- A Hivatal életében gyakori belső- és külső költözések támogatása
- A Hivatal szakmai rendezvényeinek informatikai támogatása
- Az informatikai beszerzések előkészítése és menedzselése
- Az informatikai operatív (eszköz) nyilvántartások naprakész vezetése

4.5.5 Az informatikai szervezet irányítása

Az informatikai szervezetben főállású alkalmazottak köztisztviselői státuszban, megbízási szerződéssel foglalkoztatott szakemberek, és kiszervezés keretében tevékenykedő munkatársak dolgoznak egységes irányítás mellett.

Az informatikai szervezet irányításában jelentős változások történtek 2009-ben, melynek eredményeként hatékony, kiegyensúlyozott, a feladatokat megfelelő szinten ellátni képes szervezet jött létre:

- Meghatározásra kerültek az Informatikai főosztály feladatai a Hivatal új SZMSZ-ében
- Kialakult az újonnan kinevezett főosztályvezető helyettesek tevékenységi, irányítási köre
- Stabilizálódott a heti rendszeres informatikai értekezlet munkája
- Kialakultak az informatika által irányított területek heti riportolási mechanizmusa
- Jelentős előrelépés történt az informatikai biztonság szabályozásában

4.6 TÁRSADALMI PARTNERSÉG, KOMMUNIKÁCIÓ

A Hivatal kiemelt prioritású feladatként kezeli, hogy a pályázati programokról, azok részleteiről és eredményeiről folyamatosan tájékoztassa az innovációs szféra szereplőit és a szélesebb értelemben vett közvéleményt. Ezen pályázati programok minél nagyobb sikere érdekében a Hivatal folyamatos társadalmi párbeszédet is folytat partnereivel. Így biztosítható, hogy az NKTH pályázati portfóliója folyamatosan illeszkedjen a vállalatok, illetve a kutatóintézetek igényeihez, az egyéb nemzetgazdasági stratégiai törekvésekhez. Az NKTH mindemellert nemzetközi téren is képviseli Magyarországot K+F-fel, innovációval kapcsolatos kérdésekben – ezek természetesen további párbeszédet, egyeztetést kívánnak meg a hazai szereplőkkel is.

Az Alap felhasználásával kapcsolatban a legfontosabb, legjelentősebb partner természetesen a Kutatási, Technológiai és Innovációs Tanács (KuTIT). A tanácsban mind az ipari, mint a kutatói szféra, mind az államigazgatás képviselteti magát, így a KTI Alap felhasználása, az egyes pályázatok lebonyolítása folyamatos és érdemi társadalmi kontroll mellett zajlik.

Az NKTH rendszeres kapcsolatot ápol az innovációban, kutatás-fejlesztésben érintett szakmai szervezetekkel. Fontosabb szakmai kérdésekben rendszeresen bevonja ezeket a konzultációba, illetve – például finanszírozóként – partnerként kapcsolódik a magyar innováció helyzetének javítását, eredményeinek elismertetését célzó kezdeményezéseikhez. Ilyen például a Gábor Dénes díj, az Innovációs Nagydíj vagy Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny.

A Hivatal valamennyi pályázati programjának meghirdetése előtt egyeztet az érintett szereplőkkel. A pályázati kiírások rendszerint már tervezet formájában is elérhetőek a Hivatal honlapján. Végleges tartalmuk kialakítása előtt a Hivatal mind a beérkezett észrevételeket, mind a

korábbi pályázatok során szerzett tapasztalatokat, visszajelzéseket is figyelembe veszi. Az érintettek pozitívan fogadják ezt a lehetőséget; ráadásul így a potenciális pályázói kör is bővülhet. Ezek az egyeztetések egyben a pályázati folyamat transzparenciáját is jelentősen növelik.

Néhány pályázati programmal kapcsolatban a Hivatal különösen nagy hangsúlyt helyezett a minél intenzívebb szakmai-társadalmi párbeszéd elősegítésére.

2010-ben, pilot jelleggel indul majd el a Technológiai Inkubátor Program. Mivel ehhez hasonló programra még nem volt példa a hazai K+F finanszírozásban, ezért különösen nagy volt a jelentősége annak, hogy minél többen értesüljenek erről a lehetőségről, illetve hogy a meghirdetett program az elképzelhető legnagyobb mértékben illeszkedjen a hazai igényekhez és szükségletekhez. Ennek a folyamatnak a legfontosabb rendezvénye egy közös magyar-izraeli konferencia volt, ahol az izraeli inkubációs modell, illetve a magyar törekvések, tervek áttekintésére nyílt lehetőség.

A pályázati kommunikációban ugyancsak kiemelt helyet kap a Hivatal egyik legfontosabb pályázata, a Nemzeti Technológia Program. Mivel egy nemzetközi összehasonlításban is jelentős finanszírozási lehetőségeket nyújtó, stratégiai jelentőségű programról van szó, ezért mind a szakmai egyeztetéseknek, mind a közvélemény tájékoztatásának kiemelt jelentősége van.

2009. július 28-án, sajtótájékoztató keretében kerültek ismertetésre a pályázat első fordulójának eredményei. A rendezvényre három nyertes projekt vezetője is meghívást kapott, ahol bemutathatták, milyen kutatások finanszírozására használják majd a pályázaton elnyert támogatást, illetve röviden ismertették projektjük gazdasági-társadalmi jelentőségét is. A rendezvény igen nagy sajtóérdeklődést kapott.

2009 végén kezdődött meg a Nemzeti Technológiai Platformok Stratégiai Kutatási Terveinek nyilvános megvitatása. A stratégiai kutatási terveket az egyes iparágak képviselői az NKTH által finanszírozott pályázat keretében, valamennyi érintett bevonásával készítették el. A kész dokumentumokat nyilvános rendezvényeken prezentálták, ahol lehetőség nyílt azok megvitatására, illetve gyakorlati jelentőségének áttekintésére is. Az elkészült, széleskörű szakmai konszenzussal övezett terveknek várhatóan ugyancsak jelentős befolyása lesz majd a K+F források későbbi elosztására. A rendezvénysorozat 2010 elején tovább folytatódik.

Kifejezetten a társadalmi párbeszéd élénkítését, ösztönzését szolgálja a Mecenatúra pályázat, amelynek révén a Hivatal továbbra is jelentős forrásokat biztosít az innováció eredményeinek, a kutatás-fejlesztés társadalmi hatásainak bemutatására. A Mecenatúra pályázat keretében – 2008-hoz hasonlóan – alulról jövő kezdeményezések támogatására nyílt lehetőség nyílt, független bírálók bevonásával értékelt pályázati rendszerben. A pályázat keretében konferenciák, szakkiállítások, tévé- és rádióműsorok, folyóiratok, egyéb kiadványok támogatására nyílt lehetőség. A Hivatal ugyancsak támogatta a középiskolások tehetséggondozása, természettudományos-műszaki pálya felé orientálása érdekében tett kezdeményezéseket.

Az elmúlt évek gyakorlatát folytatva az NKTH továbbra is rendszeresen szervezett információs napokat, ahol – elsősorban az EU 7. Kutatás-fejlesztési Keretprogramjával kapcsolatos – pályázati lehetőségekről tájékoztatták az érdeklődő, potenciális pályázókat. A rendezvényeken az NKTH programkoordinátorai, nemzeti kapcsolattartói, sikeres pályázók, EU-s bírálók, valamint a meghívott partnerszervezetek képviselői az FP7-es programok tartalmáról, a döntési folyamatokról, az elvárt tartalmi és formai követelményekről tájékoztatták az érdeklődőket.

Az NKTH két, a hazai kutatási infrastruktúrák szempontjából meghatározó jelentőségű programban is szerepet vállalt. Ebben ugyancsak kiemelt jelentősége volt a szakmai-társadalmi partnerek közötti párbeszéd ösztönzésének és koordinálásának, hiszen valóban csak széleskörű összefogással megvalósítható kezdeményezésekről van szó.

A Nemzeti Kutatási Infrastruktúra Fejlesztési Útiter (NEKIFUT) projekt a hazai kutatási infrastruktúrák felmérését és fejlesztési stratégiájának kidolgozását tűzte ki célul. Ennek érdekében lényegében az ország összes kutatóhelyét be kellett vonni az egyeztetésekbe, hiszen a projekt eredményeképpen megszülető jövőkép várhatóan hosszú évekre előre meghatározza majd az infrastruktúra-fejlesztési források elosztásának alapelveit.

2009 júniusában az NKTH az MTA épületében sajtótájékoztatót tartott, ahol összegezték a projekt addigi eredményeit, illetve tájékoztatták a sajtót a projekt további ütemezéséről. A NEKIFUT honlapjának megújítása ugyancsak 2009-ben kezdődött meg – ezt a feladatot is az NKTH vállalta magára.

Az Extreme Light Infrastructure (ELI) pályázat ügyében mind a nagyberendezésért folyó tárgyalások külföldi és hazai koordinációját, mind a kezdeményezéssel kapcsolatos külső kommunikációt az NKTH vállalta. Tekintettel arra, hogy egy igen jelentős, nemzetközi viszonylatban is egyedülálló berendezés létrehozásáról van szó, az ügyet élénk sajtóérdeklődés kísérte.

A közvélemény teljes körű tájékoztatása érdekében az NKTH rendszeres kapcsolatban áll a sajtó munkatársaival. 2010-ben a Hivatal összesen 60 sajtóközleményt adott ki. Ez igen jelentősen hozzájárult mind a Hivatal céljainak megismertetéséhez, mind az NKTH tevékenységének transzparenssebbé tételéhez.

A Hivatal mindezek mellett számos olyan rendezvényt is szervezett, amelyek egy-egy, az innováción belüli tématerületen segítettek elő a társadalmi párbeszédet.

2009-ben is sor került a Tudományos és Technológiai (TÉT) attasék tevékenységének bemutatására. A TÉT-attaséi beszámolókat az NKTH nyilvánosan rendezte meg, illetve a szakdiplomata által átadott tapasztalatokat a sajtóban is bemutatta. A beszámolókhöz napjaink globális válságához kapcsolódó témájú konferencia is kapcsolódott „Válságkezelés innovációval – nemzetközi tapasztalatok” címmel. A TÉT attasék kerekasztal-beszélgetés formájában arra keresték a választ, hogy miként hatott a válság az egyes országok kutatás-fejlesztésére. Összehasonlították az egyes országok válsághoz kapcsolódó K+F finanszírozási stratégiáját, illetve áttekintették, hogy az egyes országokban milyen szerep jut a kutatás-fejlesztésnek a válság következményeinek enyhítésében.

2009 decemberében az NKTH és az ITDH közös szervezésében, az NKTH finanszírozásában került sor a Europe Unlimited nevű szervezet által szervezett, European Venture Contest (Európai Vállalkozási Verseny) elnevezésű nemzetközi versenyre, amelyen innovatív kis- és középvállalkozások mérettethették meg magukat. A rendezvényen a vállalkozások szakértőkből és befektetőkből álló zsűri előtt prezentálhatták tevékenységüket, megvalósítás alatt álló projektjeiket. A budapesti rendezvényen összesen 41 vállalkozás indult, ebből 22 volt magyar; négyen a legjobb tíz közé is bekerültek. A következő, nemzetközi fordulón több száz vállalkozásból választották ki a legjobb huszonötöt – ebbe a körbe egy magyar vállalkozás, a Gravity R&D Kft. került be. A rendezvény igen nagy sajtóérdeklődést kapott, a cégek is kedvezően fogadták, így egyszerre járult hozzá a magyar K+F szféra eredményeinek nemzetközi bemutatásához, a terület népszerűsítéséhez, illetve adott lehetőséget a magyar vállalkozásoknak a nemzetközi kapcsolatépítésre. Az NKTH várhatóan jövőre is szerepet vállal majd egy hasonló rendezvény finanszírozásában, szervezésében.

A 2009-es év a Kreativitás és Innováció Európai Éve volt, ennek keretében számos rendezvényt szerveztünk, amelyek közül a legjelentősebbek az alábbiak voltak. Innovation Society címmel rendeztünk konferenciát az Innovation Alliance, 2006-ban megalakult, az európai innovációs régiókat felölelő szövetség keretében. A regionális innováció támogatása és a regionális innovációs politika fejlesztése mellett, a tudás megosztása és tapasztalatok átadása, valamint a kreatív iparágak jelentősége is témája volt a nemzetközi rendezvénynek.

A Magyar Tudomány Ünnepe 2009. évi rendezvénysorozata is kapcsolódott Kreativitás és Innováció Európai Évéhez, központi témaként a tudomány és innovatív környezetet jelölték meg. Az NKTH igen nagyérdeklődést kiváltó konferenciája a tudásközpontok innovációs folyamatokra gyakorolt hatását vizsgálta. A rendezvényen a kiemelkedő eredményeket elért tudásközpontok példáján keresztül a nagyszámú résztvevő megismerhette, miként valósul meg az egyetemek és vállalatok közötti tudás- és technológia-transzfer.

A Magyar Műszaki Értelmiség Napja, 2009-ben időben egybe esett Bánki Donát születésének 150 éves évfordulójával, így ez alkalomból a kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter Bánki Donát Jubileumi emlékdíjat alapított, amely két kategóriában: Műszaki alkotómun-

káért, Műszaki tudományos teljesítményért került átadásra. A Magyar Műszaki Értelmiség Napjának szervezését az NKTH Mecenatúra pályázatában támogatta.

Az OECD Tudomány- és Technológiapolitikai Bizottsága elemző ország tanulmányt készített a magyar innovációs rendszerről. Az OECD tanulmány (OECD Reviews of Innovation Policy – Hungary, 2008) célja, hogy független, átfogó elemzés alapján értékelje a magyar innovációs rendszer teljesítményét, és annak javításához javaslatokat dolgozzon ki a kormányzati politika és az innovációs rendszer szereplői számára. A tanulmányt a szélesebb körű felhasználás érdekében az NKTH kiadta magyar nyelven és megküldte az érdekelt minisztériumoknak, kutatóintézeteknek, társadalmi szervezeteknek, szövetségeknek, kutatás-fejlesztéssel foglalkozó nagyobb vállalatoknak és a jelentősebb könyvtáraknak. A nagy érdeklődést kiváltó tanulmány elérhető az NKTH honlapján is.

2009-ben megújult a Hivatal weblapja is, amely új, áttekinthetőbb struktúrában, hatékonyabb arculattal teszi elérhetővé a fontosabb információkat a pályázók, a társadalmi partnerek, illetve a Hivatal tevékenysége iránt érdeklődők felé.

5. AZ ALAP ÉS A HIVATAL MŰKÖDÉSÉNEK, GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

5.1 BELSŐ ELLENŐRZÉSEK

2009. évben a belső ellenőr vizsgálta a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal működését, valamint a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap felhasználását is. Kiemelt figyelmet fordított az Alap felhasználását, a Hivatal feladatellátását segítő informatikai rendszerek működtetésének ellenőrzésére. A belső ellenőrzés javaslatokat, ajánlásokat rögzített jelentéseiben, melyek hasznosulásáról szükség szerint utóellenőrzéssel győződik meg. Kiemelten vizsgáljuk a FEUVE rendszer működését, a kapcsolódó szabályzatok gyakorlati megvalósulását, alkalmazását.

A korábban végzett informatikai ellenőrzések tapasztalatai, és ajánlásai alapján Információ-biztonsági szakértőt alkalmaztunk, aki az információ-biztonság növelése érdekében stratégiát alkotott, majd megkezdte az annak megvalósításához szükséges tárgyi, műszaki feltételek kialakítását. Az év közben felmerült hiányosságok miatt, terven kívüli ellenőrzés keretében az Információ-biztonság ellenőrzése is megtörtént.

A Hivatalnál az előző év során történt átszervezések miatt a kockázatok elsődlegesen a működés biztonságában jelentkeztek. A belső ellenőrzés ezért főleg rendszer, és szabályszerűségi ellenőrzéseket tervezett végrehajtani.

A 2009. évre tervezett ellenőrzéseket, és azok ütemezését a felmerült soron kívüli ellenőrzések miatt módosítottuk. A kockázatelemzés alapján eredetileg tervezett 16 darab ellenőrzésből 4 elmaradt, mások - az ellenőrzött tevékenység jellegéből adódóan - időben eltolódtak, részben áthúzódtak 2010-re. A tárgyévben három soron kívüli ellenőrzést hajtottunk végre.

A megvalósult ellenőrzések fontosabb megállapításai:

- A Belső ellenőr 2009. évben a Hivatal működése szempontjából legfontosabb folyamatnak az új Pályázatkezelő rendszer (továbbiakban PKR) fejlesztését, és teljes körű alkalmazásba vételét tekintette. A PKR-nek a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap szabályszerű, és hatékony kezeléséhez, felhasználásához szükséges kialakítása, és teljes körű alkalmazásba vétele a korábban elkövetett hibák, és mulasztások miatt jelentős késedelmet szenvedett, ezért az ellenőrzés a rendszer fejlesztését, bevezetését több ellenőrzés keretében is vizsgálta, vizsgálja. Az ellenőrzés véleménye szerint a PKR alkalmassá vált arra, hogy 2010. évben az Alap elsődleges informatikai rendszereként üzemeltessük, és kiváltsa a korábban használt pályázatkezelő rendszert.
- Elvégeztük az ÁSz, és a Belső ellenőrzés által, a 2008. évben tett elmarasztaló megállapításokra tett intézkedések utóellenőrzését. Az intézkedési tervekben foglalt feladatokat a Hivatal szervezeti egységei végrehajtották.
- Vizsgáltuk a pályázatok megvalósításához kötődő helyszíni ellenőrzések rendszerét, szabályosságát, és célszerűségét. Az ellenőrzés megállapításai szerint a vizsgált tevékenység a jelentős létszámfejlesztésnek köszönhetően hatékonyabb lett, szabályozottsága az év folyamán fejlődött, az Alapból nyújtott támogatások jelentős hányadát lefedti. A projekt-ellenőrzések során tett megállapítások hasznosultak, a Hivatal szakmai területei, vezetése a feltárt szabálytalanságokat szankcionálták.
- A követeléskezelés folyamatának vizsgálata közben több hiányosságot tártunk fel, ezért az ellenőrzési vezető kezdeményezésére a vizsgálat időtartamát meghosszabbítottuk, a vizsgálat hatókörét kiterjesztettük. A megállapítások nyomán, a belső ellenőr javaslatára a követeléskezelést korábban végző külső vállalkozó megbízását megszüntettük, a folyamatot szabályoztuk, és saját kezelésünkbe vontuk.

- A Hivatal feladatellátása során felhasznált repülőjegyek vásárlásának ellenőrzése több hiányosságot tárt fel. Az ellenőrzés a vonatkozó belső szabályozást nem találta megfelelőnek, illetve a vásárlásokat egyes esetekben jogsértő módon bonyolították le.
- A Hivatal iratkezelési, és irattárolási rendszerének ellenőrzése kimutatta, hogy az iratkezelés nem hatékony, a nyilvántartás nem hiánymentes, egyes esetekben nem tesz eleget a vonatkozó követelményeknek.
- A pénzkezelés eljárásrendjének és folyamatának ellenőrzése során a belső ellenőrzés megállapította, hogy a folyamat szabályozása nem naprakész. A vonatkozó szabályozást megújítjuk.
- 2009. évben a selejtezési, illetve leltározási eljárásrendet és folyamatokat vizsgálva a belső ellenőrzés megállapította, hogy a folyamatok megfelelően szabályozottak, a selejtezésből adódó változások az analitikus kimutatásokban átvezetésre kerültek. A leltározás megfelelően zajlik, a tárgyi eszköz nyilvántartás korábban feltárt hibáit a Gazdasági Főosztály kijavította. A leltározás folyamata 2009. február hónapban még tart, az ellenőrzés nem zárult le.
- A Pályázat lebonyolítás folyamatának átfogó ellenőrzése során megállapítottuk, hogy a Hivatal szervezeti egységei, és a közreműködő szervezetek feladatellátása megfelelőnek minősíthető, együttműködésük jó. A közreműködői megállapodásokban foglalt kötelezettségek teljesülését felügyeljük, az elvégzett tevékenységekről benyújtott beszámolók ellenőrzésére eljárásrendet alakítunk ki.
- A Hivatal által meghirdetett közbeszerzési eljárások lebonyolítását szabályszerűnek találtuk.
- A pályázati, pályázat kezelési folyamatok informatikai támogatottságának vizsgálata kimutatta, hogy az eljárásrendekben meghatározott határidőket a szervezeti egységek egyes esetekben nem tartják be, az informatikai alkalmazások által nyújtott lehetőségeket a Hivatal nem használja ki teljes körűen, a folyamatokban további fejlesztési lehetőségek vannak kihasználatlanul.

A hiányosságok javítására intézkedési terveket készítettünk, és azok végrehajtását a belső ellenőr vizsgálja.

A belső ellenőrzés minősítése

A tárgyévben az Állami Számvevőszék ismételten vizsgálta az NKTH működését, és a Belső ellenőrzés rendszerét. Az ÁSz jelentéseiben a Belső ellenőrzéssel kapcsolatban elmarasztaló megállapítást nem tett, hiányosságot nem tapasztalt. Az NKTH 2008. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről kiadott jelentés szerint: „A belső ellenőri jelentések jó színvonalúak, a megállapításokról vezetői összefoglalók készültek, melyben a belső ellenőr javaslatokat fogalmazott meg.”